

ANALIZY * TENDENCJE * OCENY

RYNEK ROLNY

INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA
I GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

LISTOPAD 2015

Spis treści

1. Koniunktura w rolnictwie	Jadwiga Seremak-Bulge	3
2. Rynek zbóż	Wiesław Łopaciuk	5
	Katarzyna Rola	
3. Rynek cukru	Piotr Szajner	12
4. Rynek rzepaku	Ewa Rosiak	15
	Magdalea Bodył	
5. Rynek ziemniaków	Wiesław Dzwonkowski	21
6. Rynek warzyw	Tomasz Smoleński	25
	Paweł Kraciński	
7. Rynek owoców	Irena Strojewska	34
8. Rynek mleka	Jadwiga Seremak-Bulge	43
	Teresa Zdziarska	
9. Rynek wołowiny	Dorota Pasińska	48
10. Rynek wieprzowiny	Jan Małkowski	51
	Danuta Zawadzka	
11. Rynek mięsa drobiowego i jaj	Grzegorz Dybowski	55
12. Rynek baraniny	Danuta Zawadzka	61
13. Rynek ryb	Krzysztof Hryszko	65
14. Rynek żywnościowy	Krystyna Świetlik	71
15. Rynek środków produkcji dla rolnictwa	Aldon Zalewski	77
	Arkadiusz Zalewski	

RYNEK ROLNY

Skład redakcji: Jadwiga Seremak-Bulge (redaktor naczelny),
Lucyna Mieszkowska (sekretarz redakcji), Jan Małkowski, Stanisław Mańko, Bożena Nosecka,
Prenumerata: Barbara Walkiewicz - tel.: 22 50 54 685

Adres redakcji:

Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy
ul. Świętokrzyska 20, 00-002 Warszawa
tel.: 22 505 46 66, faks: 22 827 19 60
Druk: EXPOL Włocławek
Nakład: 240 egz.

Biuletyn dostępny jest bezpłatnie na stronie internetowej Instytutu – www.ierigz.waw.pl

Oceny i komentarze prezentowane w biuletynie Rynek Rolny są opracowywane na podstawie najlepszych i sprawdzonych źródeł informacji, i są wyrazem wiedzy oraz poglądów autorów. Nie mogą więc być podstawą roszczeń podmiotów za skutki podejmowanych decyzji, które każdy podejmuje na własne ryzyko i koszt.

Wykorzystując informacje zawarte w biuletynie prosimy o podanie źródła.

1. W październiku rynkowe uwarunkowania produkcji rolniczej pogorszyły się w porównaniu z poprzednim miesiącem. Syntetyczny wskaźnik koniunktury rolniczej (SWKR) zmalał o 0,8 pkt. proc. do 99,5 punktu i prawie zrównał się z jego poziomem przed rokiem o tej porze (99,6). Był jednak większy o 0,2-0,4 pkt. proc. niż w okresie od maja do lipca br. Wpłynęło na to przede wszystkim obniżenie wyrównanego wskaźnika potencjalnego popytu o 1,7 pkt. proc. do 99,5 punktu. Pogorszenie wyrównanego współczynnika potencjalnego popytu, który ulega silnym sezonowym wahaniom było jednak w bieżącym roku głębsze niż w roku poprzednim o tej porze. W rezultacie wskaźnik ten w październiku 2015 r. był o 0,7 pkt. proc. niższy niż w analogicznym miesiącu przed rokiem. Wyrównany wskaźnik nożyc cen utrzymał się w tym czasie na poziomie 99,4 punktu i zrównał się z jego najniższym poziomem z czerwca br. Jednocześnie był on o 0,5 pkt. proc. wyższy niż przed rokiem. Złożyło się na to pogorszenie wyrównanego wskaźnika cen skupu podstawowych surowców rolniczych o 0,1 pkt. proc. do 99,4 punktu, a wyrównanego wskaźnika zmian cen środków produkcji o 0,2 pkt. proc. do 99,9 punktu. Spadek wyrównanego wskaźnika zmian cen skupu tylko o 0,1 pkt. proc. był rezultatem poprawy bieżącego wskaźnika zmian cen w sierpniu z 99,1 punktu w sierpniu br. do 99,7 punktu we wrześniu br. Było to wypadkową przesuniętego w czasie sezonowego wzrostu cen skupu żywca wieprzowego (o 5,3%), wzrostu cen skupu mleka (o 0,9%) oraz większości zbóż (o 1,5-4,7%) oraz spadku cen skupu ziemniaków (o 20,2%), kukurydzy (o 10%), drobiu (o 3,8%) oraz bydła (o 0,5%). Na znaczące zmniejszenie wyrównanego wskaźnika potencjalnego popytu w analizowanym miesiącu decydujący wpływ wywarło zarówno sezonowe obniżenie wyrównanego indeksu produkcji przemysłu spożywczego o 0,9%, przy ograniczeniu indeksu obrotów handlowych z zagranicą (zwłaszcza po stronie eksportu) oraz wzrostu cen detalicznych żywności. Łagodząco na pogorszenie wyrównanego wskaźnika potencjalnego popytu działał wzrost wynagrodzeń, który przewyższał inflację.

Zmiany cen skupu podstawowych surowców rolniczych oraz cen detalicznych środków produkcji, jakie dokonały się w pierwszych dziewięciu miesiącach 2015 r. (w porównaniu z grudniem 2014 r.) nie były korzystne dla rolnictwa. Skumulowany wskaźnik nożyc cen wyniósł tylko 97,6 punktu. Był jednak wyższy niż we wrześniu 2014 r., kiedy wynosił 92,5 punktu. Oznacza to, że podwyżki cen podstawowych surowców rolniczych nie skompensowały w pełni wzrostu cen środków produkcji, jakie dokonały się w tym czasie, choć w większym stopniu niż przed rokiem o tej porze.

W najbliższym czasie rynkowe uwarunkowania produkcji rolniczej mogą pogorszyć się ze względu na makroekonomiczne uwarunkowania oraz sytuację na rynkach światowych. Niskie ceny surowców (głównie energetycznych) oraz presja podaży na rynku światowym będą hamować wzrost cen zbóż oraz mleka na rynku krajowym, mimo sezonowego spadku podaży. Na rynku żywca liczyć się należy z sezonowym spadkiem cen skupu trzody chlewnej i drobiu, czego nie zrównoważą możliwe podwyżki cen bydła. Sytuacji nie zmieni zasadniczo wyhamowanie dynamiki cen środków produkcji, a także wyższe ceny skupu ziemniaków - przede wszystkim na malejącą znaczenie tych ostatnich.

2. Mimo znacznego spadku zbiorów i podaży zbóż w 2015 r. oraz presji popytu na rynku krajowym wzrost ich cen będzie hamowany niskimi cenami światowymi, w warun-

kach zmniejszonego popytu importowego oraz dużej dostępności ziarna u czołowych eksporterów. Rekordowo wysokie zapasy pszenicy i zbóż paszowych na świecie, przy mniejszym zapotrzebowaniu na biokomponenty sektora paliwowego, borykającego się z nadpodażą ropy naftowej, będą stabilizować ceny zbóż na poziomie znacznie niższym niż by to wynikało z relacji podaży-popytowych na rynku krajowym.

3. Niskie, mimo ostatnich podwyżek, ceny żywca wieprzowego oraz niepewność co do skali podwyżek cen zbóż i pasz skutkują malejącym zainteresowaniem producentów chowem trzody chlewnej. Po trwającym 1 rok ożywieniu nastąpił powrót do tendencji spadkowych, szczególnie widoczny w odniesieniu do pogłowia zwierząt przeznaczonych na chów, w tym przede wszystkim macior. Sytuacji nie zmienia znaczący sezonowy wzrost cen skupu, który w br. nastąpił ze znacznym opóźnieniem. W najlepszym razie spodziewać się można powrotu cen w czwartym kwartale do poziomu z roku poprzedniego. Przy prawdopodobnym stopniowym wroście cen zbóż i pasz nie poprawi to opłacalności chowu trzody chlewnej. Przy ogromnym zróżnicowaniu efektywności technologicznej produkcji żywca wieprzowego prawdopodobne jest przyspieszenie przemian strukturalnych w chowie trzody chlewnej.

4. Produkcja drobiarska charakteryzująca się przewagami kosztowo-cenowymi i dynamicznie rosnącym eksportem będzie nadal rozwijać się, chociaż z nieco mniejszą dynamiką niż w roku poprzednim ze względu na powoli rosnące ceny pasz.

5. Sezonowy spadek podaży mleka oraz wrześniowy wzrost cen trwałych przetworów mlecznych na świecie skutkowały wzrostem cen skupu we wrześniu. W czwartym kwartale ceny te nadal będą rosły wraz z malejącymi dostawami mleka. Jednakże tempo wzrostu będzie zależeć od cen uzyskiwanych przede wszystkim w eksporcie. Zmiany cen na rynku krajowym, przy ograniczonym popycie i rosnącej konkurencji, są znacznie mniejsze. Wzrostu cen skupu pod wpływem poprawiającej się koniunktury na światowym rynku nie należy spodziewać się szybciej niż w drugiej połowie 2016 r.

6. Niskie ceny surowców na świecie oraz kończący się sezon produkcyjny skutkują spadkiem cen środków produkcji, w tym przede wszystkim nośników energii oraz nawozów mineralnych. Do końca roku ceny te prawdopodobnie będą nadal maleć. Ożywienia popytu i wzrostu cen środków produkcji można spodziewać się nie wcześniej niż wiosną 2016 r.

7. We wrześniu ceny detaliczne żywności po wielu miesiącach spadków podniosły się o 0,6%. Przyczyniła się do tego susza i mniejsze zbiory większości surowców roślinnych. W czwartym kwartale ceny żywności powinny wzrosnąć nie tylko pod wpływem zmian sezonowych, ale również poprawiającej się sytuacji dochodowej konsumentów oraz sytuacji na rynku pracy. Ekspertci instytutowi przewidują, że ceny detaliczne żywności w grudniu mogą być o 1-2% wyższe niż przed rokiem.

Jadwiga
Seremak-Bulge

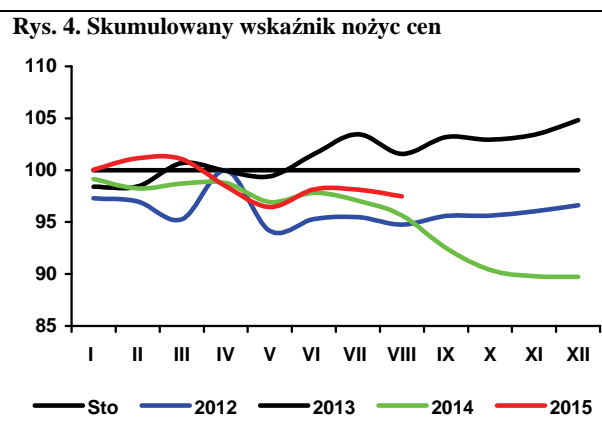
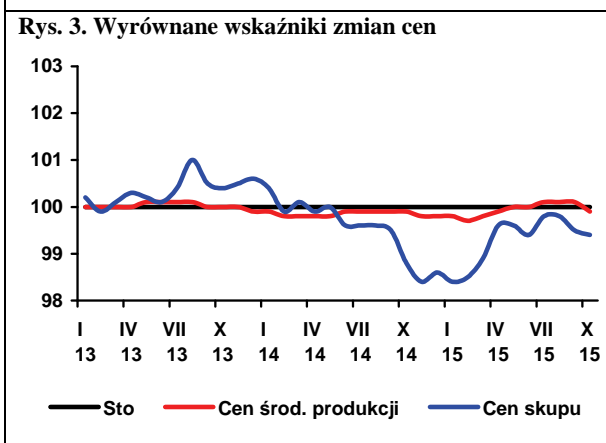
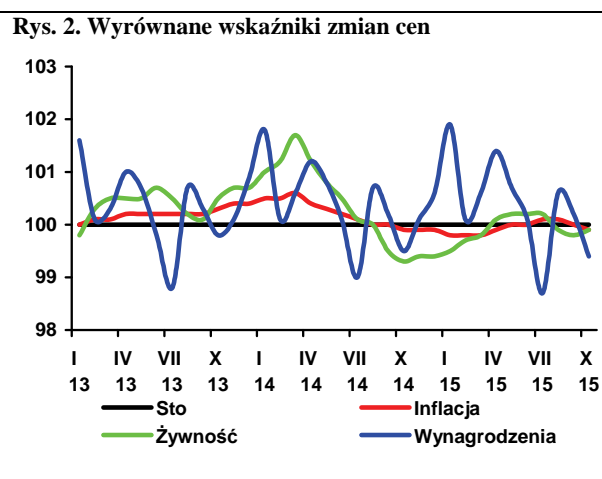
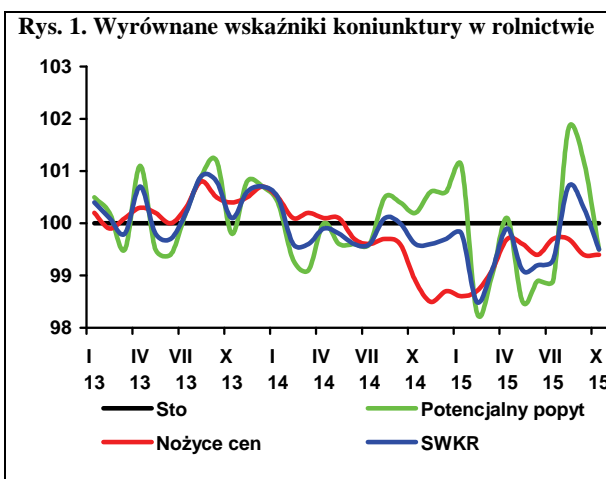
Tab. 1. Wskaźniki^a obrazujące zmiany rynkowych uwarunkowań produkcji w rolnictwie

Wyszczególnienie	X 15	IX 15	VIII 15	VII 15	VI 15	V 15	X 14
Syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie (SWKR)	99,5	100,3	100,7	99,3	99,2	99,1	99,6
Wyrównany wskaźnik potencjalnego popytu	99,5	101,2	101,8	98,9	98,9	98,5	100,2
Wyrównany wskaźnik nożyc cen	99,4	99,4	99,7	99,7	99,4	99,6	98,9
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen skupu	99,4	99,5	99,8	99,8	99,4	99,6	98,8
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen środków produkcji	99,9	100,1	100,1	100,1	100,0	100,0	99,9
Wyrównany indeks inflacji i zmian cen żywności	100,1	100,3	100,2	99,9	99,8	99,8	100,6
Wyrównany indeks zmian wynagrodzeń i cen żywności	99,5	100,4	100,7	98,5	99,9	100,5	100,2
Wyrównany indeks produkcji przemysłu spożywczego	99,4	102,3	101,9	100,6	100,2	98,9	99,7

^a średnie ruchome 6 – miesięczne

Wskaźnik zmian cen skupu liczony jest jako średnia arytmetyczna ważona dla koszyka produktów notowanych co miesiąc przez GUS i publikowanych w biuletynach statystycznych GUS. Są to zboża ogółem w tym , pszenica i żyto, ziemniaki, żywiec ogółem w tym żywiec wołowy, wieprzowy, drób oraz mleko.

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GUS.

Według ostatnich prognoz Międzynarodowej Rady Zbożowej (IGC)¹ zbiory zbóż (bez ryżu) w 2015 r. wyniosły 1,999 mld ton i były o 1,3% mniejsze od rekordowych zbiorów w 2014 r., ale o 3 mln ton większe niż prognozowano miesiąc wcześniej. Mniejszą podaż ze zbiorów zrekompensowały duże zapasy początkowe (447 mln ton) i dlatego podaż całkowita zwiększyła się o 0,6% do 2,446 mln ton. Światowe zużycie może się zwiększyć o 0,3% do 1,991 mld ton. Zapasy końcowe w sezonie 2015/16 przewiduje się na poziomie najwyższym od 30 lat wynoszącym 454 mln ton.

Indeks GOI² w październiku 2015 r., zwiększył o 1,0% w porównaniu z poprzednim miesiącem, w tym indeks cen pszenicy o 0,9%, a kukurydzy o 0,8%. Wzrost wskaźnika odzwierciedlał obawy o warunki pogodowe na półkuli południowej oraz spowolnienie dostaw zbóż na rynek. W stosunku do września 2014 r., indeks był niższy o 16,8%.

Polski rynek zbóż w sezonie 2015/16 znajduje się pod rosnącą presją popytu. Zbiory zbóż w 2015 r. zmniejszyły się na skutek suszy. Obecnie szacuje się je na 27,8 mln ton, tj. o 13% mniej w porównaniu z rekordowymi zbiorami w 2014 r. W połączeniu z mniejszymi zapasami początkowymi spowoduje to zmniejszenie podaży krajowej o blisko 15%. Jednocześnie zużycie zwiększy się o ponad 1%. Wzrośnie zużycie paszowe (o 3,4% do 17,0 mln ton), a spożycie i zużycie przemysłowe zmaleją (odpowiednio o 0,4 i 2,3% do 5,0 i 2,9 mln ton). W wyniku tego, zapasy końcowe mogą zmniejszyć się o połowę do zaledwie 1,0 mln ton.

W okresie trzech pierwszych miesięcy sezonu 2015/16 (lipiec-wrzesień 2015 r.) do skupu trafiło 3,2 mln ton zbóż, tj. o 14% mniej niż w analogicznym okresie poprzedniego sezonu. Skupiono 2,0 mln ton pszenicy (2,3 mln ton w porównywalnym okresie poprzedniego sezonu), 274 tys. ton żyta (341 tys. ton), 455 tys. ton jęczmienia (481 tys. ton) oraz 330 tys. ton kukurydzy (119 tys. ton).

We wrześniu 2015 r., w porównaniu z sierpniem 2015 r. w skupie mniej płacono jedynie za kukurydzę (574,4 zł/t wobec 638,0 zł/t). Ceny pozostałych zbóż były wyższe, w tym pszenicy i jęczmienia o około 2%, a żyta o 5%. Na targowiskach we wrześniu 2015 r. pszenica kosztowała 768,2 zł/t (742,0 zł/t w sierpniu 2015 r.) a żyto 609,6 zł/t (604,7 zł/t).

W sierpniu 2015 r. z Polski wyeksportowano 425,4 tys. ton ziarna zbóż wobec 492,6 tys. ton w sierpniu 2014 r., w tym 129,8 tys. ton pszenicy, 103,6 tys. ton żyta, 31,0 tys. ton jęczmienia i 56,6 tys. ton kukurydzy. Import ziarna wyniósł w tym czasie 82,8 tys. ton i w porównaniu z sierpniem 2014 r. był mniejszy o 23%. Mniej przywieziono pszenicy, żyta, jęczmienia i kukurydzy.

**Wiesław
Łopaciuk**

**Katarzyna
Rola**

W sierpniu 2015 r., w porównaniu z lipcem 2015 r., zmniejszył się także wywóz prawie wszystkich przetworów zbożowych. W tym czasie więcej sprowadzono tylko chleba i pieczywa cukierniczego (o 7%). Import pozostałych przetworów zbożowych i pasz dla zwierząt gospodarskich był mniejszy.

Ceny większości zbóż w UE we wrześniu 2015 r. ponownie zmaleły. W Niemczech za pszenicę płacono 173 EUR/t (o 3% mniej niż w sierpniu br.), we Francji 158 EUR/t (o 2% mniej). Przeciętna cena jęczmienia paszowego w UE-28 była niższa niż przed miesiącem o 2%, w tym we Francji i Niemczech o 1%. Średnia cena kukurydzy wyniosła 159 EUR/t wobec 163 EUR/t w sierpniu br.

W analizowanym okresie niewielkie były zmiany cen mieszanek przemysłowych. W porównaniu z wrześniem 2014 r. ceny wszystkich monitorowanych pasz były niższe średnio o 3%.

1. Grain Market Report nr 460, 29.10.2015 r.

2. **Grains and Oilseeds Index** - indeks dziennych notowań cen zbóż i oleistych składający się z notowań pszenicy, kukurydzy, jęczmienia, ryżu, soi, mączki sojowej i rzepaku/kanoli, za podstawę przyjmuje ceny ze stycznia 2000 r., wagi poszczególnych komponentów składowych są określane na podstawie ich średnich udziałów w handlu w okresie ostatnich pięciu lat, szczegóły na stronie <http://www.igc.int/en/default.aspx>.

Tab. 1. Ceny skupu i ceny targowiskowe zbóż (zł/tonę)

Okresy		Pszenica	Żyto	Kukurydza	Jęczmień	Pszenica	Żyto	Jęczmień	Owies	Cena interwenc. według kursu NBP
		Skup				Targowiska				
2012	I-XII	893,4	742,3	728,5	819,1	946,5	808,5	881,8	745,6	X
2013	I-XII	853,9	622,4	748,6	770,5	975,0	728,9	875,5	774,5	X
2014	I-XII	704,2	551,4	634,0	671,8	849,7	639,1	803,4	669,7	X
2014	VIII	638,1	524,3	745,3	616,7	813,5	604,7	762,2	645,4	424,8
	IX	637,1	520,8	637,5	614,2	791,1	587,6	734,3	616,0	424,5
	X	623,0	513,3	462,1	614,9	775,4	587,4	716,2	608,7	426,0
	XI	645,2	531,2	443,3	602,9	759,9	587,1	713,5	603,5	426,7
	XII	672,3	523,6	509,9	603,1	759,5	570,9	713,5	600,8	427,9
2015	I	709,9	535,6	548,3	631,6	755,6	598,5	717,8	606,5	433,6
	II	706,8	520,0	558,6	618,7	763,8	573,2	713,3	601,7	423,2
	III	693,4	514,9	566,5	606,3	765,7	578,8	731,7	611,6	418,2
	IV	681,9	520,3	566,5	594,8	757,2	582,9	718,8	598,9	408,2
	V	647,2	497,1	551,6	566,4	755,8	573,5	709,1	585,0	413,2
	VI	650,9	525,4	553,1	561,0	729,7	562,0	682,5	571,1	421,4
	VII	666,8	505,5	595,1	608,5	747,0	575,3	693,5	587,8	420,8
	VIII	645,8	503,6	638	631,9	742,0	582,7	686,7	595,8	424,9
	IX	655,8	527,4	574,4	647,2	768,2	609,6	706,1	602,0	427,2
Zmiana w %										
<u>IX 2015</u> <u>VIII 2015</u>		1,5	4,7	-10,0	2,4	3,5	4,6	2,8	1,0	X
<u>IX 2015</u> <u>IX 2014</u>		2,9	1,3	-9,9	5,4	-2,9	3,7	-3,8	-2,3	X

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 2. Skup zbóż (tys. ton)

Okresy		Pszenica	W tym paszowa	Żyto	Jęczmień	W tym paszowy	Pszenżyto	Zboża podstawowe	W tym paszowe	Kukurydza
2012	I-XII	4799,2	1894,7	722,1	904,4	539,0	501,8	7013,7	3301,3	2220,4
2013	I-XII	4234,9	1305,1	941,1	758,6	404,4	553,2	6573,0	2952,9	2007,7
2014	I-XII	5919,2	2139,2	806,3	711,1	353,1	944,2	8465,4	3879,4	1952,4
2014	VIII	1178,2	420,8	175,2	134,8	53,4	312,6	1827,7	883,2	26,7
	IX	723,9	244,5	71,1	52,7	21,7	107,6	966,4	417,9	45,7
	X	541,7	185,8	59,8	43,6	21,5	68,2	718,3	302,7	507,7
	XI	420,6	120,5	43,1	37,9	25,1	57,4	562,7	227,0	480,3
	XII	472,4	134,4	30,6	27,7	17,2	57,2	592,4	222,3	140,4
	I	421,3	132,3	32,4	22,8	14,3	57,6	537,4	212,3	81,2
2015	II	462,9	147,9	36,8	24,1	17,2	58,9	589,9	239,4	86,4
	III	357,6	129,5	33,1	27,6	22,2	57,6	484,6	227,4	125,7
	IV	370,6	124,6	41,5	32,4	24,6	67,8	517,1	246,6	118,6
	V	329,2	128,7	31,2	25,7	20,5	58,6	448,0	227,8	143,5
	VI	314,3	122,7	33,2	26,6	20,6	52,9	431,9	215,9	143,3
	VII	365,1	108,2	33,5	224,0	91,0	52,9	677,8	270,4	97,0
	VIII	1158,5	421,4	168,5	170,9	56,7	280,1	1805,9	821,9	54,5
	IX	493,2	149,2	72,2	59,8	20,8	106,9	740,6	325,4	178,4
Zmiana w %										
<u>IX 2015</u> <u>VIII 2015</u>		-57,4	-64,6	-57,2	-65,0	-63,4	-61,8	-59,0	-60,4	227,3
<u>IX 2015</u> <u>IX 2014</u>		-31,9	-39,0	1,4	13,4	-4,2	-0,7	-23,4	-22,1	290,0

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Przemysłowa produkcja niektórych wyrobów zbożowych (tys. ton)^a

Okresy		Przemiał zbóż ogółem	Mąka pszenna	Mąka żytnia	Pieczywo świeże	Makarony	Mieszanki dla zwierząt
2013 ^b	I-XII	2769,1	2229,6	220,6	1744,6	175,8	8565,8
2014 ^b	I-XII	2741,0	2261,9	232,3	1613,3	167,7	8865,4
2014 ^a	VIII	155,3	121,8	9,9	81,8	9,4	603,0
	IX	175,3	136,1	11,4	83,7	11,7	662,6
	X	180,6	141,6	12,2	85,9	12,8	679,1
	XI	157,3	124,1	10,3	78,3	9,0	565,8
	XII	164,8	130,4	11,8	83,2	11,2	599,4
2015 ^a	I	172,7	133,6	13,0	82,1	12,9	611,7
	II	159,6	123,5	11,4	74,5	11,6	549,5
	III	171,2	134,1	12,6	82,6	13,9	620,7
	IV	154,3	118,8	12,6	81,1	11,5	658,0
	V	154,2	120,2	11,3	81,5	12,1	627,2
	VI	157,4	121,9	11,7	83,8	12,6	641,6
	VII	175,8	137,7	12,3	86,0	13,0	646,7
	VIII	156,7	123,7	11,0	83,1	11,2	615,6
Zmiana w %							
<u>VIII 2015</u> <u>VII 2015</u>		-10,9	-10,2	-10,7	-3,4	-13,3	-4,8
<u>VIII 2015</u> <u>VIII 2014</u>		0,9	1,5	11,3	1,6	19,8	2,1

^a firmy zatrudniające 50 i więcej pracowników, ^b firmy zatrudniające 10 i więcej pracowników.

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 4. Eksport i import ziarna zbóż (tys. ton)

Okresy	Eksport					Import					
	pszenica ^a	żyto	jęczmień	kukurydza	zboża razem ^b	pszenica ^a	żyto	jęczmień	kukurydza	zboża razem ^b	
2012	I-XII	1060,6	312,4	312,4	1047,8	2896,3	735,1	69,9	197,0	495,4	1524,0
2013	I-XII	1692,9	904,6	292,9	922,8	4094,9	581,8	6,5	159,8	286,6	1077,2
2014	I-XII	3199,8	825,9	151,6	788,9	5475,5	547,5	17,0	257,1	350,9	1232,5
2014	VII	127,8	25,0	66,0	27,9	268,7	88,2	1,3	31,2	13,9	138,6
	VIII	267,9	102,5	18,8	13,1	486,5	61,8	2,3	20,4	20,0	108,0
	IX	474,2	79,4	3,0	17,1	655,1	58,1	1,8	6,3	30,8	102,2
	X	319,4	73,0	1,7	73,0	523,4	43,7	0,1	11,6	47,9	110,7
	XI	469,0	82,5	30,4	99,6	734,9	33,4	3,7	5,9	29,1	78,7
	XII	317,2	41,0	29,2	56,1	517,3	34,1	0,7	6,7	35,2	83,6
2015	I	290,5	26,4	3,3	52,1	424,5	28,4	0,1	5,5	30,8	72,4
	II	628,2	28,2	8,1	47,4	768,3	35,9	0,2	12,1	20,4	73,5
	III	645,3	33,2	10,9	59,3	809,4	36,3	0,0	5,9	15,3	60,9
	IV	532,0	40,6	3,4	47,7	696,7	55,8	0,03	9,5	12,5	80,9
	V	276,5	27,0	8,3	57,4	409,3	22,1	0,0	13,3	30,3	67,7
	VI	156,2	35,3	13,0	62,7	303,8	23,3	0,2	17,7	8,8	53,5
	VII	255,0	28,2	81,1	65,3	452,8	57,7	0,1	10,7	7,8	78,5
	VIII	129,8	103,6	31,0	56,6	425,4	45,2	2,0	5,1	27,5	82,8
Zmiana w %											
<u>VIII 2015</u> <u>VII 2015</u>		-49,1	267,4	-61,7	-13,3	-6,1	-21,7	1518,2	-51,7	253,1	5,5
<u>VIII 2015</u> <u>VIII 2014</u>		-51,5	-0,7	65,1	330,6	-13,6	-26,2	-14,3	-74,3	36,5	-22,7

^a razem z pszenicą durum, ^b razem z owsem, pszenżytem, gryką i prosem,

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 5. Eksport i import produktów pierwotnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Okresy		Eksport					Import				
		mąka pszenna	pozostałe mąki	kasze grysiaki granulki	ziarno obrobione inaczej	słód	mąka pszenna	pozostałe mąki	kasze grysiaki granulki	ziarno obrobione inaczej	Słód
2012	I-XII	75,1	12,3	30,0	19,1	49,8	56,0	20,4	30,2	30,1	211,6
2013	I-XII	80,0	18,8	57,6	22,7	28,0	55,1	13,0	25,4	36,9	122,8
2014	I-XII	90,4	20,5	45,4	27,6	61,1	44,5	12,0	27,4	30,2	114,9
2014	VII	7,8	1,9	3,0	2,7	7,4	3,1	0,8	2,2	2,6	9,5
	VIII	6,8	1,8	2,7	2,9	5,1	3,9	1,0	2,1	2,7	11,1
	IX	9,5	1,6	2,4	3,0	6,7	3,6	1,1	2,5	3,7	9,2
	X	7,4	1,5	4,2	4,2	6,8	3,9	1,3	3,2	3,6	9,1
	XI	8,7	1,7	3,7	3,3	7,2	4,2	1,0	2,3	2,6	9,1
	XII	8,7	1,3	4,4	2,1	3,9	3,7	0,7	1,9	2,8	3,5
	I	7,2	1,4	3,9	2,9	4,5	4,3	1,2	1,8	2,9	9,8
2015	II	7,6	1,8	3,6	2,1	4,6	4,0	1,0	2,2	4,1	9,4
	III	8,7	1,7	3,9	2,3	6,3	4,2	1,0	2,9	3,7	12,4
	IV	8,3	1,2	3,3	2,5	4,0	4,2	1,2	2,2	3,4	19,6
	V	7,4	1,4	3,3	1,9	4,7	3,7	1,2	2,3	2,7	19,0
	VI	8,8	1,5	3,3	2,4	4,8	4,6	1,2	2,3	2,9	19,0
	VII	9,1	1,6	3,5	2,1	5,3	4,2	1,2	2,6	3,0	22,3
	VIII	6,7	1,4	3,2	1,8	4,6	4,0	0,9	2,6	2,2	16,5
Zmiana w %											
VIII 2015 / VII 2015		-26,6	-7,8	-7,1	-14,2	-13,3	-3,3	-24,7	-1,8	-24,8	-25,8
VIII 2015 / VIII 2014		-0,7	-21,1	21,4	-30,4	-10,0	4,5	-23,4	20,6	-17,9	44,7

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 6. Eksport i import pasz i produktów wtórnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Okresy		Eksport					Import				
		ciasto makaron.	Wyroby spożywcze ^a	chleb, pieczywo cukiernicze	pasze dla zwierząt gospod.	Pasze dla zwierząt domowych	ciasto makaron.	Wyroby spożywcze ^a	chleb, pieczywo cukiernicze	pasze dla zwierząt gospod.	Pasze dla zwierząt domowych
2012	I-XII	31,5	82,8	287,5	128,3	191,1	66,2	20,3	120,1	384,3	152,7
2013	I-XII	27,4	87,5	329,7	148,5	226,6	70,7	20,2	141,3	401,8	168,1
2014	I-XII	27,0	93,9	344,1	166,6	247,9	64,7	21,6	134,7	430,5	169,6
2014	VII	2,3	7,8	30,9	15,6	19,0	5,2	1,9	10,7	38,4	14,3
	VIII	2,2	7,9	29,2	15,0	18,8	4,7	1,7	11,4	34,5	13,1
	IX	2,4	9,0	33,5	15,8	20,8	5,4	2,0	13,2	39,8	15,9
	X	2,5	8,8	33,9	17,4	23,0	6,4	2,0	12,3	29,4	15,1
	XI	2,1	8,1	32,5	13,4	21,3	6,7	1,9	11,8	30,6	14,8
	XII	2,3	7,0	30,0	12,5	20,7	5,2	1,8	10,9	31,4	15,1
2015	I	2,6	7,8	31,6	10,9	23,1	4,3	1,6	9,8	26,7	14,8
	II	2,4	8,5	31,5	11,3	21,0	4,5	1,7	11,0	24,7	15,0
	III	2,9	9,3	36,0	11,1	22,9	6,0	2,2	11,1	30,0	14,9
	IV	2,3	8,9	32,4	12,8	20,5	5,8	2,3	10,7	28,0	13,5
	V	2,2	8,8	31,0	13,7	18,8	4,5	1,8	10,3	26,0	12,9
	VI	2,5	9,4	35,0	13,8	20,0	5,4	2,1	10,8	27,3	13,7
	VII	2,5	10,1	34,9	17,2	23,6	6,0	2,1	11,2	29,4	14,1
	VIII	2,1	8,3	31,6	17,2	20,6	5,6	1,9	12,0	26,1	13,5
Zmiana w %											
VIII 2015 / VII 2015		-16,4	-17,6	-9,4	0,0	-12,6	-6,5	-9,3	6,6	-11,2	-4,4
VIII 2015 / VIII 2014		-6,5	5,6	0,4	15,5	9,7	19,6	10,5	3,4	-24,8	2,5

^a uzyskane przez sypczanie lub prażenie ziarna zbóż

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 7. Ceny producenta i ceny detaliczne wybranych produktów zbożowych (zł/kg)

Okresy		Mąka poznańska		Kasza jęczmienna		Chleb mieszany		Chleb razowy	
		cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna
2013	I-XII	1,30	2,49	2,06	4,49	3,89	4,48	5,00	5,86
2014	I-XII	1,10	2,45	2,13	4,48	3,92	4,41	5,01	5,83
2014	VIII	1,08	2,46	2,14	4,46	3,92	4,40	5,03	5,82
	IX	1,05	2,45	2,15	4,44	3,91	4,40	5,00	5,80
	X	1,06	2,44	2,11	4,46	3,92	4,40	5,01	5,82
	XI	1,04	2,41	2,12	4,44	3,92	4,40	5,01	5,82
	XII	1,05	2,39	2,17	4,40	3,92	4,40	5,01	5,85
2015	I	1,08	2,45	2,11	4,36	3,98	4,42	4,99	5,85
	II	1,11	2,45	2,08	4,38	3,97	4,42	4,98	5,81
	III	1,08	2,41	2,14	4,38	3,97	4,40	4,98	5,80
	IV	1,07	2,42	2,11	4,36	3,97	4,42	4,97	5,80
	V	1,08	2,44	2,12	4,36	3,97	4,42	4,97	5,80
	VI	1,07	2,43	2,10	4,38	3,98	4,40	4,94	5,79
	VII	1,08	2,38	2,11	4,40	3,97	4,40	4,95	5,81
	VIII	1,09	2,43	2,07	4,42	3,98	4,40	4,95	5,82
	IX	1,43	2,43	2,09	4,40	3,99	4,38	4,96	5,78
Zmiana w %									
IX 2015 VIII 2015		31,2	0,0	1,0	-0,5	0,3	-0,5	0,2	-0,7
IX 2015 IX 2014		36,2	-0,8	-2,8	-0,9	2,0	-0,5	-0,8	-0,3

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 8. Ceny detaliczne mieszanek i koncentratów (zł/tonę)

Okresy		Mieszanka dla bydła dorosłego (B)	Mieszanka dla loch (L)	Mieszanka dla prosiąt	Mieszanka dla tuczników (T2)	Mieszanka dla kurcząt (DKA-Starter)	Mieszanka dla kur niosek	Koncentrat Provit dla tuczników
2013	I-XII	1734,1	1816,8	2450,8	1520,3	1981,6	1748,2	2744,6
2014	I-XII	1712,3	1797,2	2392,4	1422,2	1919,4	1668,3	2697,3
2014	VII	1714,1	1815,9	2414,7	1439,9	1922,3	1679,7	2709,9
	VIII	1719,4	1813,2	2410,4	1426,3	1920,5	1673,0	2699,5
	IX	1718,7	1810,2	2382,4	1402,8	1906,7	1661,2	2674,4
	X	1704,6	1785,7	2356,9	1390,3	1893,3	1647,9	2661,9
	XI	1700,8	1769,6	2344,3	1382,3	1884,2	1636,7	2651,3
	XII	1692,4	1767,0	2336,6	1379,3	1880,4	1630,5	2649,8
2015	I	1671,1	1755,4	2326,3	1374,6	1886,0	1627,3	2642,4
	II	1665,3	1762,7	2323,5	1371,2	1878,2	1618,7	2641,3
	III	1671,0	1759,5	2327,3	1369,5	1868,2	1613,4	2641,9
	IV	1666,0	1756,8	2347,2	1364,9	1866,6	1612,9	2645,7
	V	1665,8	1778,6	2336,4	1361,4	1861,8	1611,2	2638,5
	VI	1609,0	1793,1	2327,8	1359,6	1865,4	1609,0	2633,4
	VII	1653,3	1784,8	2318,1	1351,8	1865,4	1609,0	2630,0
	VIII	1652,8	1783,2	2308,3	1349,1	1863,1	1611,9	2627,6
	IX	1649,4	1777,9	2314,1	1354,1	1866,1	1612,6	2626,4
Zmiana w %								
IX 2015 VIII 2015		-0,2	-0,3	0,25	0,37	0,16	0,04	0,0
IX 2015 IX 2014		-4,0	-1,8	-2,9	-3,5	-2,1	-2,9	-1,8

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 9. Relacje cen pasz przemysłowych do cen zbóż i cen skupu żywca i mleka^a

Miesiące		Mieszanka T2 / ceny targ. Żyta	DKA – Starter / ceny targ. pszenicy	Provit / ceny targ. żyta	Ceny skupu mleka / mieszanka B	Ceny skupu trzody / Provit	Ceny skupu trzody / mieszanka T2	Ceny skupu drobiu / DKA – Starter
2014	V	2,152	2,139	4,053	0,814	1,841	3,467	2,061
	VI	2,164	2,159	4,067	0,790	1,957	3,677	2,164
	VII	2,165	2,166	4,075	0,781	1,967	3,702	2,267
	VIII	2,359	2,361	4,464	0,745	1,923	3,640	2,318
	IX	2,387	2,410	4,551	0,725	1,849	3,525	2,223
	X	2,367	2,442	4,532	0,730	1,732	3,316	2,171
	XI	2,354	2,480	4,516	0,732	1,663	3,190	2,134
	XII	2,416	2,476	4,641	0,779	1,570	3,016	2,122
2015	I	2,297	2,496	4,415	0,731	1,533	2,946	2,073
	II	2,392	2,459	4,608	0,725	1,681	3,238	2,076
	III	2,366	2,440	4,564	0,724	1,658	3,198	2,130
	IV	2,342	2,465	4,539	0,699	1,663	3,224	2,052
	V	2,374	2,463	4,601	0,675	1,603	3,107	2,079
	VI	2,419	2,556	4,686	0,686	1,682	3,258	2,171
	VII	2,350	2,497	4,572	0,656	1,677	3,262	2,252
	VIII	2,315	2,511	4,509	0,652	1,666	3,245	2,255
	IX	2,221	2,429	4,308	0,654	1,756	3,405	2,166

^a relacje cen wyrażonych w zł/l dla mleka i zł/kg dla pozostałych towarów

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

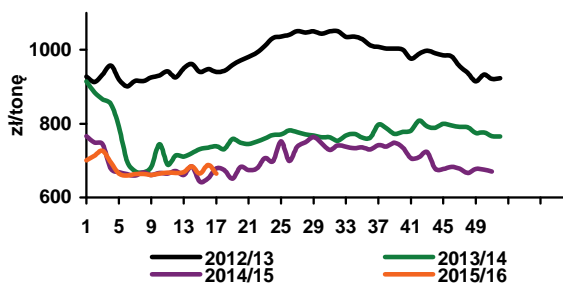
Tab. 10. Ceny zbóż za granicą (EUR/tonę)

Miesiące	Pszenica konsumpcyjna			Jęczmień paszowy			Kukurydza paszowa			
	Niemcy	Czechy	Węgry	Francja	Niemcy	Czechy	Słowacja	Węgry	Czechy	
2014	V	191	186	180	161	174	165	159	164	171
	VI	184	180	160	155	161	154	160	154	166
	VII	170	164	150	147	144	144	.	148	164
	VIII	165	157	153	149	144	134	110	139	152
	IX	157	158	158	146	138	124	.	121	142
	X	159	152	160	159	139	119	108	115	129
	XI	177	154	161	169	155	120	108	123	131
	XII	202	159	168	177	173	126	98	133	128
2015	I	198	165	175	181	174	126	109	133	127
	II	194	172	180	178	172	133	113	132	129
	III	193	172	178	181	169	128	115	136	132
	IV	184	174	171	175	164	.	118	138	130
	V	179	171	155	171	160	129	121	133	129
	VI	190	166	157	185	168	125	127	136	135
	VII	191	168	163	166	166	130	128	147	137
	VIII	178	165	161	156	158	131	125	147	140
	IX	173	164	153	155	157	130	135	142	146
Zmiana w %										
<u>IX 2015</u>		-2,8	-0,6	-5,0	-0,6	-0,6	-0,8	8,0	-3,4	4,3
<u>VIII 2015</u>		10,2	3,8	-3,2	6,2	13,8	4,8	x	17,4	2,8
<u>VIII 2014</u>										

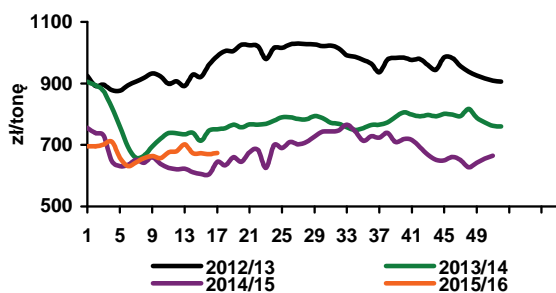
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych ZSRIR.

Tygodniowe notowania cen wybranych zbóż i produktów zbożowych (zł/tonę)

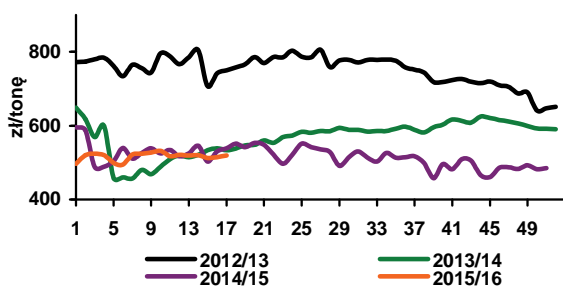
Rys. 1. Pszenica konsumpcyjna

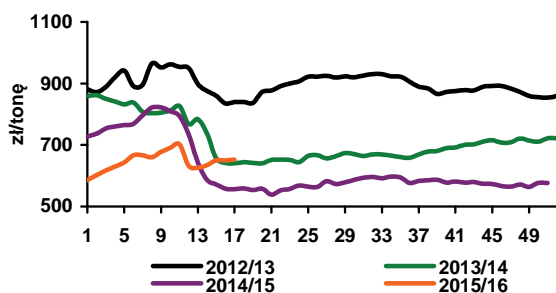
Rys. 2. Pszenica paszowa

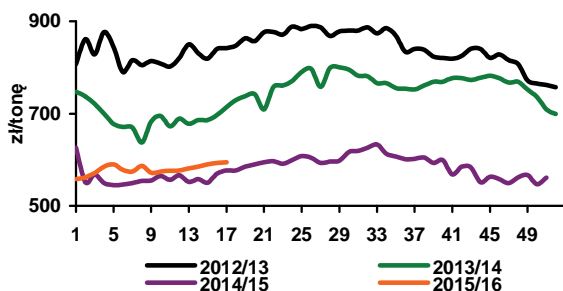
Rys. 3. Żyto paszowe

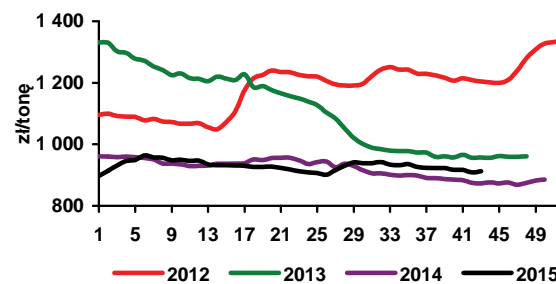
Rys. 4. Kukurydza paszowa

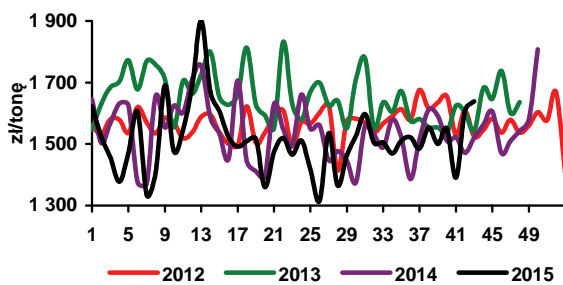
Rys. 5. Jęczmień paszowy

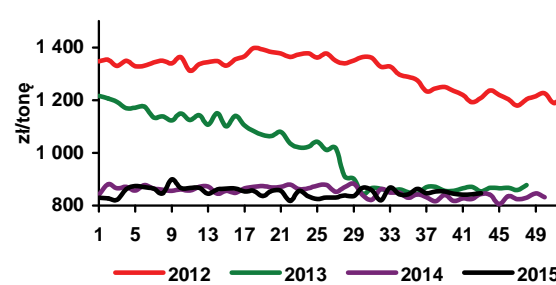
Rys. 6. Mąka pszenna piekarnicza (typ 750) w workach

Rys. 7. Mąka pszenna detaliczna (typ 500) poznańska

Rys. 8. Mąka żytnia piekarnicza (typ 580) w workach

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych ZSRIR.

Piotr Szajner

Zbiory i przerób buraków cukrowych w kampanii 2015/2016 przebiegają w korzystnych warunkach pogodowych. Niskie temperatury oraz słoneczna pogoda z małą ilością opadów korzystnie wpływają na zawartość cukru w korzeniach. Wzrost zawartości cukru częściowo rekompensuje niskie plony. Buraki cukrowe zostaną zebrane z powierzchni ok. 170 tys. ha, tj. o 26 tys. ha mniej niż przed rokiem. Średni plon korzeni wyniesie ok. 500 dt/ha, wobec 689

dt/ha przed rokiem. W rezultacie zbiory wyniosą ok. 8,5 mln ton. Produkcja cukru może wynieść ok. 1300 tys. ton i będzie mniejsza od kwoty produkcyjnej (1405 tys. ton). Produkcję należy jednak powiększyć o 321 tys. ton pozakwotowego cukru z kampanii 2014/2015, który producenci zaliczyli na poczet produkcji kwotowej w sezonie 2015/2016.

Na krajowym rynku utrwaliła się wzrostowa tendencja cen cukru. Decyduje o tym mniejsza produkcja w kampanii 2015/2016 oraz niewielki wzrost cen światowych. We wrześniu br. średnia cena zbytu cukru w opakowaniach jednokilogramowych wyniosła 2,16 zł/kg i była o 0,9% wyższa niż w sierpniu. Cena zbytu cukru w workach 50 kg wzrosła w tym samym okresie o 1% 1,99 zł/kg. Od początku roku ceny zbytu wzrosły odpowiednio o 25,8% i 18%. W handlu detalicznym ceny cukru także rosły, gdyż średnia cena wyniosła 2,39 zł/kg i była o 4,4% wyższa niż przed miesiącem oraz o 7,1% wyższa niż przed rokiem.

W okresie styczeń-sierpień 2015 r. eksport cukru wyniósł 295 tys. ton, w tym 199 tys. ton do UE. Spośród

krajów członkowskich największymi odbiorcami były: Niemcy (82 tys. ton), Litwa (16 tys. ton), Węgry (16 tys. ton) oraz Łotwa (po 14 tys. ton). W krajach UE eksporterzy uzyskiwali średnio ok. 468 EUR/tonę. Spośród krajów trzecich największe ilości cukru sprzedano do Izraela (44 tys. ton), Kazachstanu (23 tys. ton) i Rosji (11 tys. ton), a uzyskane ceny eksportowe były niższe o około 26% (średnio 374 EUR/tonę). Import wyniósł 98 tys. ton cukru, w tym 43 tys. ton z krajów UE. Spośród krajów członkowskich głównymi partnerami handlowymi były Niemcy (7 tys. ton), Dania (6 tys. ton) oraz Francja (5 tys. ton). Średnia cena importowała wyniosła 442 EUR/tonę. Cukier do rafinacji importowano tylko w kwietniu br. z Mozambiku (25 tys. ton) oraz w sierpniu br. z Zimbabwe (25 tys. ton) po średniej cenie 360 EUR/t.

Według wstępnych szacunków w sezonie 2015/2016 światowa produkcja cukru zmniejszy się o 2,4% do 177,4 mln ton w przeliczeniu na cukier surowy. W tym samym okresie światowe zużycie wzrosło o 1,5% do 181,7 mln ton. W konsekwencji zapasy końcowe zmniejszyły się do 74 mln ton, które będą stanowiły 40,1% światowego zużycia. W poprzednim sezonie relacja zapasów końcowych do zużycia wynosiła 44,3%. Mniejsza podaż na rynku światowym jest głównym powodem wzrostu cen. W październiku światowe ceny cukru białego podniosły się o ok. 10% do 387 USD/tonę. W tym samym okresie światowe ceny cukru surowego wzrosły o ok. 20% do 305 USD/t. Notowania w kontraktach terminowych wskazują, że w pierwszej połowie 2016 r. ceny cukru białego będą wynosiły ok. 390 USD/tonę, a cukru surowego ok. 310 USD/tonę.

T ab. 1. Ceny w handlu zagranicznym cukrem (EUR/tonę)

Miesiące		Eksport			Import		
		Ogółem	UE-28	kraje trzecie	ogółem	UE-28	kraje trzecie
2013	VIII	652,65	705,62	397,32	661,13	739,36	523,58
	IX	656,55	701,89	401,21	647,78	640,80	668,86
	X	606,47	677,23	386,58	588,59	609,36	467,37
	XI	554,23	684,72	377,35	635,26	635,71	632,82
	XII	504,66	686,98	375,09	595,07	593,72	613,49
2014	I	512,33	635,66	339,30	646,75	647,59	642,80
	II	466,18	624,52	324,75	649,05	634,39	736,22
	III	514,79	634,26	339,30	648,66	650,70	639,44
	IV	468,53	621,06	325,62	648,48	634,58	734,05
	V	505,65	594,74	324,40	578,60	632,15	569,77
	VI	479,49	558,53	332,62	634,52	459,74	725,24
	VII	487,05	535,07	345,12	492,43	521,74	480,69
	VIII	486,75	518,16	340,64	513,07	497,95	1021,08
	IX	467,23	516,43	351,80	516,85	477,55	819,24
	X	430,62	511,35	348,47	529,83	489,77	822,48
	XI	402,76	468,45	420,67	494,64	478,84	809,97
	XII	407,79	481,26	345,79	534,23	520,71	591,49
2015	I	418,23	449,93	363,18	497,83	481,41	690,99
	II	432,52	458,84	377,32	558,15	580,54	498,67
	III	418,88	448,83	377,79	587,24	579,84	624,72
	IV	418,65	447,31	357,69	402,81	463,29	394,23
	V	431,56	467,14	369,83	562,91	537,05	873,91
	VI	456,64	487,82	384,08	539,13	499,07	796,0.
	VII	467,22	492,98	398,91	399,14	468,33	370,65
	VIII	489,97	506,89	371,80	526,93	510,64	796,97

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF i CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

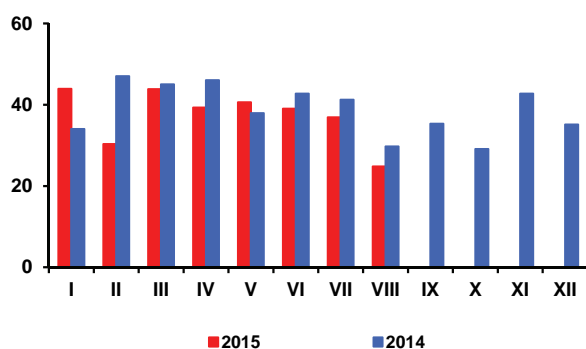
Tab. 2. Ceny cukru w Polsce (zł/kg)

Miesiące		Ceny zbytu		Cena referencyjna ^a	Cena detaliczna
		workowany	paczkowany		
2013	VIII	3,03	2,83	1,71	3,46
	IX	3,00	2,86	1,70	3,41
	X	2,94	2,74	1,71	3,35
	XI	2,82	2,70	1,69	3,28
	XII	2,72	2,53	1,69	3,17
2014	I	2,54	2,36	1,69	3,11
	II	2,44	2,33	1,69	2,99
	III	2,32	2,15	1,70	2,87
	IV	2,13	1,94	1,69	2,65
	V	2,08	1,98	1,69	2,58
	VI	2,05	1,95	1,68	2,48
	VII	2,02	1,85	1,70	2,39
	VIII	1,97	1,85	1,70	2,30
	IX	1,94	1,83	1,69	2,23
	X	1,88	1,76	1,70	2,19
	XI	1,80	1,68	1,71	2,12
	XII	1,78	1,67	1,71	2,07
2015	I	1,81	1,74	1,69	2,04
	II	1,83	1,86	1,67	2,06
	III	1,81	1,88	1,67	2,10
	IV	1,81	1,84	1,63	2,12
	V	1,80	1,81	1,70	2,13
	VI	1,85	1,88	1,68	2,10
	VII	1,91	2,04	1,71	2,19
	VIII	1,97	2,14	1,71	2,29
	IX	1,99	2,16	1,72	2,39

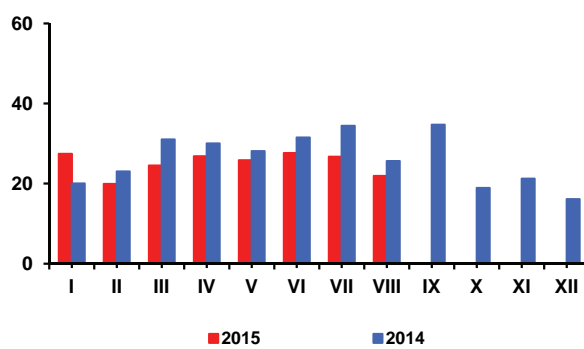
^a cenę referencyjną 404,4 EUR/tonę przeliczono na polską walutę wg miesięcznych kursów NBP, bez VAT

Źródło: Dane GUS.

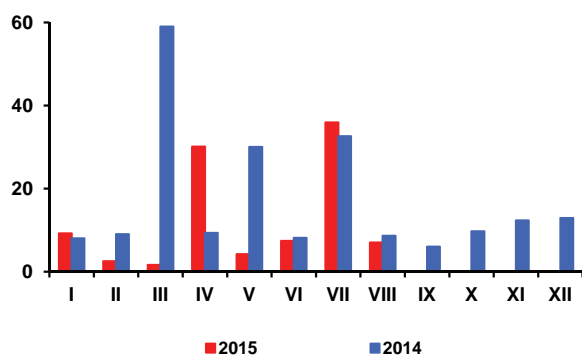
Rys. 1. Eksport ogółem (tys. ton)

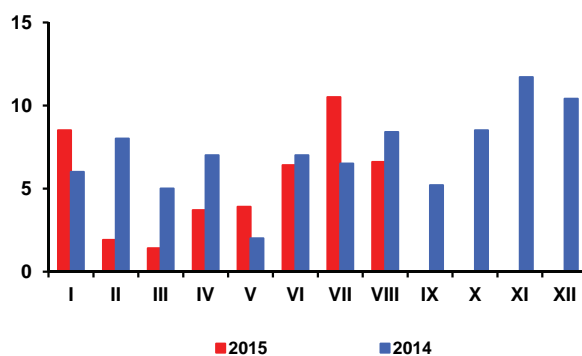
Rys. 2. Eksport do UE-28 (tys. ton)

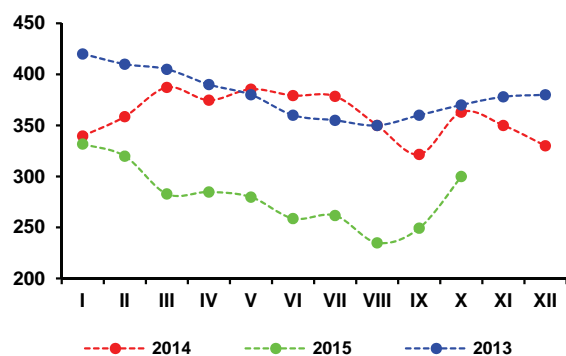
Rys. 3. Import ogółem (tys. ton)

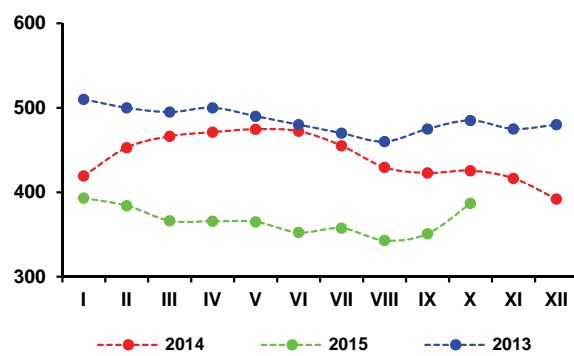
Rys. 4. Import z UE-28 (tys. ton)

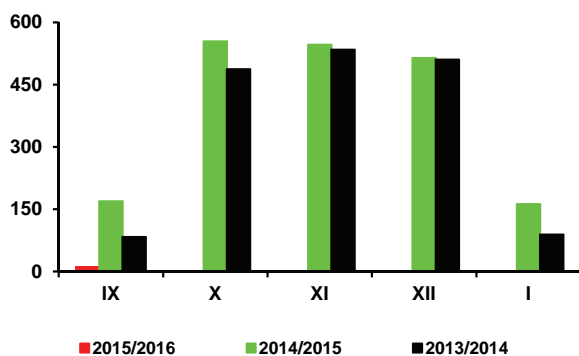
Rys. 5. Ceny cukru surowego na giełdzie w Nowym Jorku, Kontrakt Nr 11 (USD/tone)

Rys. 6. Ceny cukru białego na giełdzie w Londynie, Kontrakt Nr 5 (USD/tone)

Rys. 3. Produkcja cukru w okresie kampanii (tys. ton)

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB, dane MRiRW, MF, F.O Licht's, ERS USDA, CAAC, GUS.

Według najnowszej oceny Oil World, w sezonie 2015/16 światowe zbiory nasion i owoców siedmiu najważniejszych roślin oleistych wyniosą 508,9 mln ton i będą o 2% mniejsze w porównaniu z rekordowymi zbiorami w poprzednim sezonie, ale o 4% większe w porównaniu ze zbiorami sprzed dwóch sezonów. Spodziewany jest spadek zbiorów soi (o 1%), rzepaku (o 6%), bawełny (o 11%) i kopry (o 2%), a wzrost: nasion słonecznika (o 1%), orzeszków ziemnych (o 3%) i ziaren palmowych (o 1%). Przy wysokich zapasach na początku sezonu, światowe zasoby nasion oleistych będą większe niż w sezonie poprzednim. Zużycie nasion oleistych wzrośnie i będzie większe od ich produkcji. Zapasy nasion oleistych na koniec sezonu zmniejszą, ale nadal będą wysokie.

Zbiory rzepaku w skali globalnej mogą obniżyć się do 63,4 mln ton, z 67,7 mln ton w sezonie poprzednim i 69,9 mln ton przed dwoma sezonami. W pierwszej połowie sezonu nastąpił spadek zbiorów u wszystkich dużych producentów rzepaku na półkuli północnej, tj. w UE-28, Kanadzie, Chinach, na Ukrainie i w Rosji. Wyjątkiem był duży wzrost zbiorów w Indiach. W drugiej połowie sezonu przewiduje się także spadek zbiorów w Australii. Światowe zużycie rzepaku w sezonie 2015/16 będzie mniejsze niż w sezonie poprzednim, ale przekroczy jego produkcję. Globalne zapasy rzepaku na koniec sezonu zmniejszą.

Mimo mniejszych zbiorów rzepaku w Europie i na świecie, jego cena w portach europejskich była w październiku niewiele wyższa niż przed rokiem, a cena oleju rzepakowego nadal była niższa. Cena śruty rzepakowej była zbliżona do notowanej przed rokiem. W październiku płacono za rzepak 426 USD/tonę (cif Hamburg), tj. o 13 USD/tonę (o 3%) więcej niż przed miesiącem i o 14 USD/tonę (o 3%) więcej niż przed rokiem. Olej rzepakowy kosztował 802 USD/tonę (fob ex-mill Holandia) i był o 36 USD/tonę (o 5%) droższy niż przed miesiącem, ale o 34 USD/tonę (o 4%) tańszy niż przed rokiem. Cena śruty rzepakowej wyniosła 258 USD/tonę (fob ex-mill Hamburg) i była o 4 USD/tonę (o 2%) wyższa niż przed miesiącem i o 1 USD/tonę (o 0,4%) wyższa niż przed rokiem.

Na rynku krajowym ceny skupu rzepaku z tegorocznych zbiorów były wyższe niż przed rokiem. W III kwartale br. skupiono 1,2 mln ton (45% zbiorów). Przeciętna cena skupu rzepaku wyniosła 1467 zł/t i była o 15% wyższa niż w analogicznym okresie przed rokiem. Relacje cen rzepak : pszenica pozostały korzystne dla producentów rzepaku, ale ze względu na suszę w okresie siewów i niemożność dotrzymania terminów agrotechnicznych, rzepak ozimy pod przyszłoroczne zbiory zasiano według wstępnej oceny IERiGŻ-PIB na powierzchni o 5% mniejszej w porównaniu z jego powierzchnią koszoną w bieżącym roku.

Duże i średnie zakłady przemysłu tłuszczowego (liczące 50 i więcej osób stałej załogi) wyprodukowały w pierw-

Ewa Rosiak

Magdalena Bodyt

szych ośmiu miesiącach br. 808 tys. ton surowego oleju rzepakowego (o 9% więcej niż w analogicznym okresie poprzedniego roku), z tego rafinowały 452 tys. ton (o 2% więcej). Produkcja margaryn wyniosła 251 tys. ton i była o 1% mniejsza.

Eksport i import surowców i produktów oleistych w pierwszych ośmiu miesiącach br. był większy niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. Mniejszy był tylko import olejów roślinnych. Wywieziono: 585 tys. ton nasion oleistych, w tym 566 tys. ton rzepaku (o 15% więcej niż w analogicznym okresie 2014 r.), 347 tys. ton olejów roślinnych, w tym 339 tys. ton oleju rzepakowego (o 2% więcej), 493 tys. ton śrut oleistych, w tym 459 tys. ton śruty rzepakowej (o 16% więcej) i 83 tys. ton margaryn (o 9% więcej). Przywieziono: 2166 tys. ton śrut oleistych (o 8% więcej niż w pierwszych ośmiu miesiącach 2014 r.), 333 tys. ton olejów roślinnych (o 15% mniej), w tym 65 tys. ton oleju rzepakowego (o 33% mniej), 288 tys. ton nasion oleistych (o 12% więcej), w tym 158 tys. ton rzepaku (o 6% więcej) oraz 55 tys. ton margaryn (o 10% więcej).

Na rynku tłuszczów roślinnych w pierwszych dziewięciu miesiącach br. przeważały spadki cen. Taniały zarówno margaryny, jak i oleje roślinne. Kontynuowane były też spadki cen tłuszczów zwierzęcych i wielu innych grup artykułów żywnościowych. Średni poziom cen tłuszczów roślinnych w pierwszych dziewięciu miesiącach br. był o 3,5% niższy niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. Margaryny potaniały średnio o 3,6%, a oleje roślinne 3,7%. W porównywanym okresie ceny tłuszczów zwierzęcych zmniejszyły się przeciętnie o 9,9%, z tego ceny masła spadły o 10,1%, a „pozostałych tłuszczów zwierzęcych o 9,0%. Spadki cen tłuszczów roślinnych i zwierzęcych były głębsze niż stopa inflacji.

Tab. 1. Krajowy bilans olejów roślinnych (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^a	Import olejów ogółem	Eksport olejów ogółem	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2013 I-XII	1 002 336	541 841	408 663	1 135 514	29,49	40,8	88,3
2014 I-XII	1 258 133	584 890	531 584	1 311 439	34,06	42,3	95,9
2014 VIII	131 237	56 190	46 486	140 941	3,66	35,4	93,1
IX	126 357	56 897	50 675	132 579	3,44	40,1	95,3
X	127 726	51 838	54 376	125 188	3,25	42,6	102,0
XI	117 028	45 905	44 899	118 034	3,06	38,4	99,1
XII	107 329	39 068	37 348	109 049	2,83	34,8	98,4
2015 I	113 641	37 483	41 085	110 039	2,86	36,2	103,3
II	106 160	36 923	46 596	96 487	2,50	43,9	110,0
III	119 880	41 847	50 841	110 886	2,88	42,4	108,1
IV	110 359	37 594	48 753	99 200	2,57	44,2	111,2
V	104 168	45 216	49 545	99 839	2,59	47,6	104,3
VI	89 473	47 490	48 585	88 378	2,29	54,3	101,2
VII	45 894	45 834	32 884	58 844	1,53	71,7	78,0
VIII	118 543	40 909	28 378	131 074	3,40	23,9	90,4
Zmiany w %							
<u>VIII 2015</u> VII 2015	158,3	-10,7	-13,7	122,7	122,2	x	x
<u>VIII 2015</u> VIII 2014	-9,7	-27,2	-39,0	-7,0	-7,1	x	x
<u>VIII 2015</u> XII 2014	10,4	4,7	-24,0	20,2	20,1	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja / zużycie krajowe
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MF.

Tab. 2. Krajowy bilans oleju rzepakowego (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2013 I-XII	1 002 336	97 638	390 971	709 003	18,41	39,0	141,4
2014 I-XII	1 258 133	138 549	515 708	880 974	22,88	41,0	142,8
2014 VIII	131 237	17 951	45 164	104 024	2,70	34,4	126,2
IX	126 357	16 473	49 945	92 885	2,41	39,5	136,0
X	127 726	11 740	53 586	85 880	2,23	42,0	148,7
XI	117 028	9 747	44 121	82 654	2,15	37,7	141,6
XII	107 329	4 053	36 158	75 224	1,95	33,7	142,7
2015 I	113 641	3 495	40 152	76 984	2,00	35,3	147,6
II	106 160	4 497	45 978	64 679	1,68	43,3	164,1
III	119 880	6 140	49 772	76 248	1,98	41,5	157,2
IV	110 359	5 506	47 943	67 922	1,76	43,4	162,5
V	104 168	13 200	48 483	68 885	1,79	46,5	151,2
VI	89 473	12 593	47 405	54 661	1,42	53,0	163,7
VII	45 894	10 609	31 519	24 984	0,65	68,7	183,7
VIII	118 543	8 562	27 567	99 538	2,58	23,3	119,1
Zmiany w %							
<u>VIII 2015</u> VII 2015	158,3	-19,3	-12,5	298,4	296,9	x	x
<u>VIII 2015</u> VIII 2014	-9,7	-52,3	-39,0	-4,3	-4,4	x	x
<u>VIII 2015</u> XII 2014	10,4	111,3	-23,8	32,3	32,3	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja / zużycie krajowe
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MF.

Tab. 3. Krajowy bilans őrut oleistych (tony)

Okres	Produkcja őruty rzepakowej ^a	Import őrut őrógółem	Eksport őrut őrógółem	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
2013 I-XII	1 503 504	2 718 692	714 420	3 507 776	47,5	42,9
2014 I-XII	1 887 200	3 173 980	674 634	4 386 546	35,7	43,0
2014 VIII	196 856	294 553	58 795	432 614	29,9	45,5
IX	189 536	287 138	54 781	421 893	28,9	44,9
X	191 589	214 792	71 440	334 941	37,3	57,2
XI	175 542	374 185	68 023	481 704	38,8	36,4
XII	160 994	300 405	62 700	398 699	38,9	40,4
2015 I	170 462	331 449	75 266	426 645	44,2	40,0
II	159 240	205 533	66 558	298 215	41,8	53,4
III	179 820	202 426	75 335	306 911	41,9	58,6
IV	165 539	263 550	82 886	346 203	50,1	47,8
V	156 252	270 551	51 743	375 060	33,1	41,7
VI	134 210	259 785	49 714	344 281	37,0	39,0
VII	68 841	367 417	22 736	413 522	33,0	16,6
VIII	177 815	265 047	68 709	374 153	38,6	47,5
Zmiany w %						
<u>VIII 2015</u> <u>VII 2015</u>	158,3	-27,9	202,2	-9,5	x	x
<u>VIII 2015</u> <u>VIII 2014</u>	-9,7	-10,0	16,9	-13,5	x	x
<u>VIII 2015</u> <u>XII 2014</u>	10,4	-11,8	9,6	-6,2	x	x

^a wyliczenia IERiGŻ-PIB, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MF.

Tab. 4. Krajowy bilans őruty rzepakowej (tony)

Okres	Produkcja ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
2013 I-XII	1 503 504	61 051	602 377	962 178	40,1	156,3
2014 I-XII	1 887 200	71 267	351 836	1 606 631	18,6	117,5
2014 VIII	196 856	4 587	56 557	144 886	28,7	135,9
IX	189 536	9 148	53 311	145 373	28,1	130,4
X	191 589	6 509	68 968	129 130	36,0	148,4
XI	175 542	4 327	63 449	116 420	36,1	150,8
XII	160 994	3 709	61 292	103 411	38,1	155,7
2015 I	170 462	5 053	67 292	108 223	39,5	157,5
II	159 240	5 675	62 532	102 383	39,3	155,5
III	179 820	5 221	71 137	113 904	39,6	157,9
IV	165 539	3 345	78 757	90 127	47,6	183,7
V	156 252	3 473	49 418	110 307	31,6	141,7
VI	134 210	3 096	45 644	91 662	34,0	146,4
VII	68 841	5 010	18 804	55 047	27,3	125,1
VIII	177 815	7 835	65 369	120 281	36,8	147,8
Zmiany w %						
<u>VIII 2015</u> <u>VII 2015</u>	158,3	56,4	247,6	118,5	x	x
<u>VIII 2015</u> <u>VIII 2014</u>	-9,7	70,8	15,6	-17,0	x	x
<u>VIII 2015</u> <u>XII 2014</u>	10,4	111,2	6,7	16,3	x	x

^a wyliczenia IERiGŻ-PIB, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MF.

Tab. 5. Krajowy bilans margaryny (tony)

Okres	Produkcja ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystar- czalności ^b w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2013 I-XII	429 975	91 726	130 143	391 558	10,17	30,3	109,8
2014 I-XII	421 390	84 537	121 851	384 076	9,98	28,9	109,7
2014 VIII	30 874	5 365	9 320	26 919	0,70	30,2	114,7
IX	38 819	7 705	10 129	36 395	0,94	26,1	106,7
X	41 462	8 983	15 173	35 272	0,92	36,6	117,5
XI	40 016	10 463	11 275	39 204	1,02	28,2	102,1
XII	25 828	7 744	9 705	23 867	0,62	37,6	108,2
2015 I	31 664	6 541	9 719	28 486	0,74	30,7	111,2
II	31 639	7 178	9 855	28 962	0,75	31,1	109,2
III	36 441	8 614	11 771	33 284	0,86	32,3	109,5
IV	28 599	6 397	10 674	24 322	0,63	37,3	117,6
V	32 576	6 515	11 523	27 568	0,72	35,4	118,2
VI	33 729	6 630	10 928	29 431	0,76	32,4	114,6
VII	26 727	6 151	9 538	23 340	0,61	35,7	114,5
VIII	30 117	6 568	8 735	27 950	0,73	29,0	107,8
Zmiany w %							
<u>VIII 2015</u> VII 2015	12,7	6,8	-8,4	19,8	19,7	x	x
<u>VIII 2015</u> VIII 2014	-2,5	22,4	-6,3	3,8	4,3	x	x
<u>VIII 2015</u> XII 2014	16,6	-15,2	-10,0	17,1	17,7	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MF.

Tab. 6. Ceny skupu (zł/tonę)

Okres	Rzepak ^a	Pszenvica	Relacja cen
2013 I-XII	1473,4	796,7	1,85
2014 I-XII	1319,9	683,6	1,93
2014 IX	1316,0	637,1	2,07
X	1327,6	623,0	2,13
XI	1376,0	645,2	2,13
XII	1404,0	672,3	2,09
2015 I	1501,0	709,9	2,11
II	1512,0	706,8	2,14
III	1544,0	693,4	2,23
IV	1536,0	681,9	2,25
V	1552,0	647,2	2,40
VI	1618,0	650,9	2,49
VII	1459,2	666,8	2,19
VIII	1462,3	645,8	2,26
IX	1526,0	655,8	2,33
Zmiany w %			
<u>IX 2015</u> VIII 2015	4,4	1,5	x
<u>IX 2015</u> IX 2014	16,0	2,9	x
<u>IX 2015</u> XII 2014	8,7	-2,5	x

^a ceny roczne oraz za VII, VIII, IX i X – dane GUS, pozostałe miesięczne – dane MRiRW

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

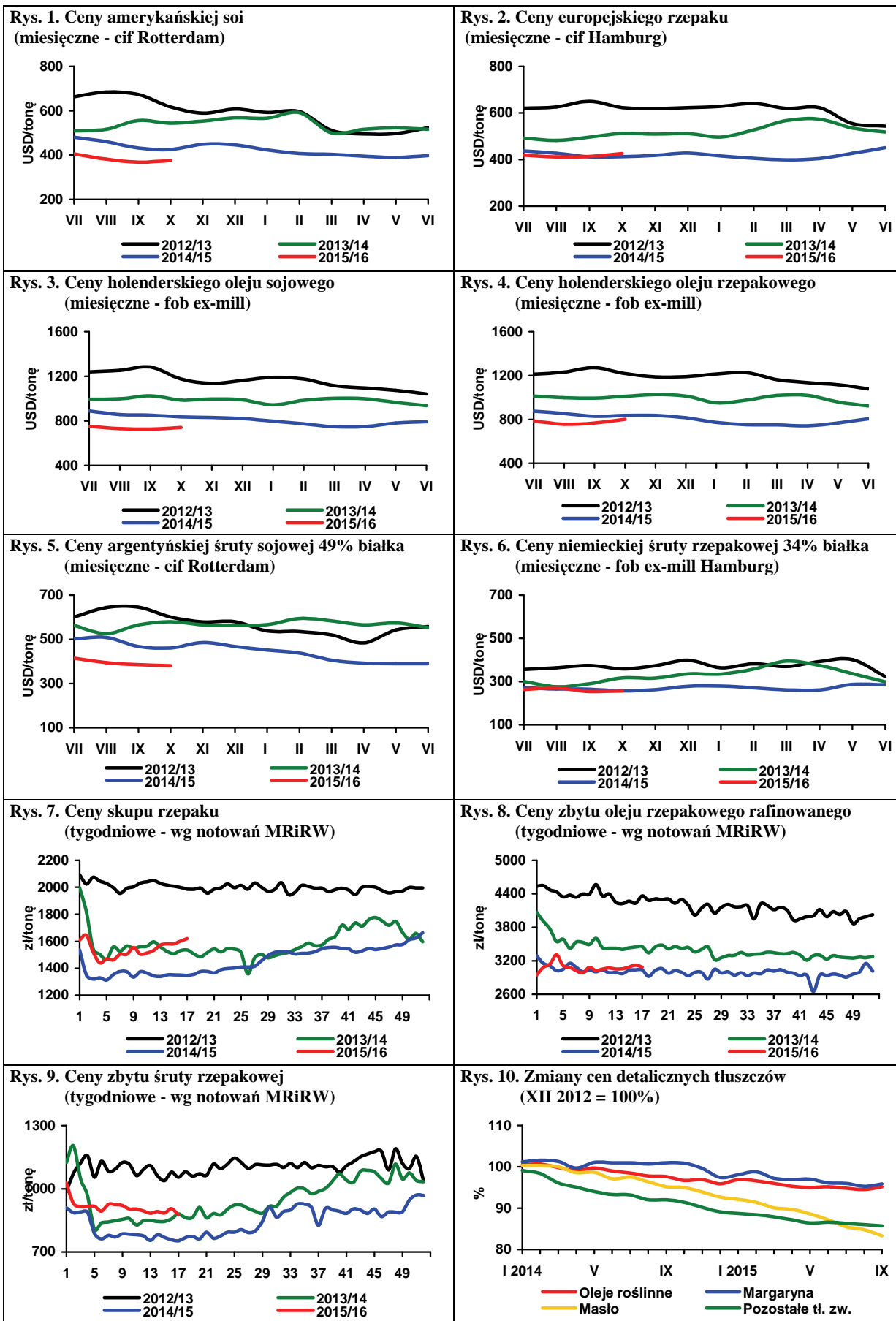
Tab. 7. Ceny tłuszczów roślinnych i zwierzęcych (zł/litr/kg)

Okres	Ceny zbytu				Ceny detaliczne			
	olej rzepakowy za 1 l	masmix za 1 kg	masło w op. 200 g ^a	smalec w op. 250 g	olej rzepakowy za 1 l	masmix w op. 400 g	masło w op. 200 g ^b	smalec w op. 250 g
2013 I-XII	5,21	7,16	17,23	6,35	6,87	14,03	22,40	7,92
2014 I-XII	5,24	6,65	17,05	6,15	6,33	13,80	23,00	7,44
2014 IX	5,05	6,57	16,09	6,16	6,18	13,70	22,45	7,32
X	5,07	6,48	16,07	6,11	6,11	13,75	22,45	7,32
XI	5,19	6,47	16,09	6,08	6,14	13,73	22,10	7,24
XII	5,22	6,33	15,90	5,97	5,94	13,53	21,95	7,08
2015 I	5,23	6,40	15,59	5,86	6,07	13,65	21,75	7,12
II	5,09	6,49	15,53	5,84	6,06	13,63	21,60	6,96
III	5,48	6,37	15,71	5,81	6,02	13,53	21,40	6,96
IV	5,48	6,24	15,44	5,75	5,96	13,48	21,30	6,92
V	5,65	6,33	14,86	5,75	5,85	13,40	21,05	6,92
VI	5,56	6,44	14,85	5,73	8,91	13,05	20,75	6,84
VII	5,48	6,33	14,80	5,69	5,86	12,95	20,35	6,88
VIII	5,51	6,35	14,65	5,7	5,76	12,95	20,15	6,84
IX	5,50	6,41	14,84	5,68	5,86	12,98	19,80	6,84
Zmiany w %								
<u>IX 2015</u> <u>VIII 2015</u>	-0,2	0,9	1,3	-0,4	1,7	0,2	-1,7	0,0
<u>IX 2015</u> <u>IX 2014</u>	8,9	-2,4	-7,8	-7,8	-5,2	-5,3	-11,8	-6,6
<u>IX 2015</u> <u>XII 2014</u>	5,4	1,3	-6,7	-4,9	-1,3	-4,1	-9,8	-3,4

^a masło świeże o zawartości tłuszczu nie przekraczającej 85% masy

^b masło świeże o zawartości tłuszczu 82,0-82,5% masy

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych Oil World, MRiRW i GUS.

Według ocen NEPG¹ z pierwszej dekady października produkcja ziemniaków jadalnych (bez sadzeniaków i ziemniaków skrobiowych) może wynieść w krajach UE-5 24,8 mln ton, tj. o 13% mniej niż w 2014 r. i o 1,6% poniżej średniej z ostatnich pięciu lat. Jest to jednocześnie poziom produkcji niższy od prognoz ekspertów World Potato Markets, którzy w raporcie z 22 września zakładali produkcję ziemniaków jadalnych w UE-5 na poziomie 26 mln ton, czyli o prawie 10% mniej niż w roku ubiegłym.

Kolejne tygodnie przynoszą nowe szacunki produkcji w poszczególnych krajach członkowskich. Według doniesień holenderskiego głównego urzędu statystycznego z końca października produkcja całkowita ziemniaków w Holandii może wynieść 7,06 mln ton, tj. tylko o 0,5% poniżej poziomu ubiegłorocznego. Przewiduje się wzrost produkcji ziemniaków skrobiowych do 1,81 mln ton, tj. o 3,5% więcej niż w roku poprzednim oraz rekordowy poziom produkcji sadzeniaków - 1,60 mln ton (o 8,4% więcej niż w roku ubiegłym). Natomiast zbiory ziemniaków jadalnych są niższe w porównaniu z rokiem ubiegłym o prawie 6% i wynoszą 3,65 mln ton. Ceny ziemniaków jadalnych w Holandii w ostatnich tygodniach nie uległy większym zmianom. Ziemniaki z przeznaczeniem na eksport na początku listopada kosztowały 160-220 euro/t, tj. ponad 2-krotnie więcej niż w roku ubiegłym, ale wyraźnie poniżej poziomu z lat 2012-2013.

W Niemczech ceny ziemniaków do bezpośredniej konsumpcji w końcu października wynosiły ok. 180 euro/t, wobec 66-70 euro/t w roku ubiegłym i 250-260 euro/t w analogicznym okresie 2013 r. Ceny ziemniaków do przetwórstwa u naszych zachodnich sąsiadów w ciągu ostatniego miesiąca nie uległy większym zmianom i z przeznaczeniem na frytki i chipsy w Dolnej Saksonii wynosiły 120-130 euro/t, wobec 15-35 euro/t w końcu października ubiegłego roku i 140-160 euro/t w analogicznym okresie 2013 r. W pozostałych regionach, ze względu na głębszy spadek zbiorów, ceny są o 10% wyższe.

We Francji w ostatnim okresie nieznacznie wzrosły jedynie ceny ziemniaków przeznaczonych na eksport, natomiast kierowanych na rynek wewnętrzny obniżyły się o kilka do kilkunastu procent. Ziemniaki jadalne najbardziej popularnych, tańszych odmian, w zależności od wielkości bulw i wielkości opakowania, na początku listopada we Francji kosztowały od 175 do 295 euro/t i były prawie 3-krotnie droższe niż przed rokiem. Ziemniaki typu premium (odmiany Agata, Charlotta i Various) w opakowaniach 2,5 i 12,5 kg kosztowały od 530 do 670 euro/t i były 2-krotnie droższe niż przed rokiem. Ceny ziemniaków do przetwórstwa, w zależności od odmiany,

wahały się w przedziale 100-118 euro/t, wobec zaledwie 15 euro/t w roku ubiegłym i ok. 150 euro/t dwa lata wcześniej.

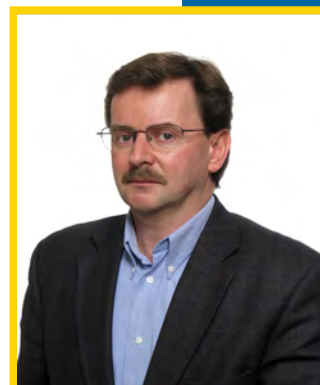
W Belgii ceny ziemniaków do przetwórstwa spożywczego w ciągu ostatniego miesiąca obniżyły się o ok. 10%, do ok. 100 euro/t i były znacząco wyższe niż w roku ubiegłym (15 euro/t), ale niższe niż w latach 2012-13, gdy wyniosły odpowiednio 250 i 120 euro/t. Według przedstawicieli belgijskiego sektora ziemniaczanego presja na spadek cen jest spowodowana niską jakością bulw, a na ich wyższy poziom można liczyć dopiero na początku nowego roku.

W Wielkiej Brytanii w ostatnim okresie również mamy do czynienia ze spadkiem cen, które w końcu października wynosiły ok. 190 euro/t i były wprawdzie o ok. 60% wyższe niż w analogicznym okresie 2014 r., ale znacząco niższe w porównaniu z analogicznym okresem dwóch poprzednich lat.

Produkcja ziemniaków w Polsce, według GUS, w 2015 r. wyniosła ok. 6,2 mln ton, tj. o 1,5 mln mniej niż w roku ubiegłym. Według niezależnych ekspertów spadek zbiorów nie był aż tak głęboki, a ich poziom przypuszczalnie wyniósł ok. 6,7 mln ton. Po dużym spadku zbiorów jest oczekiwanie producentów na wzrost cen, który jednak nie następuje, a wręcz przeciwnie ceny w ostatnim okresie wydają się wykazywać coraz większą skłonność do niżki. Okazuje się, że przy tym poziomie produkcji podaż ziemniaków jest wystarczająca, by zaspokoić zapotrzebowanie rynku. Spożycie ziemniaków systematycznie maleje. Ponadto ewentualne niedobory na rynku są uzupełniane konkurencyjnymi ziemniakami z importu. Rośnie też presja ze strony kupujących, którzy oferują coraz niższe ceny. Obecnie w dużym hurcie jest to najczęściej poziom poniżej 0,50 zł/kg.

Na giełdach towarowych ceny są przynajmniej o kilkadziesiąt procent wyższe. W końcu października w Broniszach ziemniaki oferowano w cenie 0,90-1,10 zł/kg, w Lublinie 0,80 zł/kg, w Sandomierzu 0,55-0,70 zł/kg i w Łodzi 0,47-0,93 zł/kg, a w Poznaniu 0,53-0,67 zł/kg. W porównaniu z okresem sprzed miesiąca ceny ziemniaków na głównych rynkach hurtowych nie uległy większym zmianom.

1. Organizacja producentów ziemniaków Północno-Zachodniej Europy, zrzeszająca tzw. UE-5, tj. Niemcy, Holandię, Belgię, Francję i Wlk. Brytanię.

**Wiesław
Dzwonkowski**

Tab. 1. Skup ziemniaków i produkcja skrobi ziemniaczanej (tony)

Wyszczególnienie	Skup ziemniaków				Produkcja skrobi ziemniaczanej			
	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015
I	.	31 700	50 300	64 000	-	777	140	184
II	.	59 000	48 400	59 400	-	-	141	182
III	.	52 200	61 000	75 600	-	-	100	270
IV	45 700	77 400	58 900	74 800	-	-	198	257
V	48 500	68 000	48 300	62 600	-	-	268	160
VI	41 700	42 800	56 700	58 300	-	-	77	187
VII	37 700	43 500	55 900	54 900	-	-	114	100
VIII	88 700	78 100	92 500	86 100	3 520	1 463	2 369	2 673
IX	282 800	225 100	318 100	289 000	36 492	27 800	39 274	
X	324 000	328 200	350 200		47 238	43 925	46 459	
XI	207 700	172 100	260 800		32 663	21 775	38 522	
XII	72 400	77 900	113 100		7 513	6 091	8 527	
RAZEM	1 013 300 ^a	924 900 ^a	1 247 300 ^a	824 700	127 426	101 831	135 808	4 013

^a okres VII-XII

Źródło: Dane GUS

Tab. 2. Eksport ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze		
	wczesne	sadzeniaki	pozostałe	skrobia ziemn.	skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	Susze
2007 I-XII	1 522	1 651	20 097	25 523	151	46 386	11 390	90 153	14 190	5 429
2008 I-XII	2 733	2 631	32 484	34 764	520	52 220	6 447	99 533	14 272	6 325
2009 I-XII	2 673	2 078	35 609	47 156	151	46 568	3 991	108 414	18 167	7 706
2010 I-XII	1 637	1 803	39 794	54 626	134	44 623	10 058	118 614	20 716	7 388
2011 I-XII	2 914	1 703	69 426	34 546	14 325	46 229	10 374	131 809	22 333	9 297
2012 I-XII	2 023	2 457	46 076	72 333	9 917	41 193	14 989	153 610	30 732	17 989
2013 I-XII	1 990	2 887	41 247	61 186	18 468	41 925	16 318	175 920	31 064	16 390
2014 I-XII	1 247	3 806	36 259	57 730	10 921	41 368	9 555	167 158	30 775	16 736
2014 VII	163	22	408	4 028	1 231	3 190	710	16 243	2 296	1 252
VIII	86	14	186	2 126	302	3 219	883	17 608	2 343	1 011
IX	32	-	1 048	4 364	622	3 909	859	13 681	2 692	1 779
X	29	-	2 976	7 138	401	3 507	826	12 142	1 974	1 444
XI	23	-	4 316	5 597	357	3 827	893	12 534	1 983	1 732
XII	19	23	3 266	7 358	1 035	2 836	814	12 381	2 484	1 236
2015 I	26	235	1 620	7 157	855	3 083	632	10 946	1 810	1 758
II	22	286	1 401	7 697	845	3 433	635	10 498	2 232	2 124
III	32	350	1 865	5 622	846	3 511	737	13 109	2 669	1 886
IV	17	311	1 338	5 915	821	4 248	829	12 712	3 067	2 213
V	24	214	1 038	4 983	1 151	3 527	665	12 689	3 057	2 318
VI	215	236	308	6 029	1 237	3 495	690	15 103	3 830	1 726
VII	91	17	541	7 690	1 576	3 506	957	16 886	3 346	1 362
VIII	62	13	248	7 329	1 688	2 943	812	14 967	2 868	1 464

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 3. Import ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze		
	wczesne	sadzeniaki	pozostałe	skrobia ziemn.	skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	Susze
2007 I-XII	79 048	32 086	66 176	9 295	50 721	152 471	86 443	50 624	5 065	2 987
2008 I-XII	51 815	14 610	19 541	11 184	34 691	95 504	68 731	40 163	4 342	1 853
2009 I-XII	42 996	15 660	80 878	10 347	61 991	147 459	75 593	42 315	3 556	1 996
2010 I-XII	48 353	29 761	157 323	9 828	81 482	180 352	63 478	41 595	5 714	875
2011 I-XII	49 240	20 173	174 105	11 235	97 528	242 516	77 888	52 352	8 596	3 103
2012 I-XII	35 670	14 719	76 107	11 466	72 918	257 295	90 269	35 304	8 829	2 661
2013 I-XI	32 728	17 802	55 038	11 817	111 666	233 318	85 496	48 370	8 456	2 972
2014 I-XII	55 262	21 373	119 731	10 161	135 560	210 964	76 301	66 083	8 905	3 088
2014 VII	153	356	4 719	666	10 355	27 018	6 724	7 479	884	160
VIII	3	-	968	914	7 884	14 861	5 999	3 424	805	133
IX	2	-	2 757	820	10 195	16 379	6 665	4 259	1 119	482
X	30	-	4 038	1 031	14 596	17 943	6 890	4 933	686	382
XI	13	445	3 234	915	12 404	15 387	6 019	3 553	631	450
XII	69	402	4 014	979	12 165	13 293	5 564	2 986	598	510
2015 I	86	295	9 459	907	12 703	12 539	6 676	3 508	636	791
II	323	45	4 698	887	12 495	15 500	6 370	4 545	516	478
III	1 568	1 813	8 393	981	11 888	14 372	6 804	4 462	596	236
IV	5 262	10 573	16 044	994	12 193	14 310	7 498	4 339	537	240
V	16 209	444	21 041	791	11 468	15 971	6 122	4 631	664	338
VI	2 336	80	10 227	919	12 762	17 903	5 944	5 643	302	308
VII	4	7	6 418	1 166	12 982	18 702	6 469	4 992	820	242
VIII	4	10	1 788	1 350	12 758	13 182	5 338	4 972	742	255

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 4. Ceny oraz relacje cen ziemniaków i ich przetworów

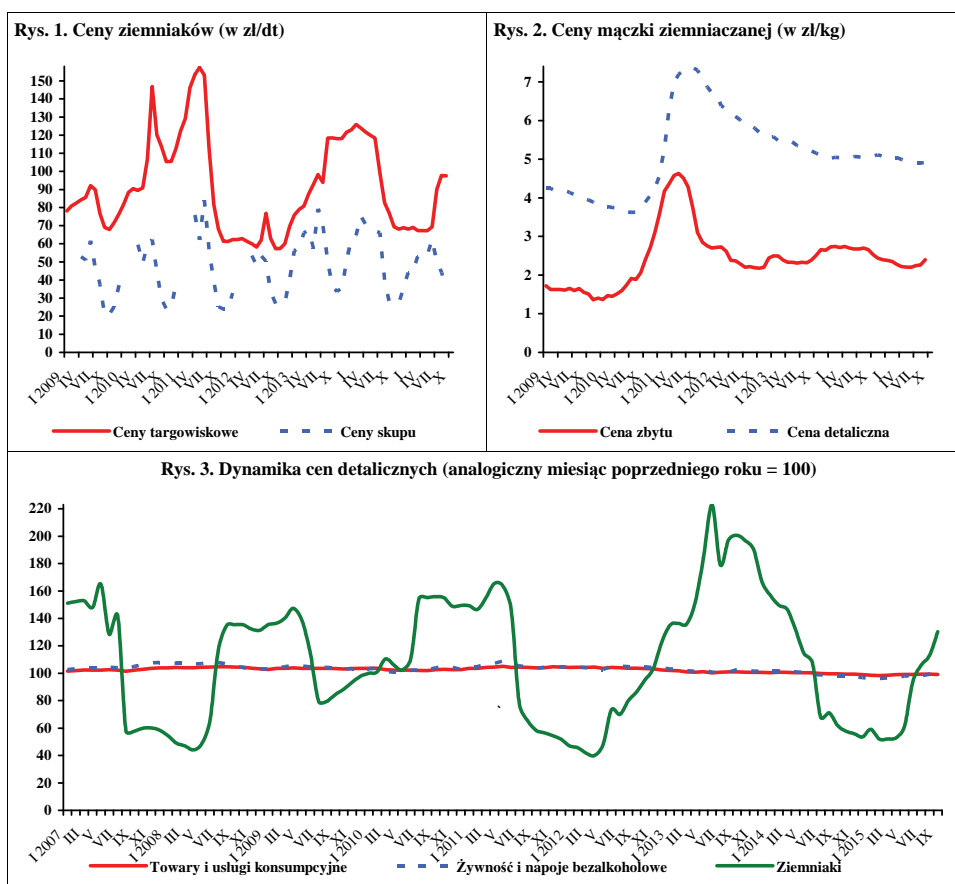
Wyszczególnienie	Rodzaj	IX	VII	VIII	IX	Wskaźnik zmian cen	
	Ceny	2014	2015	2015	2015	roczny	miesięcz.
	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	%	%
Ziemniaki	skupu	28,1	50,4	44,2	35,3	125,6	79,9
	targowiskowa	76,9	90,0	97,7	97,5	126,8	99,8
	detaliczna (zł/kg)	0,90	1,32	1,15	1,17	130,0	101,7
	importowa	105,7	69,4	94,0	.	88,9	135,4
	eksportowa	88,2	95,8	105,5	.	119,6	110,1
Relacje cen	skup / targowisko	0,37	0,56	0,45	0,36	99,1	80,0
	targowisko / detal	0,85	0,68	0,85	0,83	97,5	98,1
	skup / detal	0,31	0,38	0,38	0,30	96,6	78,5
Skrobia ziemniaczana	zbytu (zł/kg)	2,66	2,20	2,26	2,40	90,2	106,2
	detaliczna (zł/kg)	5,06	4,93	4,90	4,91	97,0	100,2
Frytki	detaliczna (zł/kg)	8,86	8,68	8,64	8,68	98,0	100,5
Chipsy	detaliczna (zł/kg)	35,60	35,30	35,10	35,00	98,3	99,7
Kopytka	detaliczna (zł/kg)	10,00	9,98	10,02	10,00	100,0	99,8

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Ceny ziemniaków na targowiskach

Wyszczególnienie		2014	2015			wsk. zmian cen	
		wrzesień	lipiec	sierpień	wrzesień	roczny	miesięczny
		zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	%	%
1	Dolnośląskie	87,0	83,2	98,9	106,1	122,0	107,3
2	Kujawsko-pomorskie	85,0	79,8	90,2	95,1	111,9	105,4
3	Lubelskie	83,1	62,2	.	103,3	124,3	.
4	Lubuskie	83,1	73,5	93,6	91,1	109,6	97,3
5	Łódzkie	60,0	53,6	86,5	86,6	144,3	100,2
6	Małopolskie	74,5	73,7	74,2	81,9	110,0	110,5
7	Mazowieckie	70,0	60,7	110,5	109,1	155,8	98,8
8	Opolskie	78,1	74,8	105,9	107,0	136,9	101,0
9	Podkarpackie	80,9	62,9	100,5	92,5	114,3	92,1
10	Podlaskie	67,1	68,3	140,7	116,0	173,0	82,5
11	Pomorskie	90,8	87,5	93,1	97,1	106,9	104,3
12	Śląskie	72,8	71,6	89,0	95,8	131,6	107,7
13	Świętokrzyskie	61,8	50,3	78,2	77,7	125,7	99,4
14	Warmińsko-mazurskie	87,8	84,3	123,2	116,4	132,6	94,5
15	Wielkopolskie	79,0	70,7	86,7	93,0	117,8	107,3
16	Zachodniopomorskie	94,1	82,0	101,8	102,9	109,3	101,1
	maksimum	94,1	87,5	140,7	116,4	X	
	minimum	60,0	50,3	74,2	77,7		
	różnica w %	56,8	73,9	89,7	49,9		

Źródło: Dane GUS.

Źródło: Dane GUS.

W październiku 2015 r., w porównaniu z wrześniem br., w skupie na rynek produktów świeżych, wyższe były ceny pomidorów szklarniowych (o 83%), kalafiorów gruntowych (o 13%) a cebuli i buraków ćwikłowych (po 4%). Obniżyły się ceny kapusty białej i marchwi (po 5%) i pieczarek (o 8%). W zakładach przetwórczych wzrosły ceny skupu kapusty białej (o 69%), cebuli obieranej (o 14%), buraków (o 13%), kalafiorów różyczkowanych (o 11%), buraków (o 13%), i brokułów różyczkowanych (o 1%). W firmach skupujących warzywa na eksport wzrosły ceny skupu pomidorów spod osłon (o 33%), kapusty czerwonej (o 21%) i papryki czerwonej (o 8%). Obniżyły się natomiast ceny kapusty pekińskiej (o 51%), selerów (o 2%), kapusty białej (o 11%), porów (o 12%), buraków czerwonych (16%) i cebuli (o 1%). W handlu hurtowym wzrosły ceny pomidorów spod osłon (o 42%), kalafiorów gruntowych (o 39%), ogórków spod osłon (o 25%), cebuli (o 6%), a obniżyły się ceny buraków (o 2%), kapusty białej (6%) i marchwi (o 4%).

W relacji do października 2014 r. na rynku krajowym, w eksporcie i w przetwórstwie (w zależności od kierunku zagospodarowania) wzrosły ceny: cebuli (o 68-94%), buraków (o 23-50%), kalafiorów (o 13-59%) i kapusty białej (o 174-277%). Na rynkach hurtowych wzrosły ceny kapusty białej (o 143%), buraków ćwikłowych (33%), pomidorów spod osłon (o 102%), cebuli (o 94%), marchwi (o 94%), kalafiorów gruntowych (o 109%). Obniżyły się jedynie ceny hurtowe ogórków spod osłon (o 8%).

We wrześniu br., w stosunku sierpnia br., wzrosły ceny detaliczne kalafiorów (o 33%), ogórków gruntowych (o 10%) i pomidorów (o 34%). Obniżyły się ceny papryki (o 10%), cebuli (o 9%), marchwi (o 5%), buraków ćwikłowych (o 6%) oraz porów i selerów (po 3%). W relacji do cen detalicznych z września 2014r. wzrosły ceny detaliczne marchwi (o 57%), buraków ćwikłowych (o 20%), ogórków gruntowych (o 11%), papryki (o 4%), kapusty białej (o 72%), kalafiorów (o 6%), selerów (o 36%), porów (o 23%), cebuli (o 20%), a obniżyły się jedynie ceny pomidorów (o 2%).

W sierpniu 2015 r., w stosunku do sierpnia 2014 r., w średnich i dużych zakładach przetwórczych wyprodukowano mniejszą ilość konserw warzywnych (o 12%) i warzyw mrożonych (o 7%). Produkcja marynat wzrosła w tym okresie o 4% a soku pomidorowego o 31%.

Eksport warzyw świeżych w sierpniu 2015 r. wyniósł 36,2 tys.t, a jego wartość 21,6 mln EUR. W porównaniu

Paweł Kraciński

Tomasz Smoleński

z sierpniem 2014 r. wolumen sprzedanych warzyw świeżych obniżył się o 1%, a jego wartość wzrosła o 23%. Do zmniejszenia eksportu przyczyniło się ograniczenie sprzedaży marchwi (o 35%), cebuli (o 6%) i pomidorów (o 2%). W tym czasie wyeksportowano 42,1 tys.t przetworów warzywnych o wartości 32,7 mln EUR. W stosunku do sierpnia 2014 r. wolumen jak i wartość eksportu przetworów warzywnych zwiększyły się o 9%. Więcej o 34% niż w sierpniu 2014 r. sprzedano mrożonek.

W sierpniu 2015 r. zaimportowano 13,6 tys.t warzyw świeżych o wartości 9,3 mln EUR. W relacji do sierpnia 2014 r. import warzyw świeżych wzrósł o 1%, a jego wartość zwiększyła się o 12%. Wzrost wolumenu importu spowodowany był zwiększeniem przywozu kapusty (28-krotnie) i ogórków (2,2-krotnie). Import przetworów warzywnych wyniósł 15,4 tys. t, a jego wartość 16,5 mln EUR. Wolumen importu przetworów warzywnych wzrósł o 12%, a jego wartość o 11%. Więcej zaimportowano marynat (o 27%).

W sierpniu br., saldo handlu zagranicznego całego sektora warzywniczego było dodatnie i wyniosło 28,5 mln EUR. Zarejestrowano dodatnie saldo zarówno w obrocie świeżymi warzywami (12,3 mln EUR) jak i w obrocie przetworami warzywnymi (16,2 mln EUR).

W miesiącach I-VIII 2015 r. dodatnie saldo handlu owocami i ich przetworami wyniosło 24,6 mln euro, wobec dodatniego 7,1 mln euro w analogicznym okresie roku poprzedniego. Wartość eksportu zmniejszyła się o 7% do 449,0 mln euro, a importu obniżyła się o 10% do 424,4 mln euro.

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg)

Miesiące	Cebula ^a	Cebula ^b	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki do konserwowania ^c	Ogórki do kwaszenia ^c	Pomidory gruntowe ^c	Pomidory szklarniowe	Kalafioły gruntowe (szt.)	Pieczarki
2014 X	0,48	1,29	0,22	0,54	0,50	-	-	1,60	3,45	1,50	5,00
XI	0,48	1,21	0,25	0,55	0,51	-	-	-	4,13	1,62	4,91
XII	0,48	1,23	0,28	0,55	0,53	-	-	-	4,38	-	5,15
2014 I-XII	1,00	1,73	0,59	0,73	0,72	2,40	1,53	1,15	3,62	1,73	4,93
2015 I	0,48	1,21	0,40	0,68	0,53	-	-	-	-	-	5,25
II	0,46	1,23	0,55	0,75	0,53	-	-	-	-	-	5,02
III	0,49	1,25	0,75	1,01	0,51	-	-	-	-	-	4,87
IV	0,62	1,28	1,04	1,56	0,54	-	-	-	6,38	-	4,86
V	1,02	1,40	1,23	1,86	0,56	-	-	-	4,25	2,28	4,70
VI	1,31	1,80	1,47	2,09	0,85	-	2,15	-	2,74	1,53	4,68
VII	1,22	2,16	0,40	1,75	0,73	2,03	1,24	-	2,06	1,23	4,85
VIII	0,88	2,01	1,00	1,22	0,65	2,3	1,36	1,02	2,01	1,64	5,03
IX	0,89	1,94	0,87	1,2	0,68	-	-	-	2,11	2,12	5,58
X	0,93	1,83	0,83	1,14	0,71	-	-	-	3,86	2,39	5,13
Wskaźnik zmian w %											
$\frac{X\ 2015}{IX\ 2015}$	104	94	95	95	104	x	x	x	183	113	92
$\frac{X\ 2015}{X\ 2014}$	194	142	377	211	142	x	x	x	112	159	103

^a z notowań spółdzielni ogrodniczych, ^b cena targowiskowa z notowań ZSRIR MRiRW, ^c ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku, a nie średnimi ze średnich miesięcznych

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw kierowanych do przetwórstwa (zł/kg)

Miesiące	Cebula obierana	Kapusta biała	Marchew na kostkę	Buraki	Groszek zielony	Fasola szparag. ^a	Brokuly różyczk. ^a	Kalafioły różyczk. ^a	Ogórki do konserw. ^a	Pomidory do mrożenia ^a	Pomidory do tłoczenia ^a
2014 X	0,75	0,31	0,26	0,30	-	-	1,57	1,11	-	0,57	-
XI	0,98	0,34	0,25	0,30	-	-	1,54	1,14	-	-	-
XII	1,08	0,20	0,25	0,31	-	-	1,48	1,13	-	-	-
2014 I-XII	1,12	0,45	0,26	0,35	1,35	0,77	1,57	1,07	1,59	0,60	0,33
2015 I	1,09	0,26	0,26	0,37	-	-	-	-	-	-	-
II	0,80	0,41	0,25	-	-	-	-	-	-	-	-
III	0,75	0,47	0,26	0,40	-	-	-	-	-	-	-
IV	0,95	0,51	0,27	0,43	-	-	-	-	-	-	-
V	1,17	0,70	-	0,35	-	-	-	-	-	-	-
VI	1,23	0,80	-	-	1,16	-	1,73	-	-	-	-
VII	0,98	-	-	-	1,13	0,74	1,73	1,08	1,90	-	-
VIII	0,89	-	-	-	-	0,75	1,79	1,16	2,38	0,64	-
IX	1,11	0,45	0,35	0,40	-	0,73	1,68	1,13	-	0,64	0,35
X	1,26	0,76	0,26	0,45	-	-	1,69	1,25	-	0,63	-
Wskaźnik zmian w %											
$\frac{X\ 2015}{IX\ 2015}$	114	169	74	113	x	x	101	111	x	98	x
$\frac{X\ 2015}{X\ 2014}$	168	245	100	150	x	x	108	113	x	111	x

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku, a nie średnimi ze średnich miesięcznych

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Pomidory spod osłon	Ogórki krótkie	Kapusta pekińska	Kapusta biała	Kapusta czerwona	Papryka czerwona	Marchew	Pietruszka	Seler	Cebula	Por	Buraki czerwone	Ziemniaki
2014 VIII	1,00	0,79	0,95	0,40	0,50	2,98	0,52	-	-	0,65	-	0,46	0,30
IX	3,80	0,92	1,10	0,35	-	2,88	0,49	-	-	0,44	-	0,43	0,29
X	3,25	-	0,74	0,27	-	2,70	0,46	-	0,60	0,43	1,10	0,44	0,32
XI	-	-	0,69	0,27	-	-	0,44	-	0,60	0,43	1,10	0,41	0,33
XII	-	-	0,63	0,27	0,30	-	0,44	1,30	0,90	0,48	1,40	0,40	-
2014 I-XII	3,19	0,99	1,09	0,50	0,95	3,30	0,63	1,78	0,94	0,85	1,32	0,59	0,54
2015 I	-	-	0,80	0,48	0,33	-	0,52	1,30	0,88	0,47	1,40	0,41	-
II	-	-	0,93	0,58	0,37	-	0,61	1,30	0,89	0,49	1,40	0,41	-
III	-	-	1,41	0,69	0,53	-	0,85	1,49	0,95	0,53	-	0,42	0,35
IV	-	-	2,30	0,96	0,78	-	1,19	1,91	1,09	0,70	-	0,44	0,35
V	3,61	-	1,27	1,12	0,74	-	1,39	2,15	1,32	0,94	-	0,47	0,35
VI	2,38	1,28	0,94	0,74	0,94	-	1,25	-	-	1,08	-	0,47	0,35
VII	1,35	1,21	1,01	0,49	1,25	4,87	1,40	2,73	1,90	0,86	-	0,60	-
VIII	1,25	1,55	1,39	0,53	-	3,65	1,39	-	2,80	0,74	2,00	0,60	-
IX	3,03	1,60	2,23	0,83	1,12	3,24	1,38	3,60	2,00	0,79	2,00	0,64	-
X	4,04	-	1,10	0,74	1,35	3,50	-	-	1,95	0,78	1,75	0,54	0,50
Wskaźnik zmian w %													
<u>X 2015</u> IX 2015	133	x	49	89	121	108	x	x	98	99	88	84	x
<u>X 2015</u> X 2014	124	x	149	274	x	130	x	x	325	181	159	123	156

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów warzywnych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pomidorowy	Warzywa mrożone	Konserwy warzywne*	Marynaty
2014 VIII	3 069	54 273	24 013	11 999
IX	3 175	78 845	34 079	7 447
X	3 442	82 721	53 735	4 313
XI	2 527	55 008	28 815	3 163
XII	3 796	38 144	21 590	2 301
2014 I-XII	37 542	583 873	309 190	49 807
2015 I	3 046	39 202	17 613	2 367
II	3 305	43 360	16 742	2 349
III	3 746	41 414	18 266	3 219
IV	3 142	31 305	14 872	2 250
V	3 596	30 087	13 366	2 440
VI	2 857	37 002	15 790	2 462
VII	2 494	52 695	21 541	10 576
VIII	4 019	50 436	21 019	12 469
Wskaźnik zmian w %				
<u>VIII 2015</u> VIII 2014	131	93	88	104

*/w tym: przecier pomidorowy i pasta oraz warzywa i mieszanki warzywne zamrożone, gotowane lub nie, zakonserwowane octem lub kwasem octowym Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2014												2015								VIII 2015 VIII 2014 (%)
	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII					
Warzywa ogółem	43488	44234	36715	36766	42580	29624	29315	526093	40347	35761	40061	37904	38648	39252	39316	36234	99				
Cebula	6514	7057	7420	8059	8154	7401	6985	124889	10438	11322	14322	14238	9989	6328	6223	6985	94				
Kapusta	3581	1973	1616	1751	2946	3642	5634	75298	9625	9553	10302	10504	4429	2306	2416	1748	108				
Marchew	2086	3070	1642	1986	2606	3761	4366	42339	5682	4212	3057	1940	2395	2046	1922	1064	65				
Ogórki	1208	2117	1194	870	362	148	361	10139	485	65	130	399	643	804	1153	1358	114				
Pomidory	17174	16543	11919	8139	11514	2990	1111	99337	376	465	699	4197	12127	15444	14273	11676	98				
Kalafiory	4315	6036	3923	4455	5875	1666	477	30693	508	511	495	278	814	5216	6091	4315	110				
Przetwory ogółem	40197	44000	38726	51423	56519	51962	50356	613174	53389	55074	61984	52063	47582	47687	49071	42133	109				
Susze	2164	2220	1736	2503	2555	2488	2148	28592	2581	2864	2822	2126	2631	2514	2840	1591	92				
Marynaty	2517	3236	3911	4614	4459	4499	4057	44529	3145	3118	4440	3485	3638	3341	3737	3185	81				
Konserwy	3571	4287	5701	6042	7350	6154	5667	63568	4218	5005	5382	4238	3483	4197	4575	4397	77				
-kapusta kwasz.	480	463	449	779	920	901	1242	8759	1021	858	1139	983	712	711	595	382	85				
Mrożonki	24993	26852	21109	30414	34596	32714	32146	390127	36388	36375	40134	34731	30036	30949	29311	28280	134				
Pieczarki i ich przetwory	21632	19620	18687	21563	24769	24505	23174	277707	24058	22918	28080	22378	24121	22592	21989	19607	105				
Warzywa ogółem	28184	25479	17615	19714	21831	12788	11079	258283	12656	11723	14474	17445	25291	24403	20387	21607	123				
Cebula	3176	3115	2920	3106	3086	2962	2987	46950	3429	3692	4432	4188	3893	3102	2879	2960	101				
Kapusta	929	486	302	302	402	524	749	13856	1401	1468	1921	2185	1317	654	518	462	153				
Marchew	525	703	354	448	510	806	927	9813	1255	1093	963	857	1003	830	853	403	114				
Ogórki	818	1038	620	557	394	120	322	7830	382	76	180	462	628	568	768	1023	165				
Pomidory	13788	11714	5631	5903	8749	2418	1095	75324	443	429	701	4682	11166	10358	7314	6730	120				
Kalafiory	2173	3515	2082	2796	2835	922	294	17408	322	269	328	180	557	2552	3100	2609	125				
Przetwory ogółem	30727	34702	29846	37381	40704	36997	35055	452030	36195	38468	45072	36781	36982	36721	38176	32650	109				
Susze	3719	3850	3192	4170	4332	4115	3408	49420	4387	5005	5034	3620	4497	4669	4549	4178	131				
Marynaty	2301	2848	3276	3873	4007	4093	3703	39678	2682	2823	3875	3023	3354	3063	3927	3006	92				
Konserwy	4050	4820	5484	5989	6958	5943	5390	64496	3985	4789	5564	4329	4193	4810	5070	4847	88				
-kapusta kwasz.	320	328	291	478	575	558	724	5545	558	525	688	602	536	487	395	285	98				
Mrożonki	13923	15728	11795	16165	18110	17038	16209	213160	18340	18280	21270	18171	16549	16939	16041	15053	128				
Pieczarki i ich przetwory	30789	27580	27663	31083	34967	34017	32909	397933	34379	31598	39816	32099	36137	33362	32015	29748	108				

Źródło: Opracowanie IERIGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 6. Import wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2014												2015												VIII 2015 VIII2014 (%)
	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII									
	40101	22988	13 515	12911	21955	42393	53559	536315	53989	54303	71364	60936	47792	34219	25039	13 634									
Warzywa ogółem	11045	4666	4 541	5066	6712	6296	6873	101302	5383	5457	7475	6324	8809	7717	5854	2 639									
Cebula	669	162	13	10	7	21	25	14744	1564	217	1642	5267	1181	272	20	369									
Kapusta	7792	724	96	109	116	149	290	20081	578	1473	3383	3884	6298	7418	1392	41									
Marchew	2159	3670	1 674	1369	2304	6378	7554	47244	8227	4875	5680	1742	696	2374	5158	3 733									
Ogórki	8866	7107	3 922	2515	3236	11964	18161	148339	16064	18605	21457	16583	11171	7502	6202	2 859									
Pomidory	4588	4153	644	976	3535	5319	5274	54003	6057	6017	6827	4971	5210	4084	4122	612									
Papryka	866	363	264	373	426	404	461	5890	408	473	460	1124	514	261	196	174									
Czosnek	15905	16149	13 695	17989	19231	20340	20769	219510	15421	17679	19933	18068	17143	16399	18103	15 364									
Przetwory ogółem	4378	3264	2 819	2807	3393	3904	4052	44324	2626	3122	3150	3045	3264	3207	3464	2 707									
Mrożonki	2166	2000	1 324	1690	1731	2817	2858	25007	886	1111	1233	1153	1216	1193	1371	1 017									
Susze	906	741	873	1096	1572	1516	1499	15077	1034	1287	1460	1123	1161	906	1081	1 107									
Marynaty	2529	3237	3 012	3824	3693	4262	4558	43144	2693	3533	5749	3275	2626	2502	3271	2 634									
Konserwy	731	855	1 353	2264	1435	1663	1990	16930	862	1448	2590	994	615	759	1374	861									
-kukurydza konserw.	3534	4636	3 715	5322	6100	5001	5051	61869	5562	6150	5339	6700	6087	5302	4967	4 372									
Koncentrat pomid.	28546	18008	8 298	8828	18041	36139	47119	61168	56072	55040	69958	62753	46961	26323	18131	9 306									
Warzywa ogółem	2879	1131	763	671	731	858	884	2773	709	959	1621	1348	2124	2044	1515	608									
Cebula	206	55	7	4	5	13	25	2548	297	78	559	2905	528	113	7	116									
Kapusta	1586	306	94	104	100	150	206	936	298	498	1271	1796	3116	2907	617	58									
Marchew	954	1611	684	644	2175	4155	4929	1402	6125	5416	5815	1661	492	1075	2353	1 316									
Ogórki	7825	5684	2 926	3255	5006	12891	18450	21615	20834	21231	24388	20868	12089	7466	4850	2 535									
Pomidory	9739	5846	667	881	3331	5468	6517	9738	8032	7105	10256	10007	12923	6820	5338	745									
Papryka	774	586	403	450	546	519	639	1168	481	567	672	1505	778	555	409	400									
Czosnek	15986	16498	14 941	17925	19940	19846	21636	20618	16682	19071	22820	21376	19505	18231	19744	16 546									
Przetwory ogółem	3125	2564	2 198	2228	2688	2993	3142	3454	2114	2549	2416	2274	2296	2601	2651	2 209									
Mrożonki	2675	2398	2 198	2115	2748	2697	3259	3760	2338	2645	3641	4092	2987	2826	3122	2 402									
Susze	1023	851	858	1173	1602	1691	1682	1429	1168	1470	1530	1370	1397	1094	1357	1 237									
Marynaty	3534	4472	3 789	4742	4552	5293	6125	5207	3309	4416	7194	4534	4056	3476	4463	3 583									
Konserwy	810	949	1 386	2329	1446	1768	2146	1704	808	1486	2600	1047	641	804	1352	884									
-kukurydza konserw.	3172	3913	3 747	4715	5945	4620	4742	4370	5344	5580	5167	6426	5990	5149	4550	4 042									
Koncentrat pomid.																									

Źródło: Opracowanie IERIGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych warzyw i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta	Marchew	Ogórki	Pomidory	Kalafiory	Pieczarki	Ogórki konser.	Kapusta kwaszona	Mrożona fasola
2014 VI	0,49	0,26	0,25	0,68	0,80	0,50	1,43	0,87	0,67	0,50
VII	0,44	0,25	0,23	0,49	0,71	0,58	1,43	0,82	0,71	0,50
VIII	0,39	0,19	0,22	0,52	0,47	0,53	1,48	0,80	0,65	0,53
IX	0,39	0,17	0,23	0,64	0,73	0,63	1,45	0,80	0,61	0,56
X	0,38	0,14	0,20	1,09	0,76	0,48	1,42	0,83	0,64	0,51
XI	0,40	0,14	0,21	0,81	0,81	0,55	1,36	0,82	0,63	0,43
XII	0,43	0,13	0,21	0,89	0,99	0,62	1,46	0,82	0,62	0,35
2014 I-XII	0,39	0,19	0,23	0,89	0,85	0,63	1,45	0,84	0,65	0,49
2015 I	0,33	0,15	0,22	0,79	1,18	0,63	1,46	0,81	0,55	0,41
II	0,33	0,15	0,26	1,16	0,92	0,53	1,40	0,87	0,61	0,40
III	0,31	0,19	0,31	1,38	1,00	0,66	1,42	0,83	0,60	0,49
IV	0,29	0,21	0,44	1,16	1,12	0,65	1,43	0,84	0,61	0,48
V	0,39	0,30	0,42	0,98	0,92	0,68	1,51	0,92	0,75	0,50
VI	0,49	0,28	0,41	0,71	0,67	0,49	1,52	0,87	0,68	0,49
VII	0,46	0,21	0,44	0,67	0,51	0,51	1,48	1,10	0,66	0,43
VIII	0,42	0,26	0,38	0,75	0,58	0,60	1,58	0,91	0,75	0,48
Wskaźnik zmian w %										
<u>VIII 2015</u> <u>VII 2015</u>	92	123	85	113	112	119	107	82	113	111
<u>VIII 2015</u> <u>VIII 2014</u>	109	139	172	145	123	114	107	114	115	91

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych FM

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki gruntowe	Pomidory gruntowe	Ogórki spod osłon	Pomidory spod osłon	Kalafiory gruntowe ^a
2014 V	1,75	1,20	1,04	1,08	-	-	2,41	3,90	-
VI	1,78	1,54	1,25	1,31	3,12	-	1,43	3,84	1,89
VII	1,50	0,95	0,95	1,05	1,82	1,56	1,14	2,72	2,03
VIII	1,02	0,50	0,83	0,80	1,75	1,75	1,59	1,31	2,47
IX	0,72	0,51	0,73	0,68	1,78	1,73	1,57	2,97	2,71
X	0,64	0,47	0,69	0,69	4,33	1,88	3,65	2,14	2,03
XI	0,63	0,31	0,69	0,67	5,93	-	5,93	4,33	2,94
XII	0,67	0,35	0,72	0,66	-	-	6,38	4,21	-
2014 4 I-XII	1,13	0,77	0,86	0,94	3,12	1,73	4,67	4,23	2,35
2015 I	0,70	0,53	0,81	0,67	-	-	10,58	-	-
II	0,71	0,67	0,87	0,66	-	-	10,94	-	-
III	0,77	0,79	1,09	0,69	10,47	-	10,47	12,45	-
IIIIV	0,86	1,13	1,71	0,72	-	-	4,22	7,61	-
V	1,07	1,50	1,97	0,79	-	-	3,00	4,42	-
VI	1,46	1,64	2,13	0,97	2,20	-	1,95	2,94	2,16
VII	1,57	1,57	1,92	1,06	1,94	-	2,05	2,07	1,70
VIII	1,20	0,98	1,37	0,98	2,47	2,00	2,50	1,73	2,44
IX	1,17	1,21	1,39	0,94	2,01	1,35	2,67	3,05	3,05
X	1,24	1,14	1,34	0,92	-	-	3,35	4,32	4,25
Wskaźnik zmian w %									
<u>X 2015</u> <u>IX 2015</u>	106	94	96	98	x	x	125	142	139
<u>X 2015</u> <u>X 2014</u>	194	243	194	133	x	x	92	202	209

^{aa} ceny za sztukę Źródło: Notowania ZSIR MRiRW i dane Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe ^a	Koncentrat pomidorowy 30%	Fasola szparagowa mrożona	Kalafiory mrożone	Mieszanki warzywne mrożone ^b	Keczip	Sok pomidorowy ^a
2014 VII	3,70	10,38	3,63	3,14	3,37	5,24	1,99
VIII	3,61	10,42	3,63	3,28	3,41	5,27	1,98
IX	3,20	10,40	3,65	3,31	3,44	5,29	1,95
X	3,54	10,31	3,61	3,29	3,42	5,21	1,95
XI	3,51	10,30	3,54	3,10	3,36	5,36	1,94
XII	3,49	10,22	3,52	3,11	3,28	5,23	1,96
2014 I-XII	3,62	10,38	3,59	3,18	3,42	5,27	1,96
I	3,50	10,39	3,45	3,09	3,31	5,01	2,09
2015 II	3,47	10,69	3,50	3,01	3,36	4,99	2,11
III	3,42	10,61	3,47	2,95	3,37	5,06	2,09
IV	3,42	10,56	3,46	2,94	3,38	5,05	2,10
V	3,47	10,60	3,45	2,95	3,41	5,04	2,14
VI	3,50	10,63	3,31	2,88	3,31	5,00	2,13
VII	3,52	10,54	3,34	2,92	3,38	4,96	2,15
VIII	3,63	10,31	3,35	2,97	3,43	4,98	2,15
IX	3,76	10,37	3,45	3,04	3,49	4,96	2,17
Wskaźnik zmian w %							
<u>IX 2015</u> <u>VII 2015</u>	104	101	103	102	102	100	101
<u>IX 2015</u> <u>IX 2014</u>	118	100	95	92	101	94	111

^a zł/litr, ^b groszek i marchewka

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych warzyw (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Selery	Pory	Papryka	Pomidory	Ogórki gruntowe	Kalafiory*	Pieczarki
2014 VII	3,01	2,35*	2,07	2,27	5,84	5,47	10,97	4,77	3,23	3,32	7,65
VIII	2,33	2,19*	1,66	1,78	4,61	4,55	5,46	2,95	2,73	3,00	7,66
IX	1,84	1,13	1,53	1,56	3,96	4,03	4,98	4,22	3,36	3,86	7,58
X	1,61	0,96	1,43	1,39	3,51	3,94	5,28	4,71	5,07	3,34	7,50
XI	1,52	0,96	1,40	1,32	3,30	3,68	6,98	5,79	-	3,85	7,50
XII	1,54	0,92	1,44	1,31	3,22	3,81	8,64	6,98	-	6,33	7,66
2014 I-XII	2,22	1,34	1,75	1,80	4,06	4,46	8,91	6,09	4,13	4,81	7,63
2015 I	1,51	0,95	1,50	1,33	3,22	4,31	9,61	8,04	-	7,41	7,62
II	1,53	1,14	1,62	1,39	3,22	4,54	9,62	8,13	-	7,63	7,53
III	1,52	1,24	1,88	1,39	3,30	4,85	9,49	7,66	-	6,82	7,46
IV	1,54	1,52	2,47	1,39	3,44	5,30	11,77	8,23	-	6,40	7,37
V	1,87	1,93	3,18	1,45	3,81	5,29	16,00	6,55	6,16	5,36	7,33
VI	2,73	2,16	3,56	2,07	4,42	5,43	11,03	4,66	3,77	3,71	7,43
VII	2,89	2,48*	3,35	2,36	5,55	5,24	9,34	3,64	3,30	2,89	7,48
VIII	2,42	2,65*	2,53	1,99	5,59	5,11	5,71	3,08	3,37	3,09	7,56
IX	2,20	1,94	2,40	1,87	5,37	4,97	5,16	4,14	3,72	4,10	7,79
Wskaźnik zmian w %											
<u>IX 2015</u> <u>VIII 2015</u>	91	x	95	94	96	97	90	134	110	133	103
<u>IX 2015</u> <u>IX 2014</u>	120	172	157	120	136	123	104	98	111	106	103

* cena w zł/szt

Źródło: Dane GUS.

Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe	Koncentrat pomidorowy ^b	Szpinak mrożony	Kalafioły mrożone	Mieszanki warzywne mrożone	Keczap	Sok pomidorowy ^a	Groszek konserwowy	Kukurydza konserwowa	Sok wielowarzywny ^a
2014 VII	5,92	15,50	8,58	9,38	8,34	10,35	3,88	6,30	9,14	4,24
VIII	5,94	15,40	8,48	9,32	8,36	10,25	3,87	6,28	9,11	4,19
IX	5,91	15,20	8,58	9,44	8,48	10,30	3,88	6,30	9,18	4,13
X	5,89	15,00	8,60	9,34	8,54	10,30	3,87	6,30	9,20	4,13
XI	5,82	14,90	8,54	9,40	8,46	10,30	3,83	6,35	9,14	4,14
XII	5,72	14,90	8,66	9,34	8,44	10,35	3,81	6,15	8,89	4,14
2014 I-XII	5,86	15,30	8,56	9,42	8,40	10,35	3,87	6,25	9,14	4,20
2015 I	5,66	15,05	8,60	9,40	8,48	10,40	3,78	6,28	9,06	4,11
II	5,54	15,00	8,44	9,40	8,46	10,45	3,80	6,33	9,11	4,13
III	5,50	14,85	8,52	9,32	8,40	10,45	3,76	6,30	9,14	4,11
IV	5,52	14,75	8,48	9,26	8,36	10,50	3,82	6,23	9,00	4,18
V	5,54	14,65	8,54	9,38	8,42	10,45	3,83	6,28	9,00	4,21
VI	5,56	14,60	8,52	9,46	8,44	10,45	3,82	6,33	8,94	4,22
VII	5,59	14,70	8,52	9,42	8,44	10,50	3,80	6,28	9,03	4,22
VIII	5,60	14,55	8,54	9,50	8,48	10,40	3,82	6,23	8,97	4,23
IX	5,57	14,50	8,48	9,40	8,48	10,50	3,79	6,25	9,00	4,22
Wskaźnik zmian w %										
<u>IX 2015</u> VIII 2015	99	100	99	99	100	101	99	100	100	100
<u>IX 2015</u> IX 2014	94	95	99	100	100	102	98	99	98	102

^a w zł/l, ^b cena koncentratu pomidorowego w zł/kg: do 2008 r. po przeliczeniu opakowania puszka 0,07 kg, od 2009 r. po przeliczeniu opakowania słoik 0,20 kg

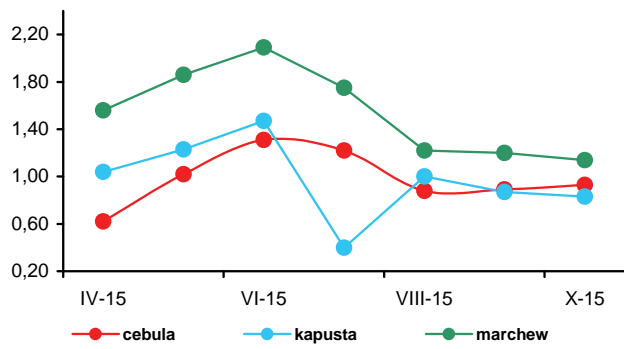
Źródło: Dane GUS.

Tab. 12. Relacje cen hurtowych w Polsce i w Niemczech (%)

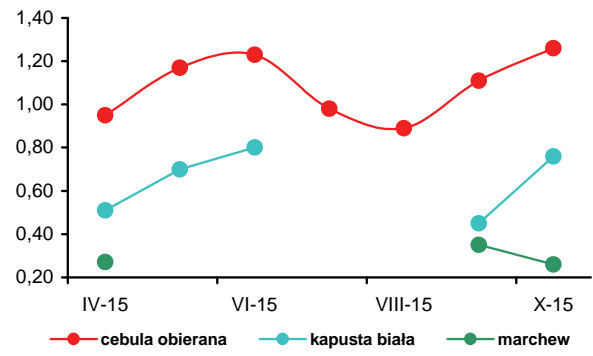
Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki	Ogórki	Kalafioły
2014 IV	86	79	38	35	-	-
V	88	84	36	36	55	49
VI	89	91	35	32	49	55
VII	72	69	44	45	43	46
VIII	68	65	46	44	48	44
IX	64	61	48	49	-	-
X	66	60	49	48	-	-
XI	72	58	46	44	-	-
XII	78	55	47	38	-	-
2015 I	65	68	45	46	-	-
II	68	72	55	44	48	52
III	79	85	85	42	-	-
IV	85	89	88	46	59	-
V	87	87	85	44	44	41
VI	85	79	75	45	58	45
VII	88	88	81	49	65	61
VIII	89	86	82	51	-	-
IX	88	91	81	50	-	-

Źródło: Na podstawie danych MRiRW, GUS, i Markt Woche Grosshandelsabgabepreise Obst und Gemüse – Agramarkt Informations-Gesellschaft mbH (AMI) z poszczególnych miesięcy.

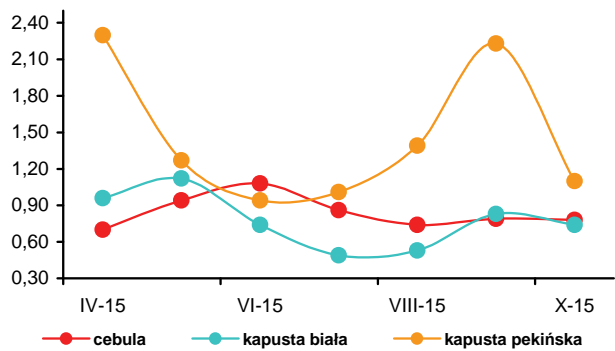
Rys. 1. Ceny skupu warzyw w spółdzielniach ogrodniczych (zł/kg)

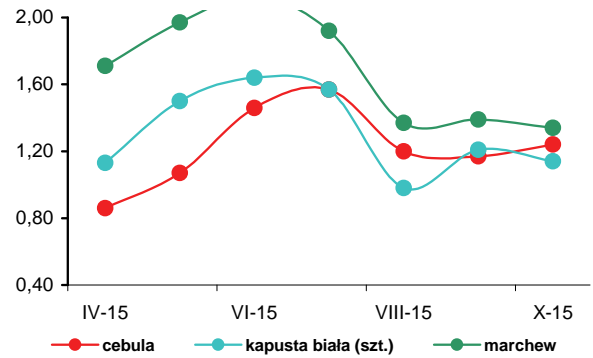
Rys. 2. Ceny skupu warzyw w zakładach przetwórczych (zł/kg)

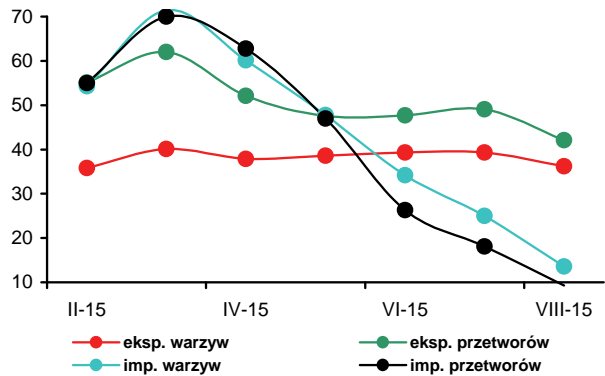
Rys. 3. Ceny skupu warzyw przeznaczonych na eksport (zł/kg)

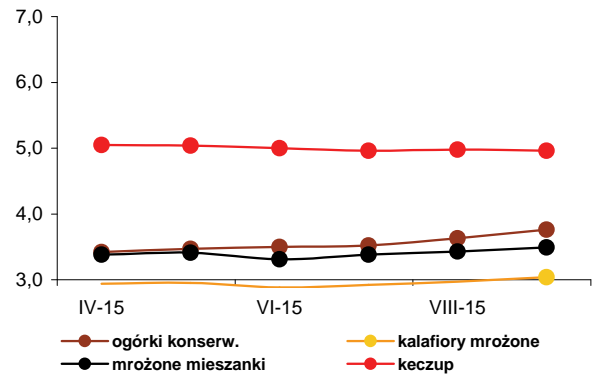
Rys. 4. Ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

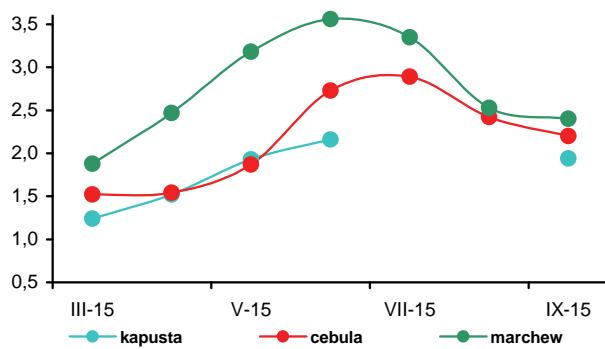
Rys. 5. Eksport i import warzyw świeżych i przetworzonych (tys. ton)

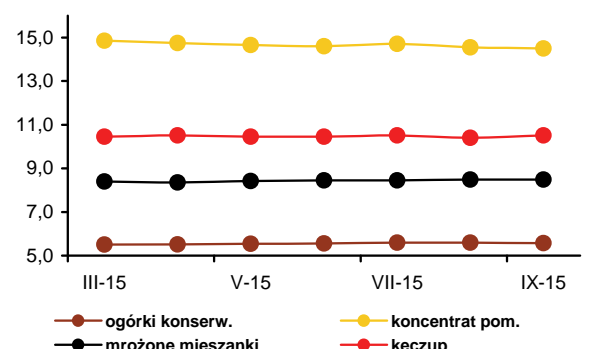
Rys. 6. Ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Rys. 7. Ceny detaliczne warzyw świeżych (zł/kg)

Rys. 8. Ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Irena Strojewska

W październiku 2015 r., wobec października poprzedniego roku, pod wpływem spadku zbiorów jabłek o około 3%, średnie ceny na rynkach hurtowych były wyższe o 47%, w spółdzielniach ogrodniczych o 59%, a w firmach eksportujących o 77%. Zakłady przetwórcze oferowały za jabłka do tłoczenia ceny prawie trzykrotnie wyższe. W spółdzielniach ogrodniczych gruszki podrożały o 3%, na rynku hurtowym o 19%, a w skupie na eksport o 42%. Ceny śliwek skupowanych przez spółdzielnie ogrodnicze zwiększyły się o 64%, a w firmach eksportujących o 98%. W wyniku niedoboru surowców, zakłady przetwórcze oferowały za śliwki do mrożenia ceny wyższe o 147%. Na rynkach hurtowych truskawki podrożały o 26%, winogrona o 16%, cytryny o 14%, pomarańcze o 13%, a mandarynki o 5%. Potaniały jedynie banany (o 5%). W październiku br. w porównaniu do września br. jabłka na rynkach hurtowych potaniały o 1%, w firmach eksportujących o 12%, a w spółdzielniach ogrodniczych o 18%. Gruszki podrożały o 2% na rynkach hurtowych, a o 11% w spółdzielniach ogrodniczych. W skupie na eksport ceny gruszek obniżyły się o 1%. Na rynkach hurtowych ceny truskawek wzrosły o 35%, winogron o 8%, bananów o 7% i pomarańcz o 2%. Nie zmieniły się ceny mandarynek, a cytryny potaniały (o 7%). W zakładach przetwórczych z powodu niskiej podaży surowca wyższe ceny skupu oferowano za maliny i śliwki do mrożenia (odpowiednio o 2 i 11%).

We wrześniu 2015 r. w relacji do września 2014 r. średnie ceny detaliczne owoców i ich przetworów zwiększyły się o 8,4%, przy obniżeniu cen żywności i napojów bezalkoholowych o 0,2%. Jabłka podrożały o 33,9%, owoce jagodowe o 19,4%, owoce pestkowe o 10,0%, owoce suszone i orzechy o 4,5%, przetwory owocowe o 2,7%, a owoce cytrusowe o 2,0%. Obniżyły się ceny bananów (o 9,0%), a także owoców mrożonych (o 4,1%).

W firmach średnich i dużych produkcja pitnych soków owocowych i owocowo-warzywnych w sierpniu 2015 r. w relacji do sierpnia 2014 r. była większa o 16%. Produkcja soków pitnych produkowanych z jabłek zmniejszyła się o 22%, wytwarzanych z owoców cytrusowych o 3%, a pozostałych soków pitnych warzywnych i owocowo-warzywnych zwiększyła się o 39%. Zmniejszenie o 32% produkcji soków zagęszczonych było wynikiem spadku

podażu surowca i wzrostu cen. Niższa była też produkcja dżemów (o 27%). Zwiększyła się natomiast o 53% produkcja owoców mrożonych oraz o 14% kompotów i owoców pasteryzowanych. W miesiącach I-VIII 2015 r. produkcja pitnych soków owocowych i owocowo-warzywnych wzrosła w relacji do analogicznego okresu 2014 r. o 6% do 402,3 tys. ton. Zwiększyła się o 12% produkcja soków pitnych wytwarzanych z owoców cytrusowych oraz o 8% pozostałych soków pitnych warzywnych, owocowych i owocowo-warzywnych, a zmniejszyła o 2% soków jabłkowych. Produkcja owoców mrożonych była większa o 15%. Zmniejszyła się o 13% produkcja soków zagęszczonych, a dżemów oraz kompotów i owoców pasteryzowanych o 18%. Średnie ceny zbytu pitnych soków jabłkowych we wrześniu 2015 r. były niższe niż we wrześniu 2014 r. o 6%, a pitnych soków pomarańczowych wzrosły o 5%. Ceny zbytu dżemów produkowanych z czarnych porzeczek zwiększyły się o 5%, a z truskawek o 3%.

Wolumen eksportu przetworów owocowych w sierpniu 2015 r. wobec sierpnia 2014 r. był większy o 3%, a owoców świeżych zmalał o 26%. O zmniejszeniu eksportu owoców świeżych zadecydował spadek zagranicznej sprzedaży śliwek (o 34%) i malin (o 30%). W grupie przetworów owocowych największe znaczenie miał wzrost eksportu mrożonych owoców (o 19%). Zmniejszył się eksport zagęszczonego soku jabłkowego (o 16%), a także dżemów (o 5%). W wyniku wzrostu cen eksportowych owoców świeżych wpływy z ich zagranicznej sprzedaży zmniejszyły się mniej niż ich wolumen (o 2% do 44,1 mln euro). Natomiast wpływy z eksportu przetworów owocowych nie zmieniły się, z powodu obniżenia większości cen transakcyjnych na światowych rynkach. Import owoców świeżych zmniejszył się o 3% do 133,2 tys. ton, w wyniku spadku przywozu brzoskwiń i nektarynek (o 20%), arbuźów (o 8%), a także winogron (o 6%), mimo wzrostu importu bananów (o 25%). Zwiększył się natomiast import przetworów owocowych o 30%, w wyniku wzrostu przywozu większości produktów. Ujemne saldo obrotów owocami i ich przetworami wyniosło 11,0 mln euro, wobec dodatniego 11,3 mln euro w sierpniu 2014 r. W miesiącach I-VIII 2015 r. ujemne saldo handlu owocami i ich przetworami wyniosło 89,9 mln euro, wobec dodatniego 124,9 mln euro w analogicznym okresie roku poprzedniego. Wartość eksportu zmniejszyła się w tym czasie o 9% do 1094,1 mln euro, a importu wzrosła o 10% do 1184,0 mln euro.

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg)^a

Miesiące	Jablka	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Morele	Brzoskwinie	Śliwki
2014 VIII	1,12	2,27	-	2,00	4,85	1,53	1,04
IX	0,99	1,66	-	-	-	-	1,15
X	0,71	2,10	-	-	-	-	1,62
XI	0,73	2,28	-	-	-	-	-
XII	0,77	2,41	-	-	-	-	-
2014 I-XII	1,13	1,91	3,34	2,2	4,77	1,91	1,39
2015 I	0,73	2,41	-	-	-	-	-
II	0,75	2,79	-	-	-	-	-
III	0,97	3,15	-	-	-	-	-
IV	1,39	3,65	-	-	-	-	-
V	2,01	4,49	9,13	-	-	-	-
VI	2,01	3,50	3,29	-	-	-	-
VII	2,02	-	3,91	2,93	4,55	1,83	2,18
VIII	1,49	1,95	-	1,55	3,48	1,66	1,55
IX	1,38	1,96	-	-	-	1,69	1,72
X	1,13	2,17	-	-	-	-	2,66
Wskaźniki zmian cen (%)							
<u>X 2015</u> <u>IX 2015</u>	82	111	x	x	x	x	155
<u>X 2015</u> <u>X 2014</u>	159	103	x	x	x	x	164

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku, a nie średnimi ze średnich miesięcznych
Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu owoców kierowanych do przetwórstwa (zł/kg)^a

Miesiące	Jablka przemysłowe	Truskawk i bez szypułki	Truskawki z szypułką	Porzeczki czerwone	Porzeczki czarne	Maliny	Aronia	Wiśnie do mrożenia	Wiśnie do tloczenia	Śliwki do mrożenia
2014 VIII	0,20	-	-	-	-	4,02	1,25	1,54	1,30	0,65
IX	0,15	-	-	-	-	5,26	1,40	-	-	0,70
X	0,18	-	-	-	-	-	-	-	-	0,70
XI	0,25	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XII	0,25	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2014 I-XII	0,28	2,68	1,51	1,48	0,63	4,76	1,33	1,36	1,12	0,68
2015 I	0,25	-	-	-	-	-	-	-	-	-
II	0,25	-	-	-	-	-	-	-	-	-
III	0,34	-	-	-	-	-	-	-	-	-
IV	0,38	-	-	-	-	-	-	-	-	-
V	0,39	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VI	-	2,72	1,64	1,60	0,80	5,55	-	-	-	-
VII	0,33	2,58	-	1,70	0,62	5,22	-	1,76	1,31	-
VIII	0,35	-	-	-	-	7,72	0,75	1,63	1,03	1,04
IX	0,50	-	-	-	-	9,95	0,92	-	-	1,56
X	0,51	-	-	-	-	10,15	-	-	-	1,73
Wskaźniki zmian cen (%)										
<u>X 2015</u> <u>IX 2015</u>	102	x	x	x	x	102	x	x	x	111
<u>X 2015</u> <u>X 2014</u>	283	x	x	x	x	x	x	x	x	247

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku, a nie średnimi ze średnich miesięcznych
Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące		Jabłka deserowe	Gala (70 mm+)	Golden Delicious (70 mm+)	Idared (70 mm+)	Jonagold (70 mm+)	Jonagored (70 mm+)	Szampion (70 mm+)	Gruszka deserowa	Gruszka Łukasówka	Truskawki	Czeresnie	Śliwki
2014	VIII	0,90	-	-	0,97	-	-	-	1,40	-	10,50	-	0,82
	IX	0,55	0,90	0,85	-	0,51	0,55	0,60	1,33	1,50	-	-	0,99
	X	0,52	0,85	0,80	0,40	0,46	0,47	0,47	1,42	1,50	-	-	1,20
	XI	0,52	0,94	0,80	0,40	0,45	0,45	0,47	1,69	1,70	-	-	-
	XII	0,58	1,04	0,87	0,50	0,54	0,55	0,54	2,16	2,09	-	-	-
2014	I-XII	0,93	1,53	1,37	0,88	0,87	0,88	0,93	1,80	1,94	6,22	4,75	1,00
2015	I	0,61	1,11	0,98	0,50	0,54	0,55	0,57	2,21	2,20	-	-	-
	II ^a	0,69	1,20	1,00	0,63	0,61	0,67	0,67	2,45	2,40	-	-	-
	III ^a	0,96	1,35	1,20	0,99	0,94	0,97	0,95	-	-	-	-	-
	IV ^a	1,47	2,00	1,68	1,57	1,51	1,51	1,51	-	-	-	-	-
	V ^a	1,80	2,45	2,05	1,95	1,88	1,89	1,89	-	-	-	-	-
	VI ^a	1,68	2,50	2,00	1,79	1,75	1,76	1,77	-	-	4,52	6,50	-
	VII ^a	1,80	-	-	1,86	1,87	1,83	1,80	-	-	9,00	6,56	-
	VIII	1,33	-	-	1,88	1,88	1,85	-	1,80	-	10,00	7,50	1,38
	IX	1,04	1,46	1,30	0,98	0,98	0,98	0,96	1,85	1,83	-	-	1,90
	X	0,92	1,35	1,15	0,86	0,86	0,97	0,95	1,83	2,13	-	-	2,38
Wskaźniki zmian cen (%)													
	<u>X 2015</u> IX 2015	88	92	88	88	88	99	99	99	116	x	x	125
	<u>X 2015</u> X 2014	177	159	144	215	187	206	202	129	142	x	x	198

^a jabłka z przechowalni z kontrolowaną atmosferą

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące		Sok pitny jabłkowy	Soki pitne z owoców cytrusowych	Pozostałe soki pitne warzywne, owocowe i owocowo-warzywne ^a	Soki zagęszczone	Owoce mrożone	Dżemy	Kompoty i owoce pasteryzowane
2014	VII	9 984	7 079	38 244	21 687	96 253	3 582	5 906
	VIII	12 780	10 496	29 255	30 288	36 652	3 660	4 513
	IX	8 240	7 258	30 998	44 472	24 461	4 192	4 450
	X	12 880	9 123	30 240	72 828	14 255	4 190	5 410
	XI	12 446	11 650	28 389	48 489	12 703	3 249	4 987
	XII	11 808	13 360	27 416	25 224	12 464	2 959	4 320
2014	I-XII	130 391	116 189	335 171	315 320	350 755	45 120	61 779
2015	I	13 341	10 801	25 716	18 863	16 271	3 155	4 564
	II	7 364	7 836	25 107	14 497	17 996	3 372	4 247
	III	9 576	12 631	29 288	17 071	18 027	3 695	5 228
	IV	9 610	11 510	22 786	9 033	16 573	3 522	4 819
	V	13 166	10 110	25 290	5 556	15 282	2 567	4 814
	VI	10 346	10 556	26 152	6 621	84 335	3 092	5 003
	VII	9 509	9 752	40 985	15 498	106 367	2 836	5 941
	VIII	9 993	10 208	40 672	20 519	56 033	2 656	5 153
Wskaźniki zmian (%)								
	<u>VIII 2015</u> VII 2015	105	105	99	132	53	94	87
	<u>VIII 2015</u> VIII 2014	78	97	139	68	153	73	114

^a łącznie z pojedynczymi sokami warzywnymi (bez soku pomidorowego), b/ ze względu na zmiany w klasyfikacji GUS dane z 2011 r. nie są porównywalne z danymi w latach poprzednich Źródło: Dane GUS.

Tabela 5. Eksport wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2014												2015*								VIII 2015 VIII 2014 (%)
	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII					
	120 624	87 226	46 893	40 863	70 698	105 393	89 058	1 370 263	143 431	138 738	145 895	116 310	120 824	77 141	63 220	34 750					
Jabłka	88 221	40 992	12 546	18 877	54 253	85 913	66 853	1 096 055	124 390	128 337	134 967	107 448	112 225	55 066	26 405	12 831	74				
Gruszki	415	415	1 388	5 032	5 935	4 566	2 417	37 015	5 126	1 755	2 815	1 978	823	420	286	495	36				
Truskawki	13 957	2 454	367	128	127	133	114	19 412	232	337	291	290	346	9 346	2 846	359	98				
Śliwki	118	1 475	4 563	5 215	863	81	3	12 474	5	5	46	63	24	184	344	3 001	66				
Maliny	839	5 300	5 592	3 517	1 187	355	349	18 193	629	263	330	282	203	143	4 327	3 894	70				
Wiśnie	690	7 034	411	-	22	-	-	8 323	43	-	-	-	-	746	7 823	2 951	719				
Przetwory owocowe	67 314	75 956	71 462	73 969	85 704	88 495	74 648	870 656	75 688	78 319	89 115	76 928	69 966	78 575	82 351	73 601	103				
Zagęszczony sok jabłkowy	17 150	17 092	19 812	19 994	35 310	36 002	28 752	261 931	28 596	27 791	29 893	25 006	21 162	22 381	22 769	16 688	84				
Truskawki w puszkach	760	693	531	578	618	624	468	6 949	588	614	676	723	653	620	695	746	140				
Wiśnie w puszkach	377	536	497	331	509	349	377	5 107	557	444	531	364	310	433	458	770	155				
Dżemy	2 476	3 320	2 812	3 197	2 830	2 640	2 739	32 521	2 047	2 388	2 355	1 987	1 971	2 493	2 854	2 676	95				
Mrożonki	28 541	30 627	26 806	30 500	27 433	24 793	21 234	322 729	28 076	30 831	35 964	30 826	30 088	31 569	33 655	31 882	119				
Owoce świeże	60 512	63 901	45 194	30 342	28 477	36 727	32 690	612 853	40 708	40 267	48 690	47 750	56 245	43 451	52 148	44 092	98				
Jabłka	30 200	14 716	4 078	4 793	13 387	21 160	15 965	351 592	27 227	30 754	38 143	38 936	47 242	23 814	11 971	4 775	117				
Gruszki	330	279	509	1 669	2 275	1 867	1 012	18 260	2 259	857	1 865	1 337	481	207	195	291	57				
Truskawki	12 681	2 452	838	234	144	107	84	19 363	202	259	189	178	480	8 304	2 575	992	118				
Śliwki	94	1 120	2 229	1 992	439	52	11	6 152	11	8	93	109	41	156	260	1 711	77				
Maliny	1 568	6 835	6 674	5 101	2 270	649	724	26 197	1 079	499	614	620	424	478	6 499	7 948	119				
Wiśnie	688	4 689	249	-	13	-	-	5 803	30	-	-	-	-	445	4 480	1 752	704				
Przetwory owocowe	84 832	97 170	95 523	100 907	102 353	96 881	77 216	1 090 891	84 431	86 456	98 810	85 311	80 737	94 021	95 650	95 351	100				
Zagęszczony sok jabłkowy	20 615	20 558	22 308	20 508	29 951	28 891	23 668	275 911	23 502	22 605	25 062	21 371	18 179	19 104	18 967	14 683	66				
Truskawki w puszkach	912	983	732	787	794	947	651	9 839	829	875	927	1 106	932	888	945	958	131				
Wiśnie w puszkach	508	623	581	444	626	457	476	6 567	779	518	696	440	403	541	543	818	141				
Dżemy	3 920	5 208	4 561	5 564	4 936	3 988	3 978	52 796	3 105	3 781	3 869	3 128	3 096	4 089	4 361	5 424	119				
Mrożonki	33 104	37 451	35 614	39 487	35 504	31 620	26 985	413 709	34 894	36 550	43 343	37 201	36 502	36 600	37 982	39 620	111				

*) dane nieostateczne

Źródło: Opracowanie IERIGŻ-PIB na podstawie danych (MF) Ministerstwo Finansów.

Tab. 6. Import wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2014												2015*								VIII 2015 VIII 2014 (%)
	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII					
Owoce świeże	114 033	146 461	136 996	92 148	99 141	117 420	146 124	1 417 247	127 956	110 251	119 540	102 390	102 666	93 425	129 454	133 229	97				
Banany	25 687	21 431	25 044	20 162	23 549	30 734	27 318	329 658	31 426	32 753	33 518	31 925	33 043	23 604	30 592	31 382	125				
Owoce cytrusowe	14 865	13 087	11 168	14 147	28 432	51 858	92 421	475 944	73 661	54 755	54 802	39 464	25 883	12 069	12 552	11 215	100				
Brzoskwinie i nekt.	22 807	42 015	37 244	14 708	829	77	49	123 192	9	35	125	203	3 571	14 401	30 650	29 754	80				
Winoogrona	4 249	7 537	14 697	16 226	18 921	9 448	4 574	105 279	3 943	4 893	5 686	5 997	4 191	1 255	4 561	13 809	94				
Arbuzy	26 837	42 232	29 848	4 675	503	255	227	120 414	306	470	1 414	2 539	9 747	24 047	31 673	27 583	92				
Jabłka	2 648	3 109	1 230	3 029	2 226	691	948	20 807	763	965	2 140	2 167	3 068	3 349	3 042	2 171	176				
Przetwory razem	22 294	22 615	23 101	26 940	30 735	31 121	42 402	355 215	33 746	33 584	36 016	27 334	23 537	26 482	34 563	30 042	130				
Soki zagęszczone	9 573	7 621	9 166	11 875	13 708	13 812	25 804	176 696	20 795	19 690	18 851	14 106	10 447	13 424	13 816	12 642	138				
-sok pomarańczowy	2 587	2 363	2 301	2 359	3 672	3 243	3 932	33 545	2 633	2 215	3 163	2 921	2 547	2 528	2 473	2 492	108				
Mrożonki	2 531	4 543	4 783	4 696	3 462	2 764	3 371	42 099	2 406	3 410	2 880	3 085	3 163	3 527	7 820	6 576	137				
Susze	868	1 200	1 131	1 278	1 516	1 400	1 267	14 290	1 272	1 102	1 647	948	681	793	589	1 389	123				
Dżemy	856	863	680	794	763	630	743	8 956	581	893	1 034	918	625	714	849	1 056	155				
Przetwory puszkow.	8 309	8 300	7 263	8 084	11 088	12 323	11 035	111 066	8 479	8 180	11 486	8 181	8 553	7 892	11 362	8 283	114				
-ananasy	850	1 529	962	1 061	1 759	1 558	1 495	16 217	782	1 325	1 982	1 457	1 514	847	1 461	781	81				
-brzoskwinie	1 106	1 001	1 324	1 844	2 911	3 620	3 571	24 721	1 383	2 138	2 446	1 427	1 346	1 324	1 590	1 418	107				
Owoce świeże	90 504	93 409	90 871	82 998	95 141	98 297	111 132	1 139 803	96 393	94 132	109 245	96 587	99 379	82 318	95 126	96 629	106				
Banany	15 445	12 827	15 486	14 064	16 700	19 771	17 303	219 196	20 703	24 157	27 762	24 788	22 584	16 163	18 750	18 118	117				
Owoce cytrusowe	12 609	12 647	13 760	15 311	22 191	31 931	52 681	312 926	42 087	32 011	32 601	24 882	20 952	11 275	14 071	13 554	99				
Brzoskwinie i nekt.	19 072	24 778	20 056	9 397	653	74	43	79 901	16	40	216	263	4 259	14 056	20 730	19 545	97				
Winoogrona	4 804	9 336	12 984	13 352	16 339	12 056	8 117	121 178	6 193	7 787	9 822	10 148	6 972	2 480	6 058	11 865	91				
Arbuzy	9 014	7 208	4 610	845	295	299	334	31 198	292	493	1 088	1 953	5 968	8 059	6 210	5 906	128				
Jabłka	1 925	1 735	730	704	756	477	513	12 841	622	735	1 182	1 196	1 982	2 573	1 956	1 058	145				
Przetwory razem	37 874	37 124	38 503	43 494	49 984	48 045	47 155	509 718	45 033	42 337	56 570	49 267	49 068	55 493	62 610	53 834	140				
Soki zagęszczone	12 213	10 258	10 571	11 419	14 868	13 477	16 419	160 209	13 816	11 754	14 712	16 378	13 200	15 739	17 269	14 346	136				
-sok pomarańczowy	4 240	4 084	4 050	4 155	6 570	5 799	7 090	58 260	4 612	3 951	5 917	5 374	4 759	4 525	4 316	4 705	116				
Mrożonki	4 067	7 828	8 066	7 558	5 967	5 296	5 507	70 287	4 462	5 545	6 282	5 987	6 343	5 932	14 383	10 977	136				
Susze	2 504	3 451	3 125	4 540	6 139	5 334	4 963	46 279	4 474	4 683	4 591	4 104	2 852	3 112	2 296	4 026	129				
Dżemy	1 345	1 296	1 091	1 104	1 409	1 240	1 188	15 071	1 067	1 384	1 758	1 728	1 022	1 481	1 454	1 783	163				
Przetwory puszkow	17 473	14 103	15 486	18 496	21 091	22 351	18 743	214 023	20 704	18 473	28 943	20 778	25 446	28 924	26 848	22 521	145				
-ananasy	726	1 259	948	966	1 575	1 452	1 462	14 569	852	1 376	2 151	1 648	1 663	1 080	1 603	953	101				
-brzoskwinie	948	881	1 229	1 477	2 309	2 803	2 672	20 446	1 204	1 687	2 023	1 254	1 071	1 152	1 099	1 122	91				

*) dane nieostateczne

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych owoców i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Truskawki	Porzeczki czarne	Maliny	Wiśnie	Mrożone truskawki	Mrożone wiśnie	Zagęszcz. sok jabłkowy	Truskawki w puszkach	Wiśnie w puszkach
2014 VII	0,36	0,67	1,00	0,41	1,29	0,67	1,23	0,83	1,20	1,42	1,16
VIII	0,33	0,37	2,28	0,75	1,19	0,61	1,26	0,83	1,13	1,38	1,17
IX	0,25	0,33	1,83	0,47	1,45	-	1,23	0,91	1,03	1,36	1,34
X	0,25	0,38	1,13	0,45	1,91	0,62	1,21	0,86	0,85	1,28	1,23
XI	0,25	0,41	0,80	0,56	1,83	-	1,20	0,81	0,80	1,52	1,31
XII	0,24	0,42	0,74	0,54	2,08	-	1,22	0,72	0,82	1,39	1,26
2014 I-XII	0,32	0,49	1,00	0,46	1,44	0,70	1,22	0,89	1,05	1,42	1,29
2015 I	0,22	0,44	0,87	0,78	1,72	0,69	1,17	0,75	0,82	1,41	1,40
II	0,24	0,49	0,77	0,54	1,90	-	1,11	0,68	0,81	1,43	1,17
III	0,28	0,66	0,65	0,67	1,86	-	1,09	0,73	0,84	1,37	1,31
IV	0,36	0,68	0,61	0,75	2,20	-	1,10	0,80	0,85	1,53	1,21
V	0,42	0,58	1,39	1,05	2,09	-	1,11	0,77	0,86	1,43	1,30
VI	0,43	0,49	0,89	0,66	3,34	0,60	1,09	0,83	0,85	1,43	1,25
VII	0,45	0,68	0,90	0,60	1,50	0,57	1,15	0,72	0,83	1,36	1,18
VIII	0,37	0,59	2,76	0,45	2,04	0,59	1,21	0,87	0,88	1,28	1,06
Wskaźniki zmian cen (%)											
<u>VIII 2015</u> <u>VII 2015</u>	82	87	307	75	136	104	105	121	106	94	90
<u>VIII 2015</u> <u>VIII 2014</u>	112	159	121	60	171	97	96	105	78	93	91

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące	Jabłka	-Cortland	-Jonagold	-Lobo	-Szampion	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Czereśnie	Śliwki	Banany	Cytryny	Mandarynki	Pomarańcze	Winogrona
2014 X	1,12	1,14	1,16	1,19	1,15	2,46	9,88	-	-	1,89	4,38	6,87	6,53	4,23	4,66
XI	1,10	1,05	1,15	1,20	1,08	2,63	-	-	-	-	4,18	4,94	5,26	4,16	5,71
XII	1,04	1,03	1,06	1,10	1,05	2,77	-	-	-	-	4,09	4,47	3,77	3,70	7,85
2014 I-XII	1,54	1,48	1,52	1,53	1,52	3,16	7,29	3,57	8,94	2,30	4,22	6,08	5,29	4,05	8,39
2015 I	1,06	1,04	1,07	1,10	1,07	2,73	-	-	-	-	4,20	4,25	4,02	3,71	10,13
II	1,09	1,08	1,09	1,10	1,08	2,79	-	-	-	-	4,89	4,17	4,20	3,67	9,73
III	1,25	1,16	1,23	1,28	1,20	2,83	-	-	-	-	5,15	4,32	4,50	3,60	10,31
IV	1,68	1,70	1,78	1,72	1,77	3,08	-	-	-	-	4,97	4,56	4,57	3,65	10,81
V	2,15	1,95	2,20	2,15	1,95	3,31	11,58	-	-	-	4,59	5,33	4,66	3,75	10,54
VI	2,35	2,30	2,38	2,37	2,36	3,31	3,81	-	6,91	-	4,45	6,48	4,80	3,85	14,82
VII	2,39	-	-	-	-	3,41	5,14	3,61	7,04	2,38	4,26	7,32	5,40	4,56	11,74
VIII	1,92	-	-	-	-	2,79	8,11	3,05	9,04	2,36	3,83	8,38	6,24	4,64	5,17
IX	1,67	1,68	1,74	1,72	1,70	2,87	9,21	-	-	2,27	3,92	8,40	6,85	4,71	5,00
X	1,65	1,64	1,69	1,63	1,64	2,93	12,41	-	-	-	4,18	7,80	6,86	4,80	5,41
Wskaźniki zmian cen (%)															
<u>X 2015</u> <u>IX 2015</u>	99	98	97	95	96	102	135	x	x	x	107	93	100	102	108
<u>X 2015</u> <u>X 2014</u>	147	144	146	137	143	119	126	x	x	x	95	114	105	113	116

^a truskawki spod osłon wg Zakładu Ekonomiki Ogródnictwa IERiGŻ-PIB

Źródło: Notowania ZSIR MRiRW.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów owocowych (zł/kg)

Miesiące		Dżem z czarnej porzeczki	Dżem truskawkowy	Sok jabłkowy ^a	Sok pomarańczowy ^a
2014	VII	7,63	8,97	2,13	2,45
	VIII	7,83	8,83	2,12	2,44
	IX	7,87	8,87	2,11	2,48
	X	7,70	8,67	1,94	2,50
	XI	7,53	8,60	1,91	2,50
	XII	7,40	8,60	1,85	2,47
2014	I-XII	7,68	8,92	2,08	2,44
2015	I	8,33	8,63	2,03	2,56
	II	8,33	8,77	2,02	2,58
	III	8,37	8,87	2,00	2,57
	IV	8,17	9,10	1,97	2,63
	V	8,13	9,07	2,00	2,67
	VI	8,30	9,07	1,97	2,66
	VII	8,27	9,00	1,99	2,69
	VIII	8,30	9,03	2,00	2,63
	IX	8,27	9,17	1,99	2,61
Wskaźniki zmian cen (%)					
<u>IX 2015</u> VIII 2015		100	102	100	99
<u>IX 2015</u> IX 2014		105	103	94	105

^a w zł/l

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące		Jabłka	Gruszki	Śliwki	Czereśnie	Truskawki	Maliny	Winogrona	Banany	Pomarańcze	Cytryny	Mandarynki
2014	VII	3,17	6,35	5,54	11,89	8,25	15,94	10,24	4,63	5,16	8,33	7,26
	VIII	2,85	5,39	3,28	-	-	15,42	7,49	4,57	5,37	10,67	7,14
	IX	2,25	4,36	2,75	-	-	15,16	6,16	4,87	5,58	12,87	7,85
	X	2,00	4,11	3,87	-	-	-	6,54	5,07	5,58	8,16	7,54
	XI	1,96	4,35	-	-	-	-	8,40	5,00	4,96	6,82	5,92
	XII	1,95	4,56	-	-	-	-	11,25	4,84	4,49	6,05	4,80
2014	I-XII	2,60	5,38	5,13	16,57	8,62	15,50	10,55	4,99	4,92	7,63	6,40
2015	I	1,99	4,79	-	-	-	-	12,78	4,86	4,53	5,74	5,04
	II	1,98	4,87	-	-	-	-	11,90	5,38	4,45	5,48	5,45
	III	2,03	5,04	-	-	-	-	12,15	5,53	4,36	5,54	5,70
	IV	2,36	5,49	-	-	-	-	13,13	5,50	4,49	5,77	5,89
	V	3,00	6,24	-	32,57	13,90	-	13,05	5,25	4,64	6,53	5,99
	VI	3,38	6,69	-	13,52	5,73	-	14,36	5,08	4,90	7,59	6,45
	VII	3,56	6,82	5,91	10,54	7,08	17,16	12,66	4,87	5,39	8,46	7,56
	VIII	3,37	6,05	3,98	-	11,16	17,46	7,52	4,44	5,85	9,61	8,58
	IX	2,99	4,97	3,80	-	-	9,41	6,42	4,48	5,87	10,0	8,64
Wskaźniki zmian cen (%)												
<u>IX 2015</u> VIII 2015		89	82	95	x	x	54	85	101	100	104	101
<u>IX 2015</u> IX 2014		133	114	138	x	x	62	104	92	105	78	110

Źródło: Dane GUS.

Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych (zł/kg)

Miesiące	Dżemy	Sok jablkowy	Sok pomarańczowy	Truskawki mrożone	Ananasy w puszkach	Brzoskwinie w puszkach
2014 VII	14,00	3,83	4,47	16,62	7,36	6,45
VIII	13,89	3,80	4,47	16,32	7,34	6,38
IX	13,83	3,78	4,48	16,64	7,34	6,38
X	13,58	3,75	4,47	16,60	7,34	6,38
XI	13,36	3,72	4,44	16,56	7,32	6,36
XII	13,22	3,72	4,38	16,48	7,20	6,25
2014 I-XII	13,83	3,79	4,47	16,60	7,38	6,34
2015 I	13,31	3,68	4,41	16,48	7,34	6,24
II	13,33	3,75	4,40	16,34	7,38	6,31
III	13,31	3,73	4,40	16,30	7,40	6,25
IV	13,53	3,72	4,42	15,82	7,52	6,25
V	13,58	3,74	4,40	15,98	7,54	6,22
VI	13,56	3,66	4,39	15,82	7,76	6,22
VII	13,39	3,70	4,42	15,92	7,88	6,19
VIII	13,42	3,67	4,37	15,86	7,94	6,19
IX	13,31	3,63	4,35	15,84	8,04	6,16
Wskaźniki zmian cen (%)						
<u>IX 2015</u> VIII 2015	99	99	100	100	101	100
<u>IX 2015</u> IX 2014	96	96	97	95	110	97

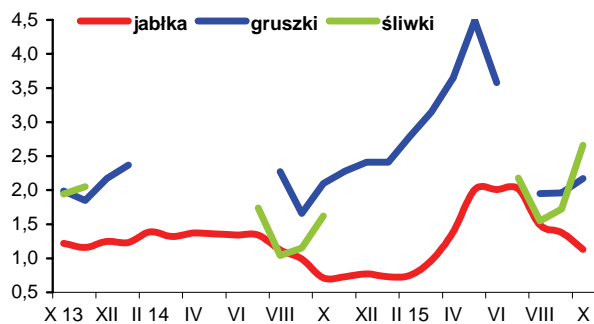
Źródło: Dane GUS.

Tab. 12. Relacje cen hurtowych owoców w Polsce i w Niemczech (%)

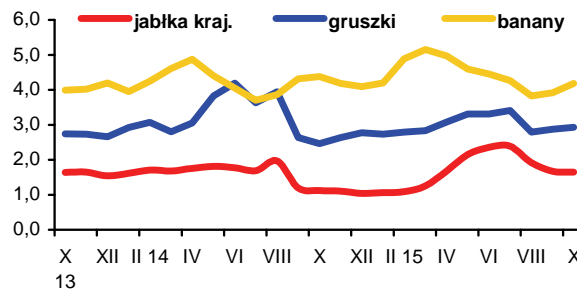
Miesiące	Jabłka odm. Jonagold	Gruszki	Truskawki	Banany	Pomarańcze	Śliwki
2014 III	82	65	-	55	48	-
IV	79	69	-	52	51	-
V	82	74	74	48	49	-
VI	78	69	67	45	46	35
VII	72	66	66	47	52	31
VIII	62	65	-	49	56	26
IX	59	67	-	51	58	29
X	56	68	-	55	54	-
XI	55	72	-	51	48	-
XII	56	66	-	49	47	-
2015 I	49	68	-	57	54	-
II	55	-	-	48	49	-
III	79	75	-	51	50	-
IV	82	76	79	44	46	-
V	88	78	75	46	55	-
VI	79	75	-	48	48	42
VII	-	66	-	45	59	42
VIII	-	68	-	44	55	32
IX	66	74	-	42	53	48
X	73	72	-	45	58	-

Źródło: Na podstawie danych MRiRW, GUS i Markt Woche Grosshandelsabgabepreise Obst und Gemüse – Agramarkt Informations-Gesellschaft mbH (AMI) z poszczególnych miesięcy.

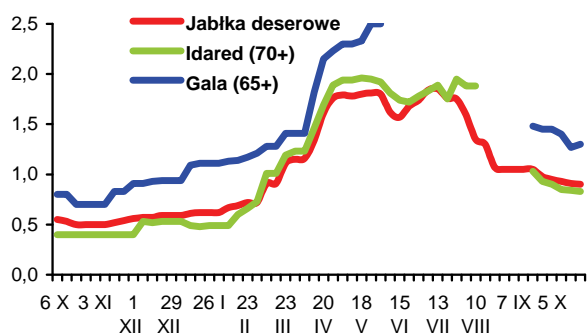
Rys. 1. Ceny skupu owoców w spółdzielniach ogrodniczych w latach 2013 - 2015 r. (zł/kg)

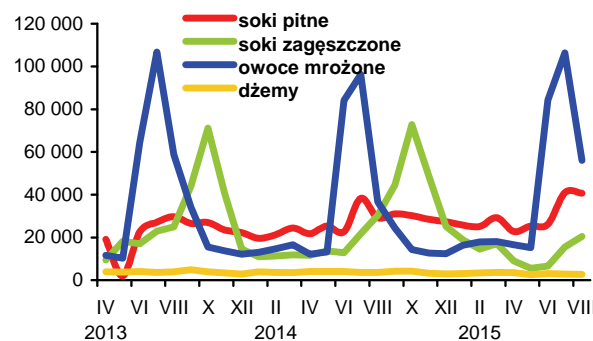
Rys. 2. Ceny hurtowe owoców w latach 2013 - 2015 (zł/kg)

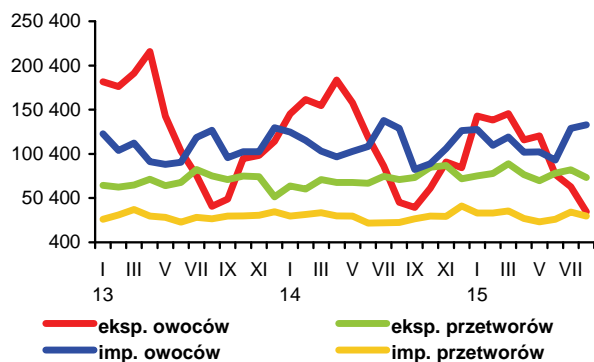
Rys. 3. Ceny skupu jabłek deserowych przeznaczonych na eksport w okresie od X 2014 r. do X 2015 r. (zł/kg)

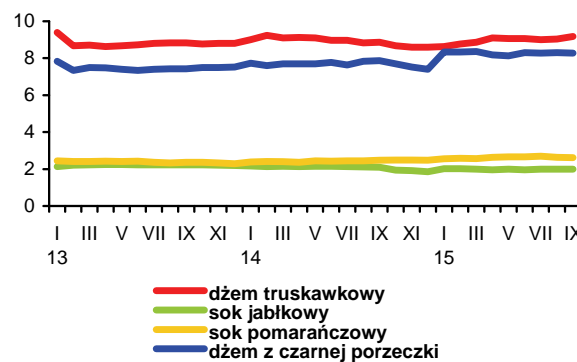
Rys. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w latach 2013 - 2015 r. (tony)

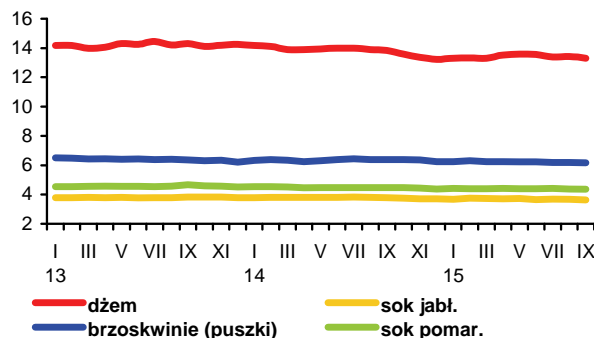
Rys. 5. Handel owocami i ich przetworami w 2013 - 2015 r. (tony)

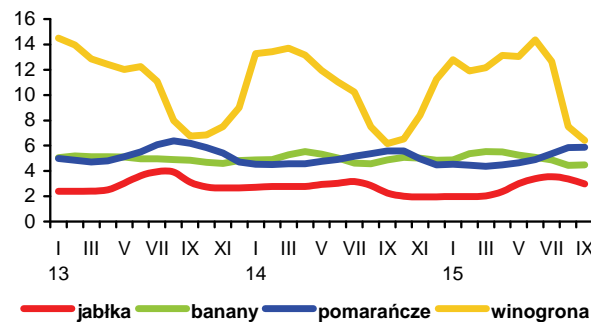
Rys. 6. Ceny zbytu wybranych przetworów owocowych w 2013 - 2015 r. (zł/kg)

Rys. 7. Ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych w 2013 - 2015 r. (zł/kg)

Rys. 8. Ceny detaliczne wybranych owoców w 2013 - 2015 r. (zł/kg)

Od połowy września obserwuje się stopniową poprawę koniunktury na światowym rynku mleka, co znajduje odzwierciedlenie w zwyczajach cen trwałych produktów mlecznych na giełdach towarowych (wg firmy CLAL i Komisji Europejskiej). Na giełdach europejskich ceny masła i mleka w proszku w październiku były o 9-13% wyższe niż we wrześniu. Za masło płacono 2738 EUR/t, za chude mleko w proszku 1746 EUR/t, a za pełny proszek mleczny 2135 EUR/t. Sery dojrzewające podrożały o 1-2% do 2470-3000 EUR/t. Również na giełdzie w Chicago i na giełdzie Fonterra w Oceanii odnotowano wzrost cen artykułów mlecznych, przede wszystkim mleka w proszku. Jedynie ceny masła na giełdzie w Chicago, po znaczących zwyczajach w sierpniu i we wrześniu, w październiku spadły o kilka procent.

Na rynku krajowym, pod wpływem sezonowego zmniejszenia dostaw, ceny skupu mleka we wrześniu podniosły się do 108,79 zł/hl, tj. o 0,9% w stosunku do sierpnia, ale były o 12,7% niższe niż przed rokiem. Średnia cena skupu mleka za okres I-IX br. wyniosła 113,22 zł/hl i była o 19,4% niższa niż w analogicznym okresie 2014 r.

Na targowiskach nieznacznie podrożały krowy mleczne (o 0,5% do 3147 zł/szt.), przy spadku cen jałówek o 6,4% do 1818 zł/szt. W porównaniu z wrześniem 2014 r. krowy mleczne i jałówki były tańsze odpowiednio o 1,5 i 5,6%.

Mniejsza produkcja, a także wyższe ceny artykułów mlecznych na giełdach światowych sprawiły, że we wrześniu zahamowany został spadek cen zbytu trwałych przetworów mlecznych. Masło w blokach podrożało o 2,1% w stosunku do sierpnia, masło konfekcjonowane o 1,3%, przy spadku cen masła z dodatkiem oleju o 0,7%. Ceny serów dojrzewających podniosły się o 0,9-2,3%. Chude mleko w proszku podrożało o 0,4%, przy dalszej obniżce cen pełnego proszku mlecznego o 1,9%. Podrożało również chude i półtłuste mleko UHT (o 0,6-1,1%), śmietana o zawartości 12% tłuszczu, tłuste mleko w folii (o 0,4-0,5%) oraz minimalnie serek homogenizowany smakowy. Odnotowano natomiast dalszy spadek cen jogurtu owocowego (o 2,3%) oraz mleka skondensowanego (o 1,2%). Potaniał również serek typu „Almette” (o 3,3%), a także twarogi (o 0,2-0,3%). Ceny pozostałych przetworów mlecznych pozostały na poziomie sierpnia. W konsekwencji ceny zbytu przetworów mlecznych we wrześniu były średnio o 0,2% niższe niż w sierpniu. W stosunku do września 2014 r. przetwory mleczne potaniały o ok. 8%, o czym zdecydował głęboki spadek cen chudego i pełnego mleka w proszku (odpowiednio o 29 i 20%), serów dojrzewających (o 15-16%) oraz mleka UHT (o 12-17%), a także masła (w blokach o 3,8%, a konfekcjonowanego o 7,0-7,8%).

W handlu detalicznym ceny przetworów mlecznych spadły średnio o 0,1% w stosunku do sierpnia. Podrożało tylko mleko pitne (o 0,4%) oraz minimalnie twarogi, serki twarogowe, serki homogenizowane, napoje i desery mleczne. Najbardziej obniżyły się ceny jogurtów (o 0,9%) i śmietany (o 0,5%). Pozostałe przetwory mleczne potaniały o 0,2-0,3%. Natomiast pogłębił się spadek cen masła (do 1,8%). W porównaniu z wrześniem ubiegłego roku ceny detaliczne artykułów mlecznych spadły o 3,6%, a masła o 12,1%.

Skup mleka surowego we wrześniu wyniósł 871,6 mln l i był o 7,4% mniejszy niż w sierpniu, ale o 0,7% większy niż rok temu. Od stycznia do września rolnicy dostarczyli prawie 8 mld l mleka, tj. o 2,1% więcej niż w analogicznym okresie 2014 r.

Wobec zmniejszonych dostaw surowca zakłady mleczarskie ograniczyły w sierpniu produkcję wszystkich przetworów, z wyjątkiem masła i tłuszczów mlecznych (wzrost o 1%). Najgłębszy był spadek produkcji chudego i pełnego mleka w proszku (o 20-22%) oraz mleka i śmietany zagęszczonej (o 12%).

Jadwiga Seremak-Bulge

Teresa Zdziarska

W okresie styczeń-sierpień br., w porównaniu z tym samym okresem 2014 r., produkcja większości przetworów mlecznych była mniejsza, mimo większego o ponad 2% skupu mleka. Powodem były znacznie niższe ceny zbytu i pogorszenie opłacalności eksportu, a także mniejszy popyt krajowy na przetwory mleczne, z wyjątkiem masła. Najbardziej zmniejszono produkcję pełnego mleka w proszku (o 26%) oraz serów pleśniowych i proszkowanych (o 12%), a także serów topionych (o 9%), chudego mleka w proszku, śmietany, serów dojrzewających i jogurtów (o 4-6%) oraz nieznacznie suszonej serwatki. Natomiast duży eksport spowodował, że więcej wytworzono mleka płynnego przetworzonego (łącznie z tzw. mlekiem „przerzutowym”), mleka i śmietany skondensowanej (po 9%) oraz masła i tłuszczów mlecznych (o 6%). Wzrosła także produkcja fermentowanych napojów mlecznych innych niż jogurty oraz twarogów (po 4%).

Eksport przetworów mlecznych w okresie pierwszych ośmiu miesięcy 2015 r. zwiększył się do 1,99 mld l w ekwiwalencie mleka surowego, tj. o 2% w porównaniu z analogicznym okresem 2014 r. Zdecydował o tym przede wszystkim silny wzrost eksportu mleka płynnego i śmietany (o 46%) oraz twarogów (o 33%). Zwiększono również wywóz masła (o 10%), a także lodów i kazeiny (o 11-15%). Natomiast wyraźnie zmalała sprzedaż zagraniczna serów dojrzewających i topionych (o 11%), do czego przyczyniło się rosyjskie embargo, przed wprowadzeniem którego Rosja była dużym rynkiem zbytu tych serów. Zmniejszył się również eksport mleka w proszku, fermentowanych napojów mlecznych i suszonej serwatki (o 5-7%).

Import w analizowanym okresie zmalał o 12% do 969 mln l ekwiwalentu mleka surowego. Przede wszystkim ograniczono przywóz suszonej serwatki (o 32%), mleka zagęszczonego i w proszku (o 23%) oraz masła (o 15%). W efekcie ilościowa nadwyżka eksportu nad importem przetworów mlecznych wzrosła o 21% do 1,02 mld l w przeliczeniu na mleko surowe.

Pogorszyły się natomiast wartościowe wyniki handlu zagranicznego branży mleczarskiej, z powodu znacznie niższych niż przed rokiem cen uzyskiwanych w eksporcie. Wpływy z eksportu zmniejszyły się o 17% do 1,14 mld EUR, a wydatki na import o 8% do 511,5 mln EUR. W konsekwencji dodatnie saldo obrotów handlowych przetworami mlecznymi w pierwszych ośmiu miesiącach br. zmniejszyło się do 633,2 mln EUR, tj. o 23% w porównaniu z tym samym okresem 2014 r.

Tab.1. Skup mleka surowego

Miesiące	Ilość mleka skupionego mln litrów	Cena skupu mleka	
		średnia (zł/100 litrów)	o standardowych parametrach (zł/100 kg)
2013 I-XII	9 643,0	135,64	.
2014 I-XII	10 326,3	137,11	.
2014 VIII	912,5	128,17	126,48
IX	865,7	124,68	124,64
X	842,6	124,38	124,63
XI	778,8	124,47	124,76
XII	841,5	123,48	126,57
2015 I	824,6	122,18	122,15
II	756,6	120,74	121,55
III	844,2	121,02	122,06
IV	884,9	116,43	118,17
V	965,0	112,52	115,01
VI	943,7	110,40	112,17
VII	964,5	108,47	111,99
VIII	941,7	107,81	111,26
IX	871,6	108,77	111,98
Wskaźnik zmian w %			
<u>IX 2015</u> <u>VIII 2015</u>	92,6	100,9	100,6
<u>IX 2015</u> <u>IX 2014</u>	100,7	87,2	89,8

Źródło: Dane GUS i ZSRIR.

Tab.2. Produkcja wyrobów mleczarskich (tys. ton i mln l)

Miesiące	Mleko przetworzone (mln l)	Mleko w proszku		Jogurt (mln l)	Śmietana (mln l)	Masło	Sery	
		chude	pełne				świeże	dojrzewające
2013 I-XII	3 025,1	108,3	45,6	433,7	350,6	170,1*	405,2	310,7*
2014 I-XII	2 882,2	179,5	56,6	420,0	378,1	179,6	406,0	301,3
2014 ^a VII	234,1	16,9	3,4	36,7	34,5	15,9	32,4	29,2
VIII	232,9	14,4	4,3	34,5	29,6	14,7	31,5	25,7
IX	228,1	15,1	4,1	32,8	29,3	16,0	32,4	25,2
X	234,1	12,6	3,1	34,9	29,5	14,9	34,6	25,8
XI	235,4	10,0	2,5	31,4	29,6	15,3	35,6	21,5
XII	229,9	12,5	3,2	28,0	30,3	16,0	32,5	27,2
2015 I	228,3	12,5	2,8	34,4	26,4	16,5	35,6	23,7
II	218,7	11,8	2,4	30,4	25,5	15,1	33,2	21,6
III	249,1	12,6	3,2	39,3	30,8	15,4	41,2	21,8
IV	247,0	14,2	4,1	35,1	29,4	15,2	33,4	25,3
V	258,6	16,3	3,8	35,9	33,4	16,3	35,7	25,0
VI	251,8	16,7	2,8	35,0	33,6	14,7	34,1	25,4
VII	265,5	16,0	3,7	37,2	30,5	15,9	34,1	27,5
VIII	258,6	12,9	2,9	33,6	28,8	16,1	33,7	27,2
Wskaźnik zmian w % (liczony na podstawie danych o większym stopniu dokładności)								
<u>VIII 2015</u> <u>VII 2015</u>	97,4	80,4	78,0	90,4	94,4	101,4	98,9	98,9
<u>VIII 2015</u> <u>VIII 2014</u>	111,0	89,1	67,0	97,4	97,1	109,2	107,0	105,8

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw zatrudniających 50 i więcej pracowników. * korekta GUS

Źródło: Dane GUS.

Tab.3. Ceny producentów (z VAT) wybranych wyrobów mleczarskich (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone 3-3,5% tł. (1 l)		Mleko w proszku (1 kg)		Masło świeże i chłodnicze do 85% tł. (1 kg)		Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (1 l)	Twaróg tłusty (1 kg)	Ser dojrzew. Gouda (1 kg)
	w folii	UHT	chude	pełne	w blokach	konfekcjonowane				
2014 VIII	1,98	2,11	11,71	14,24	15,02	16,95	0,97	5,71	10,36	14,35
IX	1,97	2,08	10,58	13,20	13,93	16,09	0,97	5,67	10,25	13,47
X	1,94	2,07	9,96	12,75	13,95	16,07	0,97	5,66	10,21	13,25
XI	1,94	2,05	9,59	12,41	14,29	16,09	0,96	5,62	10,19	13,27
XII	1,93	2,04	8,94	12,20	14,23	15,90	0,96	5,59	10,14	13,13
2015 I	1,93	2,02	8,43	11,87	13,76	15,59	0,96	5,68	10,11	12,80
II	1,93	2,01	8,56	11,66	14,06	15,53	0,97	5,63	10,10	12,91
III	1,93	2,01	8,79	11,74	14,48	15,71	0,96	5,61	10,05	12,90
IV	1,92	1,99	8,29	11,65	13,94	15,44	0,95	5,60	10,03	12,39
V	1,91	1,90	8,08	11,39	13,40	14,86	0,95	5,59	9,96	11,92
VI	1,89	1,90	7,95	11,09	13,35	14,85	0,93	5,57	9,92	11,74
VII	1,89	1,87	7,65	10,76	13,31	14,80	0,90	5,54	9,94	11,24
VIII	1,88	1,80	7,47	10,69	13,13	14,65	0,88	5,53	9,94	11,14
IX	1,89	1,80	7,50	10,49	13,40	14,84	0,86	5,53	9,92	11,40
X ^a	1,84	1,85	7,37	9,59	12,64	13,64	.	5,16	9,13	10,83
Wskaźnik zmian w %										
<u>IX 2015</u> <u>VIII 2015</u>	100,5	100,0	100,4	98,1	102,1	101,3	97,7	100,0	99,8	102,3
<u>IX 2015</u> <u>IX 2014</u>	95,9	86,5	70,9	79,5	96,2	92,2	88,7	97,5	96,8	84,6

^a ceny 1 kg produktu wg ZSRIR notowane w dniach 19-25 X 2015 r.

Źródło: Dane GUS i ZSRIR.

Tab.4. Ceny detaliczne wybranych wyrobów mleczarskich (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone 3,2-3,5% tł. (1 l)		Mleko w proszku pełne (350 g)	Mleko zagęszcz., niesłodz. (400 g)	Masło Ekstra konfekcj. (200 g)	Kefir (150 g)	Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (200 g)	Twaróg tłusty (1 kg)	Ser dojrzew. Gouda (1 kg)
	paster.	UHT								
2014 VIII	2,76	2,98	16,94	3,35	4,57	0,72	1,26	1,73	14,42	21,60
IX	2,76	2,95	16,84	3,37	4,49	0,73	1,26	1,71	14,42	21,32
X	2,74	2,94	16,83	3,39	4,49	0,73	1,25	1,72	14,41	20,92
XI	2,73	2,94	16,79	3,38	4,42	0,73	1,25	1,72	14,46	20,80
XII	2,71	2,95	16,80	3,38	4,37	0,73	1,25	1,71	14,28	20,42
2015 I	2,71	2,95	16,82	3,38	4,35	0,74	1,26	1,70	14,30	20,29
II	2,70	2,94	16,79	3,37	4,32	0,74	1,25	1,70	14,15	19,86
III	2,68	2,93	16,92	3,38	4,28	0,73	1,25	1,69	14,08	19,93
IV	2,69	2,92	16,79	3,37	4,26	0,73	1,24	1,69	14,13	19,76
V	2,65	2,91	16,96	3,38	4,21	0,73	1,24	1,68	13,98	19,33
VI	2,65	2,88	16,91	3,38	4,15	0,73	1,23	1,69	14,11	19,03
VII	2,63	2,88	16,92	3,38	4,07	0,72	1,23	1,67	14,16	18,95
VIII	2,61	2,82	17,15	3,40	4,03	0,71	1,21	1,68	14,20	18,43
IX	2,59	2,85	17,19	3,38	3,96	0,71	1,20	1,67	14,14	18,41
Wskaźnik zmian w %										
<u>IX 2015</u> <u>VIII 2015</u>	99,2	101,1	100,2	99,4	98,3	100,0	99,2	99,4	99,6	99,9
<u>IX 2015</u> <u>IX 2014</u>	93,8	96,6	102,1	100,3	88,2	97,3	95,2	97,7	98,1	86,4

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport i import produktów mleczarskich (tys. ton)

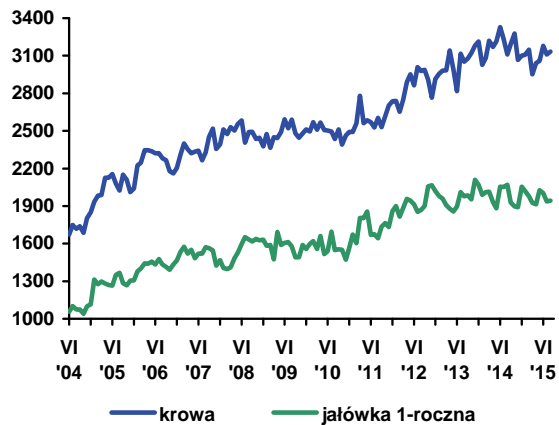
Miesiące	Eksport					Import				
	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne
2013 I-XII	94,6	207,6	32,5	300,6	107,9	84,2	60,9	13,6	166,0	30,4
2014 I-XII	157,7	207,5	35,7	385,5	110,2	118,5	65,6	14,9	191,2	34,2
2014 VII	17,5	21,0	2,7	31,9	9,2	7,5	5,8	1,2	17,7	2,6
VIII	10,0	16,3	2,6	31,1	8,6	8,0	5,0	1,2	19,1	2,8
IX	11,3	17,6	2,7	45,5	9,2	6,7	4,5	1,3	13,8	2,8
X	14,2	16,0	2,6	47,4	9,8	7,0	5,8	1,5	14,4	3,3
XI	13,3	14,5	2,0	38,5	8,8	7,4	6,4	1,6	15,5	3,2
XII	7,3	16,5	2,4	28,7	8,8	8,2	6,1	1,2	17,1	2,9
2015 I	9,4	17,1	4,4	31,7	9,9	9,9	6,7	1,1	16,1	3,2
II	14,4	16,1	4,6	35,3	9,0	6,9	5,8	1,2	17,6	2,7
III	13,7	18,0	3,1	47,9	10,4	6,7	5,8	1,0	18,3	3,6
IV	14,4	17,8	3,3	41,3	8,0	8,6	4,9	0,9	14,9	3,7
V	13,2	18,4	3,6	41,5	8,2	10,3	5,6	0,8	13,9	3,1
VI	10,7	19,3	3,8	44,9	8,2	9,1	5,9	1,0	16,4	3,2
VII	14,6	20,0	3,0	45,3	8,9	9,0	6,9	0,9	19,3	2,8
VIII	13,2	18,3	2,9	42,1	7,3	8,0	6,0	1,1	19,7	3,3
Wskaźnik zmian w % (liczony na podstawie danych o większym stopniu dokładności)										
<u>VIII 2015</u> <u>VII 2015</u>	90,9	91,9	97,4	92,9	82,4	88,7	85,9	127,2	102,1	115,5
<u>VIII 2015</u> <u>VIII 2014</u>	131,8	112,4	112,9	135,6	84,8	100,8	119,7	96,6	103,3	116,1

Tab. 6. Ceny w eksporcie i imporcie produktów mleczarskich (EUR/tonę)

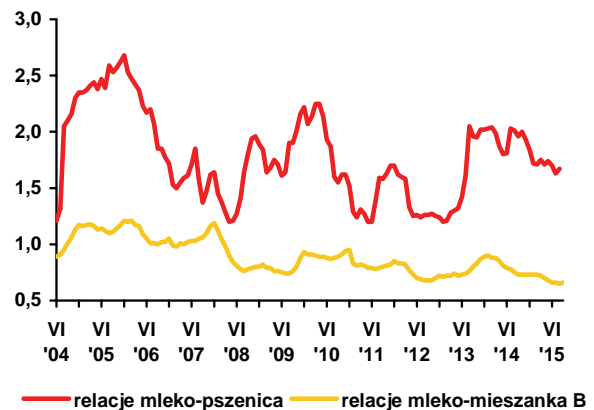
Miesiące	Eksport					Import				
	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne
2013 I-XII	2 778	3 332	3 770	760	1 108	1 838	3 627	4 384	636	1 404
2014 I-XII	2 775	3 195	3 416	698	1 200	1 889	3 756	4 008	469	1 548
2014 VII	2 798	3 174	3 469	777	1 217	2 073	3 784	3 972	524	1 606
VIII	2 786	3 186	3 352	689	1 214	2 417	3 854	4 178	413	1 509
IX	2 403	3 032	3 054	561	1 196	2 467	3 887	3 803	450	1 490
X	2 130	3 037	3 135	602	1 203	2 482	3 821	3 707	377	1 425
XI	1 889	3 001	3 168	579	1 211	2 395	3 668	3 649	415	1 459
XII	2 082	2 915	3 110	642	1 186	1 917	3 618	3 619	399	1 525
2015 I	1 816	2 648	2 798	539	1 048	1 942	3 382	3 551	388	1 371
II	1 764	2 620	2 836	569	1 032	2 452	3 321	3 373	385	1 423
III	1 993	2 733	3 165	556	1 070	2 425	3 640	3 670	392	1 359
IV	2 162	2 686	3 027	553	1 128	1 976	3 707	3 826	392	1 346
V	2 079	2 766	2 932	562	1 150	2 004	3 596	3 542	443	1 318
VI	2 076	2 734	2 959	557	1 123	2 203	3 722	3 659	407	1 318
VII	1 989	2 609	2 946	500	1 071	2 469	3 252	3 695	398	1 277
VIII	2 117	2 757	3 040	458	1 140	2 502	3 465	3 427	396	1 245
Wskaźnik zmian w %										
<u>VIII 2015</u> <u>VII 2015</u>	106,4	105,7	103,2	91,6	106,4	101,3	106,5	92,7	99,5	97,5
<u>VIII 2015</u> <u>VIII 2014</u>	76,0	86,5	90,7	66,5	93,9	103,5	89,9	82,0	95,9	82,5

Źródło: Opracowanie IERiGŻ - PIB na podstawie wstępnych danych MF.

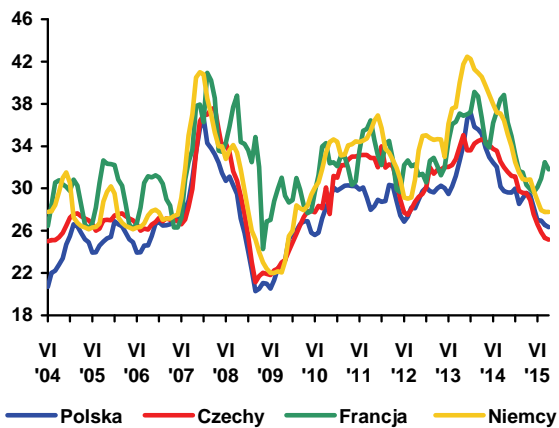
Rys. 1. Przeciętne ceny targowiskowe (zł/szt.)

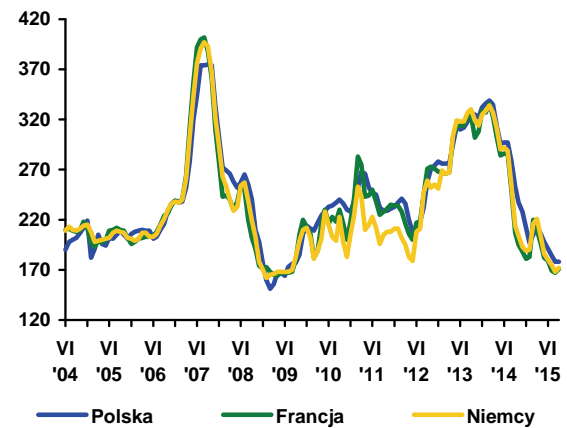
Rys. 2. Ceny mleka wyrażone w kg pszenicy oraz mieszanki B

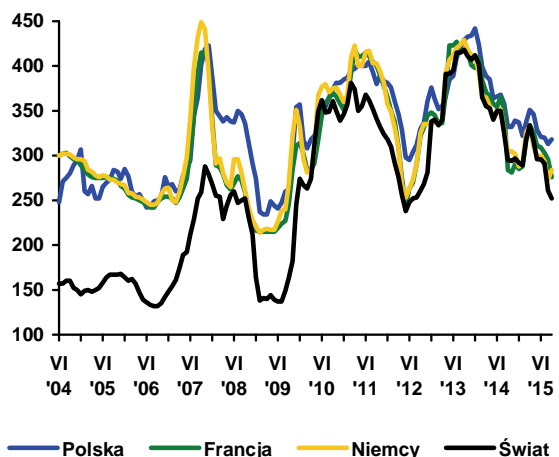
Rys. 3. Ceny skupu mleka surowego (EUR/100 kg)

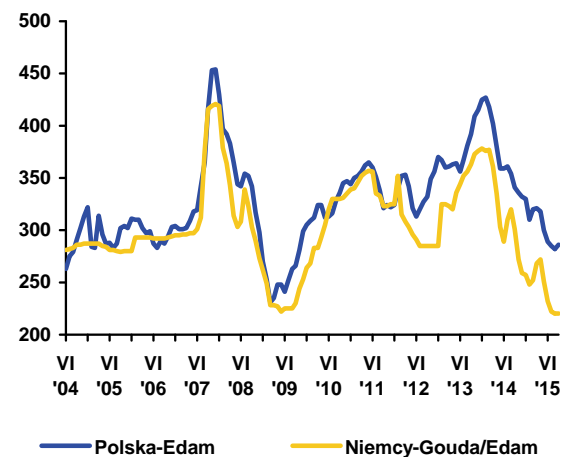
Rys. 4. Ceny zbytu mleka odłuszczonego w proszku (EUR/100 kg)

Rys. 5. Ceny zbytu masła w blokach (EUR/100 kg)

Rys. 6. Ceny zbytu serów dojrzewających (EUR/100 kg)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ - PIB na podstawie danych GUS, ZSRIR, Komisji Europejskiej, Dairy Markets i Dairy Economic Consulting CLAL.

**Dorota
Pasińska**

Eksperti Komisji Europejskiej przewidują, że produkcja wołowiny w UE wzrosła zarówno w 2015 r. jak i w 2016 r. (odpowiednio o 1,7% i 0,6%), co może być uwarunkowane między innymi niskimi cenami mleka, które mogą przyczynić się do większych ubojów krów i jałówek, a w efekcie i do większej podaży wołowiny w UE. Pomimo przedłużenia przez Rosję obowiązywania embarga na import z krajów unijnych niektórych produktów wołowych, eksport wołowiny z UE zwiększył się zarówno w 2015 r. jak i w 2016 r. Pozytywnym krótkookresowym sygnałem

dla unijnego rynku wołowiny jest otwarcie kontyngentu taryfowego na 30 tys. ton wołowiny przez Turcję. Natomiast otwarcie przez Stany Zjednoczone swojego rynku dla litewskiej i irlandzkiej wołowiny, prawdopodobnie nie spowoduje większych zmian w unijnym wywozie. Przewiduje się, że import UE-28 w 2015 r. spadnie o 2%, zaś w kolejnym roku będzie większy o 1%. Porozumienie o wolnym handlu pomiędzy Australią i Chinami w średnim okresie może spowodować zmianę kierunków geograficznych handlu zagranicznego i mniejsze zainteresowanie tych krajów rynkiem unijnym. Pomimo wzrostu produkcji wołowiny w UE, ceny tego gatunku mięsa na rynku unijnym będą wyższe niż w ostatnich kilku latach. Światowe ceny wołowiny prawdopodobnie pozostaną wysokie z uwagi na niską podaż i wysoki popyt w USA i Azji, co może przyciągnąć do tych regionów głównych światowych eksporterów.

Na rynku krajowym średnia cena skupu bydła w okresie styczeń-wrzesień 2015 wyniosła 6,11 zł/kg w. ż. i była o 0,8% wyższa niż przed rokiem, ale o 4,5% niższa niż w analogicznym okresie w 2012 r. We wrześniu br. cena skupu bydła ogółem spadła o 0,5% do 5,83 zł/kg w. ż. i była niższa o 0,3% niż przed rokiem. Ceny skupu młodego bydła zmalały do 6,16 zł/kg w. ż. wobec 6,18 zł/kg w. ż. w sierpniu. Spadkowi cen skupu bydła towarzyszył 5,3% wzrost cen skupu trzody chlewnej i 3,8% spadek cen skupu drobiu. Utrzymuje się regionalne zróżnicowanie cen zakupu bydła przez ubojnie oraz cen sprzedaży ćwierci z byków do dwóch lat i krów.

Polska wołowina jest nadal konkurencyjna cenowo na rynku unijnym. W trzecim tygodniu września średnia cena rynkowa tuszy młodego bydła w Polsce wyniosła 312,19 EUR/100 kg i była o 1,9% wyższa niż przed miesiącem. W UE średnia cena w tym czasie spadła o 1,2% do 378,90 EUR/100 kg. Ceny polskie były niższe o ponad 17% niż średnio w UE-28. Tusze młodego bydła w Polsce były również tańsze niż u głównych nabywców polskiej wołowiny tj. w Holandii (o 2%), we Włoszech (o 23%), Francji (o 7%), Hiszpanii (o 16%) i Niemczech (o 17%).

Skup bydła od kilku lat rośnie. W okresie styczeń 2015 - wrzesień 2015 r. skupiono 493,0 tys. ton bydła tj. o 23%

więcej w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego i o 51% więcej niż w pierwszych dziewięciu miesiącach 2012 r. W tym okresie w przedsiębiorstwach przemysłu mięsnego zatrudniających 50 i więcej pracowników wytworzono 147 tys. ton wbc wołowiny, tj. o 3,5% więcej niż przed rokiem i o 9,7% więcej niż w bardzo słabym pod tym względem 2012 r.

Eksport żywca wołowego, mięsa oraz przetworów wołowych w pierwszych ośmiu miesiącach 2015 r. był większy o ok. 12% w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego. Było to wypadkową wzrostu eksportu mięsa mrożonego o 26%, przetworów wołowych o 6%, mięsa mrożonego o 3% oraz mniejszego o 20% wywozu bydła. Największymi odbiorcami polskiego bydła były: Holandia (24,9 tys. sztuk), Hiszpania (16,4 tys. sztuk), Włochy (12,8 tys. sztuk), Bośnia i Hercegowina (10,8 tys. szt.), oraz Chorwacja (6,0 tys. szt.), a mięsa wołowego Włochy (55,7 tys. ton), Niemcy (39,7 tys. ton) Holandia (30,0 tys. ton), Hiszpania (15,1 tys. ton) i Francja (13,8 tys. ton). Dominującą pozycję w polskim eksporcie, podobnie jak przed rokiem, miało mięso wołowe świeże, schłodzone i mrożone, którego udział w strukturze ilościowej wywozu wynosił około 90%.

Ceny eksportowe wołowiny mrożonej wzrosły o 3% do 3,12 EUR/kg, a schłodzonej o 5% do 3,31 EUR/kg. Pomimo wzrostu średniej ceny eksportowej bydła o 2%, jego wywóz zmalał pod wpływem rosnącego zainteresowaniem tuczem i ubojem z przeznaczeniem na eksport w postaci mięsa wołowego, za które uzyskuje się wyższe ceny.

Import żywca wołowego, mięsa oraz przetworów wołowych w pierwszych ośmiu miesiącach 2015 r. został zwiększony w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego o 21% do 34,1 tys. ton. Zadecydowało o tym przede wszystkim zwiększenie przywozu wołowiny o 49%, w tym mięsa mrożonego o 60% do 3,6 tys. ton i mięsa schłodzonego o 46% do 9,9 tys. ton. Import bydła wzrósł o 15% (do 80,4 tys. szt.). Głównymi rynkami zaopatrzenia w bydło były: Litwa (23,7 tys. szt.), Słowacja (16,0 tys. szt.), Niemcy (9,8 tys. szt.), Łotwa (8,5 tys. szt.) oraz Włochy (7,0 tys. szt.), a w wołowinę mrożoną i schłodzoną Niemcy (2,5 tys. ton), Słowacja (1,9 tys. ton), Litwa (1,8 tys. ton), Irlandia (1,4 tys. ton), Włochy (1,2 tys. ton) i Wielka Brytania (1,2 tys. ton). Średnia cena importowa wołowiny schłodzonej spadła o 17% (do 2,65 EUR/kg), wołowiny mrożonej o 5% (do 3,05 EUR/kg), a bydła o 5% (do 2,08 EUR/kg). Sprzyjało to przywozowi produktów wołowych.

Przy znacznym wzroście wielkości obrotów handlowych żywcem wołowym, mięsem i przetworami wołowymi dodatnie saldo obrotów handlu zagranicznego sektora wołowego w pierwszych ośmiu miesiącach 2015 r. wzrosło do ok. 771 mln EUR.

Tab. 1. Skup, eksport i import produktów wołowych (w tys. ton)

Wyszczególnienie		Skup żywca wołowego w wadze żywej ¹	Eksport produktów wołowych w tys. ton			Import produktów wołowych w tys. ton		
			Ogółem	Żywiec	Mięso świeże, schłodzone i mrożone	Ogółem	Żywiec	Mięso świeże, schłodzone i mrożone
2013	I-XII	645,5	334,5	25,3	290,0	36,9	22,8	12,0
2014	I-XII	675,0	354,8	20,4	308,8	70,0	42,2	25,1
2014	IX	30,6	31,0	1,8	26,9	4,1	2,6	1,3
	X	32,0	32,9	2,0	28,6	3,6	2,3	1,1
	XI	28,0	28,8	1,5	25,0	4,2	2,7	1,3
	XII	27,5	28,2	1,2	24,6	4,0	1,8	2,0
2015	I	28,4	27,2	1,4	24,3	4,1	2,5	1,5
	II	32,6	28,8	1,1	26,1	4,3	2,4	1,7
	III	38,9	36,5	1,1	33,6	5,6	3,3	2,2
	IV	31,6	31,4	1,5	28,2	5,0	2,7	2,1
	V	31,9	34,6	1,6	31,5	3,8	2,4	1,2
	VI	33,4	34,6	1,3	31,3	3,5	1,8	1,6
	VII	35,7	36,9	1,7	33,1	4,0	2,1	1,7
	VIII	32,3	32,5	1,5	29,1	3,8	2,1	1,5
	IX	35,4	-	-	-	-	-	-
w % skupu	sprzed roku	115,7	-	-	-	-	-	-
	sprzed m-ca	109,6	-	-	-	-	-	-

Źródło: Na podstawie danych MF, skup na podstawie Biuletynu Statystycznego GUS.

¹ Dane za okresy miesięczne dotyczące skupu produktów rolnych dotyczą danych meldunkowych o ilości skupu realizowanego przez osoby prawne i samodzielne jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej.

Tab. 2. Cena skupu, zbytu i cena detaliczna wołowiny

Wyszczególnienie		Cena skupu żywca wołowego w zł/kg żywca	Cena skupu cieląt w zł/kg żywca	Cena zbytu mięsa wołowego z kością Rostbef w zł/kg	Cena detaliczna mięsa wołowego z kością* w zł/kg	Relacje ceny skupu bydła rzeźnego do ceny mięsa wołowego z kością	
						zbytu	detalicznej
2014	VII	5,89	9,68	25,13	26,24	4,27	4,46
	VIII	5,99	9,55	25,09	26,22	4,19	4,38
	IX	5,85	9,38	25,02	26,19	4,28	4,48
	X	5,62	9,40	24,93	26,10	4,44	4,64
	XI	5,65	9,50	24,82	26,09	4,39	4,62
	XII	5,75	9,52	24,75	25,89	4,30	4,50
2015	I	5,99	9,36	24,72	25,94	4,13	4,33
	II	6,13	9,82	24,66	25,87	4,02	4,22
	III	6,15	8,95	24,86	25,90	4,04	4,21
	IV	6,08	9,68	24,75	25,94	4,07	4,27
	V	6,13	9,93	24,68	25,90	4,03	4,23
	VI	6,22	9,66	24,79	25,80	3,99	4,15
	VII	5,81	9,50	24,79	25,93	4,27	4,46
	VIII	5,86	9,52	24,82	25,96	4,24	4,43
	IX	5,83	9,57	24,80	26,01	4,25	4,46
w % ceny	sprzed roku	99,7	-	-	-	-	-
	sprzed m-ca	99,5	-	-	-	-	-

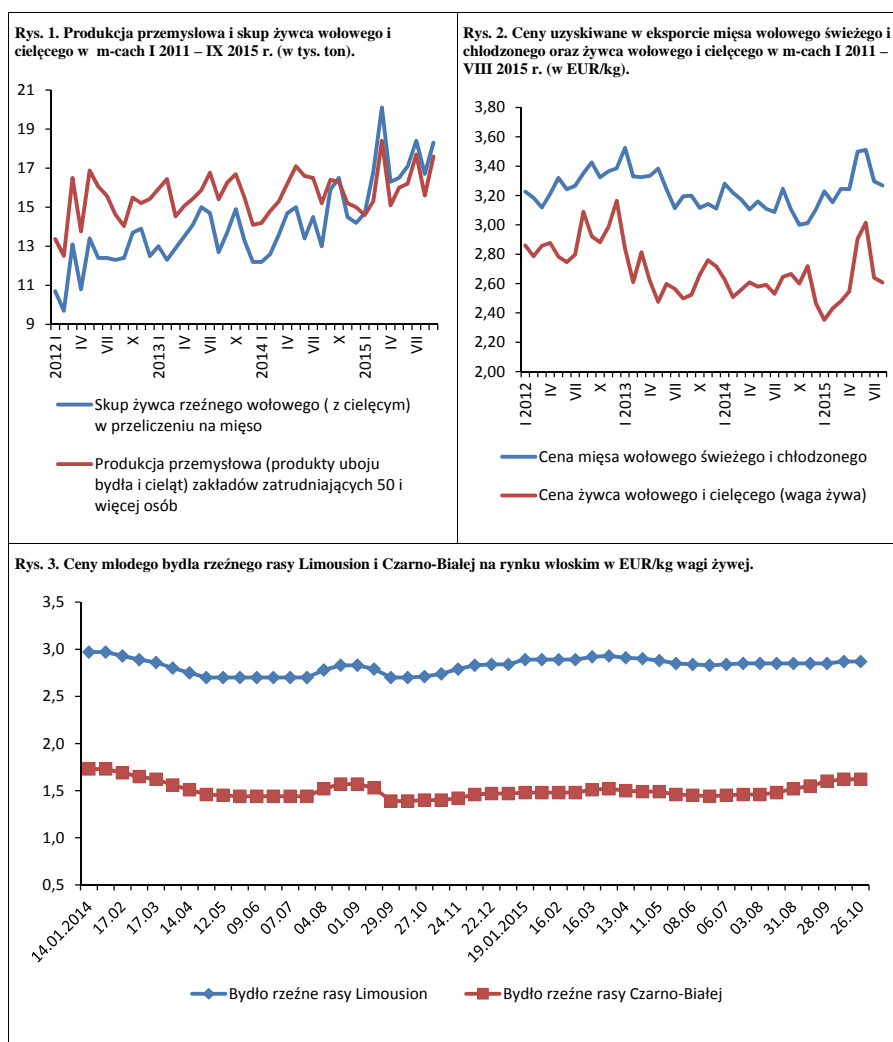
* obejmuje średnie ceny detaliczne antrykotu i rostbefu

Źródło: Na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Ceny zakupu bydła rzeźnego w ubojniach, ceny targowiskowe cieląt i ceny zbytu wołowiny

Wyszczególnienie	II 2015	III 2015	IV 2015	V 2015	VI 2015	VII 2015	VIII 2015	IX 2015	X 2015
	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca
Cena zakupu bydła rzeźnego w ubojniach (zł/kg wagi żywej):									
Bydło ogółem	6,24	6,19	6,08	6,18	6,30	5,83	5,93	5,80	5,96
Byki do 2 lat	7,06	6,94	6,76	6,93	6,95	6,57	6,80	6,81	6,96
Krowy	4,78	4,89	4,87	4,87	4,92	4,59	4,45	4,37	4,53
Średnia cena targowiskowa cieląt 60-100 kg (zł/kg wagi żywej)	10,46	10,66	10,55	10,63	11,16	10,94	11,23	10,66	10,87
Cena sprzedaży w zakładach mięsnych (zł/tonę):									
ćwierci z byków do 2 lat	12643	12517	12096	12381	12879	12299	12588	12348	12567
ćwierci z krów rzeźnych	9765	10144	10096	10024	10435	9731	9356	9046	9391
Średnia cena rynkowa (EUR/100 kg) tuszy od młodego bydła:									
UE	390,45	391,89	388,20	379,19	379,86	384,49	385,13	383,67	378,90
Polska	321,53	321,48	320,81	317,81	318,45	304,46	309,52	306,29	312,19

Źródło: Na podstawie tygodniowych informacji Departamentu Rynków Rolnych MRiRW.

Źródło: Opracowanie na podstawie danych GUS, MF, FAMMU.

W I półroczu 2015 r. produkcja żywca wieprzowego wyniosła 1 183 tys. ton wagi żywej i była prawie o 6% większa niż w I półroczu 2014 r. Jej wzrost był konsekwencją wcześniejszego wzrostu pogłowia trzody. W grudniu 2014 r. pogłowie trzody było o 2,3%, a w marcu o 2,9% liczniejsze niż rok wcześniej. W tym ostatnim przypadku, roczna stopa wzrostu była większa od grudniowej, ale badanie wykazało spadek pogłowia loch prośnych, co sygnalizowało zmniejszenie zainteresowania chowem trzody i ujawniło się w następnym badaniu GUS. W czerwcu 2015 r. pogłowie trzody wyniosło 11,6 mln sztuk i było mniejsze niż rok wcześniej o 84,3 tys. szt. tj. o 0,7%. W odniesieniu do stanu z czerwca 2014 r., pogłowie prosiąt obniżyło się o 3%, warchlaków o 1,5%, a trzody na chów o wadze 50 kg i więcej o 6,1%, w tym loch prośnych o 7,1%. Pogłowie trzody na ubój o wadze 50 kg i więcej wzrosło natomiast o 3%. Ocenia się, że w związku z możliwym wzrostem cen zbóż i pasz po tegorocznych, mniejszych zbiorach i ewentualnym zawężeniem relacji cen trzody do cen zbóż i pasz, pogłowie trzody może w najlepszym wypadku wynieść w grudniu 2015 r. około 11 mln sztuk. Oznaczałoby to ok. 2% spadek w stosunku do grudnia 2014 r.

Jeśli w następnych miesiącach sytuacja ulegnie pogorszeniu to w czerwcu 2016 r. należy liczyć się z kilkuprocentowym zmniejszeniem liczebności pogłowia. Głębokość spadku będzie zależała od skali wzrostu cen trzody i zbóż w nadchodzących miesiącach.

Niekorzystne czynniki oddziałujące na rynek wieprzowiny w 2014 r., a więc sukcesywnie rosnąca produkcja trzody w Unii Europejskiej, w tym w Polsce oraz rosyjskie embargo, miały wpływ na ten rynek także w 2015 r. W związku z tym pogłębił się spadek cen trzody zapoczątkowany w ubiegłym roku. W I kwartale 2015 r. cena skupu trzody w Polsce wyniosła 4,29 zł/kg i była o 11% niższa niż w I kwartale 2014 r. Pomimo uruchomienia przez Komisję Europejską w marcu 2014 r. programu dopłat do prywatnego magazynowania wieprzowiny, ceny te nadal były niskie. W II kwartale 2015 r. cena wyniosła 4,35 zł/kg i była o 15% niższa niż przed rokiem.

W III kwartale, przeciętna cena skupu wyniosła 4,47 zł/kg i była o 13% niższa niż w III kwartale 2014 r. We wrześniu, cena trzody wyniosła 4,61 zł/kg i była o 7% niższa niż rok wcześniej. Jej sezonowy wzrost, choć mocno opóźniony, stworzył jednak nadzieję na poprawę sytuacji. Z danych Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej wynika, że w październiku cena trzody może wynieść 4,42 zł/kg. W odniesieniu do relatywnie niskiej ceny z października 2014 r. byłaby ona niższa już

Jan Małkowski

Danuta Zawadzka

tylko o 4%. Potwierdza to nasze przypuszczenia o przekroczeniu ubiegłorocznych poziomów cen w ostatnich miesiącach roku. Można oczekiwać, że w listopadzie i w grudniu ceny trzody będą wyższe niż rok wcześniej odpowiednio o 1-3% i o 3-6%. W grudniu cena skupu trzody może wynieść 4,30-4,40 zł/kg.

W 2016 r., a zwłaszcza w drugiej połowie, ceny trzody będą prawdopodobnie wyższe niż w 2015 r. Liczyć się bowiem trzeba ze spadkiem produkcji wieprzowiny w UE. Co prawda w krótkookresowej prognozie Komisja zakłada jej wzrost o ok. 0,5%, czyli o 115 tys. ton. Wydaje się jednak, że ze względu na wyniki spisów pogłowia trzody, w najbliższym czasie może on zostać skorygowany. W wielu krajach Unii Europejskiej doszło bowiem do nieoczekiwanej redukcji pogłowia macior prośnych, co zawsze świadczy o malejącym zainteresowaniu chowem trzody, a w konsekwencji o spadku produkcji wieprzowiny. Na przykład w Wielkiej Brytanii ogólne pogłowie świń zmniejszyło się w skali roku o 3%, w tym pogłowie macior prośnych o 5%. W Niemczech ogólne pogłowie trzody utrzymało się na poziomie sprzed roku, ale pogłowie macior prośnych było mniejsze o 7,7%. W obu przypadkach spadek pogłowia macior prośnych był na tyle duży, że odbudowa pogłowia w krótkim czasie staje się praktycznie niemożliwa. Niewielki wzrost produkcji może więc dotyczyć jedynie I półrocza 2016 r., ale w II półroczu w wielu krajach Unii Europejskiej może wystąpić jej spadek. Komisja Europejska zakłada, że w I półroczu 2016 r. ceny trzody będą zbliżone do cen z I półrocza 2015 r.

Tab. 1. Skup trzody i handel zagraniczny wieprzowiną

Lata i miesiące	Skup trzody ^a		Eksport mięsa, podrobów i przetworów ^{c,d}		Import mięsa, podrobów i przetworów ^{c,d}		Saldo handlu zagranicznego tys. ton	
	tys. ton	wskaźniki zmian ^b	tys. ton	Wskaźniki zmian ^b	tys. ton	wskaźniki zmian ^b		
2014	I	94,2	97,4	66,8	114,6	53,0	111,8	13,8
	II	83,7	97,5	50,8	91,5	45,1	103,2	5,7
	III	107,7	115,2	49,9	83,3	55,8	94,1	-5,9
	IV	114,4	124,6	56,3	94,5	57,7	122,2	-1,4
	V	91,4	102,0	61,9	107,7	49,4	91,7	12,5
	VI	95,6	118,0	51,0	81,7	52,4	102,3	-1,4
	VII	105,1	117,5	57,1	86,5	53,8	99,3	3,3
	VIII	102,0	120,8	58,7	87,6	54,0	102,9	4,7
	IX	116,3	133,4	68,1	112,0	54,9	104,8	13,2
	X	120,1	124,2	69,9	96,3	62,8	107,4	7,1
	XI	112,0	123,7	63,4	92,2	51,8	96,1	3,9
	XII	119,1	129,8	58,8	90,9	57,4	109,1	1,4
2015	I	116,7	123,9	60,8	91,0	53,3	100,6	7,5
	II	100,9	120,5	55,3	108,9	50,4	111,8	4,9
	III	134,6	125,0	63,2	126,7	66,2	118,6	-3,0
	IV	106,3	92,9	55,6	98,8	53,6	92,9	2,0
	V	116,7	127,7	59,3	95,6	57,0	115,3	2,3
	VI	118,2	123,6	61,6	120,8	57,7	110,1	3,9
	VII	117,1	111,5	64,6	113,1	60,7	112,8	3,9
	VIII	108,5	106,4	61,6	104,9	57,3	106,1	4,3
	IX	117,3	100,9	x	x	x	x	x

^a miesięczny skup nie jest pełny, gdyż nie obejmuje skupu realizowanego przez małe jednostki, w przeciwieństwie do okresów rocznych i półrocznych, ^b analogiczny okres poprzedniego roku= 100, ^c w wadze produktu, ^d dane miesięczne eksportu i importu nie są pełne, gdyż nie obejmują żywych zwierząt, niektórych przetworów i podrobów.

Źródło: Dane GUS, CIHZ i przeliczenia własne.

Tab. 2. Ceny żywca wieprzowego, mieszanki T-2, Prowitu i prosiąt

Lata i miesiące	Cena skupu trzody w zł/kg wagi żywej	Relacje cen trzody do targowiskowych cen:		Cena mieszanki T-2 w zł/dt	Relacja cen trzoda: mieszanka T-2	Cena Prowitu w zł/dt	Relacja cen trzoda: Prowit	Cena prosiąt w zł/szt.	
		żyta	jęczmienia						
2014	I	5,06	7,4	5,9	143,59	3,5	273,11	1,9	170
	II	4,60	6,8	5,3	143,56	3,2	272,53	1,7	167
	III	4,73	7,0	5,4	143,27	3,3	271,81	1,7	160
	IV	5,02	7,3	5,8	144,86	3,5	270,59	1,9	169
	V	5,02	7,5	5,9	144,68	3,5	272,41	1,8	175
	VI	5,31	8,0	6,3	144,53	3,7	271,59	2,0	168
	VII	5,33	8,0	6,4	143,99	3,7	270,99	2,0	165
	VIII	5,19	8,6	6,8	142,33	3,6	269,95	1,9	161
	IX	4,95	8,4	6,7	140,28	3,5	267,44	1,9	162
	X	4,61	7,9	6,4	139,03	3,3	266,19	1,7	165
	XI	4,41	7,5	6,2	138,23	3,2	265,13	1,6	159
	XII	4,16	7,3	5,8	137,93	3,0	264,98	1,6	154
2015	I	4,05	6,8	5,6	137,46	2,9	264,24	1,5	153
	II	4,44	7,8	6,2	137,12	3,2	264,13	1,7	152
	III	4,38	7,6	6,0	136,95	3,2	264,19	1,7	159
	IV	4,40	7,6	6,1	136,49	3,2	264,57	1,7	164
	V	4,23	7,4	6,0	136,14	3,1	263,85	1,6	163
	VI	4,43	7,9	6,5	135,96	3,3	263,34	1,7	158
	VII	4,41	7,7	6,4	135,18	3,3	263,00	1,7	154
	VIII	4,38	7,5	6,4	134,91	3,2	262,76	1,7	155
	IX	4,61	7,6	6,5	135,41	3,4	262,64	1,8	151

Źródło: Dane GUS i przeliczenia własne.

Tab. 3. Ceny producenta, zbytu i ceny detaliczne wieprzowiny w Polsce (w zł/kg)

Lata i miesiące	Cena skupu za wagę poubojową schłodzoną	Ceny zbytu			Ceny detaliczne			Cena detaliczna w % cen zbytu			
		schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej	schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej	schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej	
2014	I	6,63	13,83	20,39	12,92	15,43	24,49	15,90	111,6	120,1	123,1
	II	6,03	13,31	20,23	12,83	15,01	24,47	15,83	112,8	121,0	123,4
	III	6,20	13,10	20,13	12,79	14,53	24,49	15,84	110,9	121,7	123,8
	IV	6,58	13,40	20,19	12,83	14,76	24,55	15,87	110,1	121,6	123,7
	V	6,58	13,44	20,21	12,81	15,02	24,57	15,80	111,8	121,6	123,3
	VI	6,96	13,53	20,21	12,82	15,03	24,32	15,75	111,1	120,3	122,9
	VII	7,00	13,56	20,33	12,86	15,23	24,40	15,90	112,3	120,0	123,6
	VIII	6,82	13,49	20,30	12,87	15,08	24,47	15,80	111,8	120,5	122,8
	IX	6,50	13,41	20,27	12,86	14,93	24,37	15,89	111,3	120,2	123,6
	X	6,05	13,02	20,20	12,82	14,59	24,24	15,94	112,1	120,0	124,3
	XI	5,79	12,85	20,12	12,80	14,50	24,22	15,70	112,8	120,4	122,7
	XII	5,46	12,71	19,98	12,71	14,28	24,12	15,63	112,4	120,7	123,0
2015	I	5,32	12,50	19,88	12,62	14,34	24,34	15,58	114,7	122,4	123,5
	II	5,83	12,38	19,81	12,48	13,98	24,18	15,50	112,9	122,1	124,2
	III	5,75	12,50	19,88	12,57	14,02	24,22	15,50	112,2	121,8	123,3
	IV	5,76	12,49	19,86	12,55	14,07	24,34	15,32	112,7	122,6	122,1
	V	5,54	12,44	19,92	12,56	13,96	24,46	15,40	112,2	122,8	122,6
	VI	5,80	12,47	19,95	12,55	13,81	24,42	15,41	110,7	122,4	122,8
	VII	5,78	12,46	19,94	12,54	13,84	24,27	15,46	111,1	121,7	123,3
	VIII	5,74	12,46	19,90	12,51	13,89	24,22	15,39	111,5	121,7	123,0
	IX	6,04	x	x	x	x	x	x	x	x	x

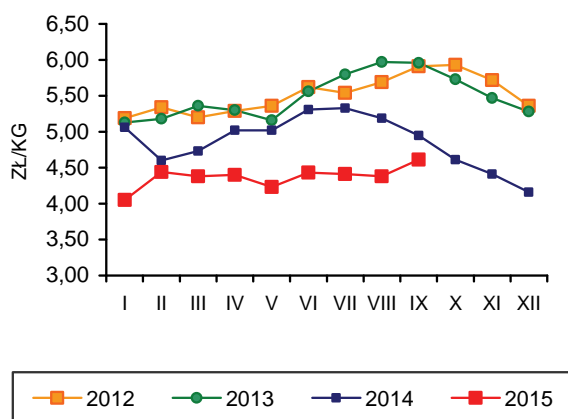
Źródło: Dane GUS i przeliczenia własne

Tab. 4. Rynkowe ceny trzody w Unii Europejskiej (EUR/100 kg wagi poubojowej)

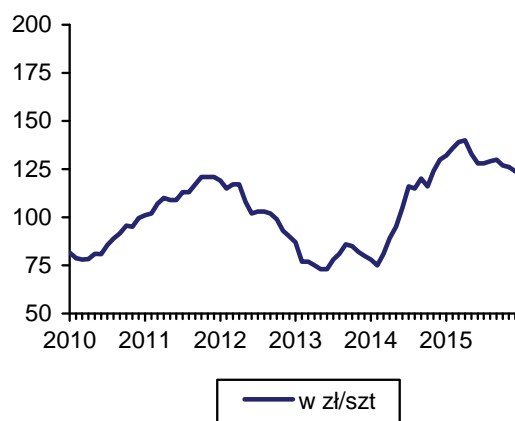
Lata i miesiące	UE-28	Polska	Niemcy	Dania	Ceny w Polsce w % cen w:			
					UE-27	Niemczech	Danii	
2013	IX	191,04	187,49	185,86	169,39	98,1	101,1	110,7
	X	180,44	181,19	177,27	166,78	100,4	102,2	108,6
	XI	171,55	169,44	168,18	162,94	98,8	100,7	104,0
	XII	170,13	168,41	170,18	158,40	99,0	99,0	106,3
2014	I	159,74	159,53	159,78	151,40	99,9	99,8	105,4
	II	155,14	149,20	155,26	147,95	96,5	96,1	100,8
	III	154,14	149,30	156,28	143,22	97,2	95,5	104,2
	IV	161,51	160,70	163,56	148,26	99,5	98,3	108,4
	V	163,96	163,05	166,47	150,31	99,5	97,9	108,5
	VI	170,87	171,07	176,48	155,83	100,1	96,9	109,8
	VII	169,58	170,12	171,23	152,73	100,4	99,4	111,4
	VIII	164,79	162,18	167,28	149,69	98,4	96,9	108,3
	IX	158,32	155,06	160,69	149,31	98,2	96,2	105,6
	X	143,42	144,83	144,41	134,14	101,0	100,4	108,1
	XI	140,83	140,33	143,08	135,54	99,7	98,1	103,5
	XII	134,64	129,63	135,68	134,07	96,2	95,5	96,1
2015	I	130,12	126,28	132,28	124,34	97,0	95,5	101,6
	II	137,02	139,91	143,73	122,84	102,1	97,3	113,9
	III	141,13	141,61	145,69	129,28	100,3	97,2	109,5
	IV	144,04	146,61	148,78	131,37	101,8	98,5	111,6
	V	142,03	139,59	146,34	135,63	98,3	95,4	102,9
	VI	146,44	143,84	150,88	136,05	98,2	95,3	105,7
	VII	144,25	140,56	144,07	135,09	97,4	97,6	104,0
	VIII	142,82	138,70	141,28	129,47	97,1	98,2	107,1
	IX	146,57	145,41	149,22	131,07	99,2	97,4	110,9
	X	142,15	138,45	145,95	132,80	97,4	94,9	104,3

Źródło: Dane Komisji Europejskiej.

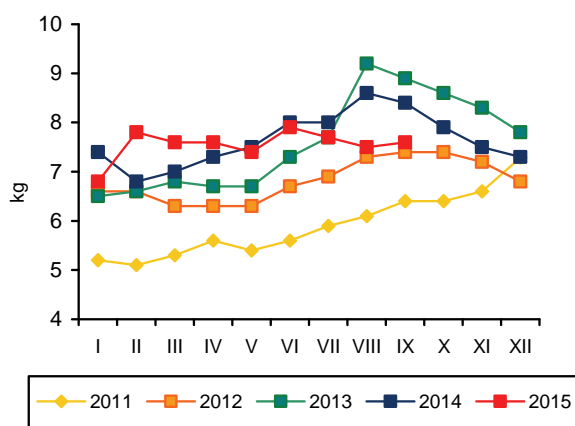
Rys. 1. Ceny skupu żywca wieprzowego w Polsce

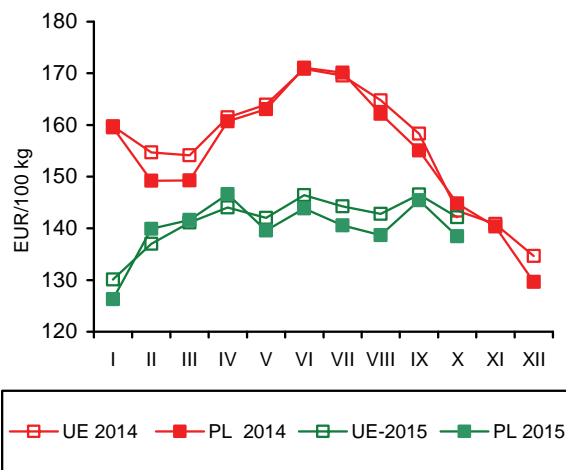
Rys. 2. Miesięczne ceny prosiąt w Polsce

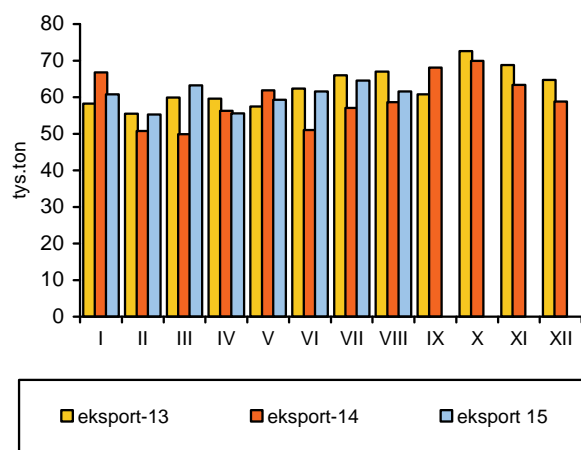
Rys. 3. Ceny żywca wieprzowego wyrażone w kg żyta w Polsce

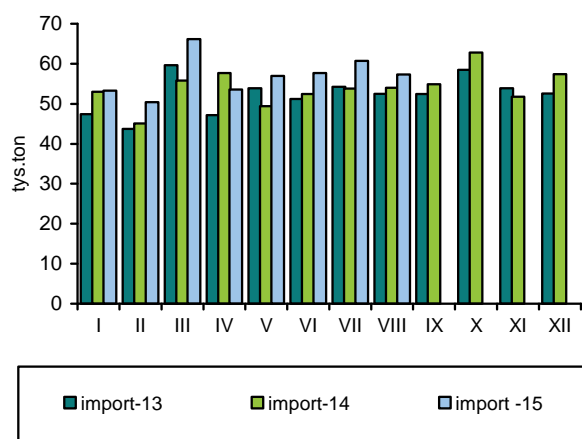
Rys. 4. Przeciętne ceny trzody klasy E w UE (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Rys. 5. Polski eksport produktów wieprzowych

Rys. 6. Polski import produktów wieprzowych

Źródło: GUS, CIHZ, CAAC, Komisja Europejska oraz przeliczenia własne.

Zakłady przemysłu drobiarskiego zatrudniające 50 i więcej stałych pracowników, wytworzyły we wrześniu 2015 r. ok. 172 tys. ton mięsa drobiowego, tj. o 4,2% więcej niż przed miesiącem i o 0,6% więcej niż przed rokiem. Produkcja przemysłowa mięsa drobiowego w dużych zakładach zwiększyła się w okresie dziewięciu miesięcy br. o ok. 112 tys. ton, tj. o 7,8% w porównaniu z takim samym okresem przed rokiem i wyniosła 1544 tys. ton.

W okresie siedmiu miesięcy 2015 r. za granicę sprzedano o 15,4%, tj. o 69 tys. ton więcej mięsa drobiowego niż w roku poprzednim, a eksport stanowił ok. 30% przemysłowej produkcji drobiu wytwarzanej w dużych zakładach. Import mięsa drobiowego obniżył się o 4,1%, tj. o ok. 1 tys. ton. W sierpniu 2015 r. sprzedaż zagraniczna zwiększyła się o 5,3% w porównaniu z analogicznym miesiącem poprzedniego roku, natomiast import był o 2,4% mniejszy. Sprzedaż zagraniczna była nadal głównym czynnikiem sprawczym rozwoju produkcji. Mimo rosyjskiego embarga, eksport drobiu z Polski w dalszym ciągu rozwija się bardzo dynamicznie, przy czym postępuje dywersyfikacja rynków zbytu.

Pełnoporcjowe mieszanki pasz przemysłowych dla kurcząt podrożały we wrześniu 2015 r. o 0,2% w relacji miesiąc do miesiąca, natomiast dla indyków były o ok. 1% tańsze. W porównaniu do września 2014 r., ich ceny obniżyły się odpowiednio o 1,8% i o 6,5%. Relacja cen żywiec/pasza wyniosła na rynku kurcząt 2,69 wobec 2,72 przed rokiem, a na rynku indyków 4,51 wobec 4,26. Opłacalność produkcji kurcząt rzeźnych nieco się pogorszyła, a indyków poprawiła w porównaniu z poprzednim rokiem, a także w relacji miesiąc do miesiąca.

Średnia cena skupu kurcząt wyniosła w październiku 2015 r. 3,47 zł/kg i była o 2,8% niższa niż we wrześniu i niż dwanaście miesięcy wcześniej. Za indyki rzeźne

ptacono 5,98 zł/kg, tj. o 0,7% więcej niż przed miesiącem, ale o 0,8% mniej niż przed rokiem. Średnie ceny zbytu uzyskiwane przez ubojnie przemysłowe za tuszki kurcząt były o 0,4% niższe, a za tuszki indyków o 1,8% wyższe niż w październiku poprzedniego roku.

We wrześniu br. cena detaliczna kurczęcia patroszonego wyniosła, podobnie jak przed rokiem, 7,39 zł/kg i o 1,5% przewyższała poziom z sierpnia.

Korzystne relacje cen polskiego i unijnego drobiu na jednolitym rynku europejskim jeszcze się poprawiły. We wrześniu 2015 r. średnie ceny sprzedaży mięsa kurcząt w Unii Europejskiej o ok. 43% przewyższały polskie ceny wyrażone w euro. Przed rokiem były wyższe o ok. 41%. Przeciętna cena sprzedaży kurcząt w UE-28 wzrosła w tym czasie o 2,1%, podczas gdy cena polska o 0,7%. Spadek cen sprzedaży drobiu notowano w Niemczech, na Węgrzech i w Holandii. We Francji, Czechach i w Hiszpanii nastąpił wzrost tych cen.

W pierwszym kwartale 2015 r. konsumpcja mięsa drobiowego w gospodarstwach domowych była o 3,4% większa niż przed rokiem, natomiast wędlin drobiowych o 10% zmalała. Przyczyniły się do tego zmiany cen detalicznych produktów drobiarskich. W drugim kwartale konsumpcja bezpośrednia mięsa drobiowego była taka sama jak w roku poprzednim, ale o ok. 2% mniejsza niż w pierwszych trzech miesiącach br. Konsumpcja wędlin drobiowych obniżyła się o 5,5% zarówno w relacji do poprzedniego roku, jak i do poprzedniego kwartału.

**Grzegorz
Dybowski**

Tab. 1. Przemysłowa produkcja mięsa drobiowego w zakładach o zatrudnieniu powyżej 50 osób (tys. ton)

Wyszczególnienie	2011	2012	2013	2014	2015
I	111,0	133,0	146,0	162,0	174,0
II	101,0	122,0	131,0	142,0	159,0
III	110,0	136,0	148,0	157,0	174,0
IV	116,0	126,0	157,0	169,0	171,0
V	116,0	137,0	151,0	163,0	182,0
VI	118,0	137,0	144,0	145,0	173,0
VII	112,0	132,0	157,0	169,0	174,0
VIII	114,0	139,0	151,0	154,0	165,0
IX	116,0	134,0	150,0	171,0	172,0
X	128,0	156,0	175,0	179,0	
XI	127,0	142,0	162,0	163,0	
XII	127,0	133,0	155,0	156,0	
RAZEM	1396,0	1627,0	1827,0	1930,0	

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Handel zagraniczny mięsem drobiowym (tony)

Wyszczególnienie	Import		Eksport	
	2014	2015	2014	2015
I	3608	2610	54126	62562
II	2666	2861	51192	61451
III	3056	3050	56110	69519
IV	2788	2877	58158	67302
V	3378	2969	61662	66462
VI	2969	3085	55591	68614
VII	3087	3174	59640	66780
VIII	3102	3027	52602	55406
IX	3406		63526	
X	3739		73800	
XI	2910		65489	
XII	2684		57037	
RAZEM	37393		708933	

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 3. Ceny na rynku kurcząt brojlerów

Miesiące	Mieszanka dla kurcząt pełnoporcjowa grower/finisz (zł/tonę)		Żywiec (skup) (zł/kg) ^a		Tuszka (zbyt) patroszona, z szyją (zł/kg) ^{a, b}		Tuszka (detal) (zł/kg)	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
I	1357	1304	3,49	3,39	6,41	6,55	7,20	6,90
II	1351	1321	3,72	3,45	6,48	6,51	7,31	6,91
III	1373	1322	3,70	3,56	6,73	6,67	7,47	6,95
IV	1379	1311	3,64	3,40	6,77	6,57	7,32	6,96
V	1370	1299	3,69	3,53	6,72	6,53	7,31	6,75
VI	1377	1279	3,89	3,62	6,79	6,77	7,63	7,10
VII	1365	1272	3,93	3,73	6,72	6,66	7,66	7,12
VIII	1335	1289	3,91	3,69	6,85	6,57	7,75	7,28
IX	1314	1291	3,72	3,57	6,39	7,01	7,39	7,39
X	1279		3,57	3,47	6,76	6,73	7,15	
XI	1280		3,47		6,60		6,91	
XII	1276		3,49		6,67		6,93	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca, ^b konfekcjonowane

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS, KRDiG i MRiRW.

Tab. 4. Ceny na rynku indyków brojlerów

Wyszczególnienie	Mieszanki dla indyków pełnoporcjowe grower/finisz (zł/szt.)			Żywiec (skup) – indory (zł/kg) ^a			Tuszka (zbyt), (zł/kg) ^a		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015
I	1630	1433	1377	5,57	5,78	6,02	8,39	8,84	8,85
II	1621	1434	1395	5,72	5,71	6,02	8,77	8,51	8,74
III	1630	1451	1393	5,69	5,68	5,97	9,42	8,60	9,68
IV	1622	1442	1361	5,71	5,72	5,99	8,46	9,57	8,75
V	1588	1443	1342	5,71	5,86	5,97	8,49	8,70	8,86
VI	1565	1448	1337	5,99	6,01	5,99	9,20	8,83	8,94
VII	1569	1451	1343	6,17	5,94	5,99	8,75	8,78	8,86
VIII	1549	1410	1339	6,22	6,00	5,96	8,68	8,89	8,97
IX	1497	1416	1325	6,24	6,04	5,94	9,17	8,83	8,96
X	1437	1336		6,38	6,03	5,98	9,18	8,80	8,96
XI	1423	1319		6,13	6,10		9,20	9,26	
XII	1410	1329		6,09	6,06		9,47	9,56	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca, Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

Tab. 5. Ceny sprzedaży mięsa kurcząt w wybranych krajach UE (EUR/100 kg)

Wyszczególnienie	Polska	Niemcy	Czechy	Węgry	Francja	Holandia	Hiszpania	UE
2013 I	134,71	256,00	197,30	166,20	230,00	197,50	198,12	194,75
II	139,52	256,00	197,50	166,80	230,00	200,00	189,95	192,14
III	147,95	256,68	196,40	164,41	230,00	200,00	179,57	193,23
IV	140,82	258,77	194,80	165,09	230,00	202,60	178,55	194,22
V	150,27	259,00	194,97	168,14	230,81	201,81	177,12	197,31
VI	148,12	262,27	196,24	168,30	235,00	204,40	183,08	200,10
VII	152,47	264,00	194,04	168,91	235,00	203,00	187,40	200,38
VIII	151,56	264,87	194,40	166,97	235,00	203,00	195,55	200,86
IX	144,27	265,97	194,63	168,49	235,00	203,00	186,78	197,62
X	128,01	266,00	195,25	169,45	233,26	201,48	182,01	191,62
XI	121,20	266,00	187,02	166,61	225,00	197,60	172,82	187,84
XII	130,40	266,00	182,96	166,12	225,00	198,71	169,58	189,83
2014 I	130,39	266,00	182,49	168,23	225,00	200,84	178,00	191,63
II	141,02	266,00	183,21	163,63	225,00	205,64	183,85	193,19
III	137,24	266,71	183,76	162,18	227,87	208,80	192,08	193,80
IV	137,13	267,00	182,97	163,23	230,00	209,00	194,20	195,73
V	137,00	267,87	183,79	163,30	221,97	210,29	194,11	194,81
VI	150,81	268,00	183,10	163,95	220,00	211,00	182,96	195,94
VII	146,05	268,00	183,44	161,95	220,00	211,00	170,59	196,20
VIII	148,64	268,90	180,54	159,77	220,00	208,74	169,64	192,79
IX	133,21	265,17	181,87	159,19	219,43	206,00	164,36	187,60
X	125,12	263,39	181,39	161,23	215,00	201,96	157,49	184,70
XI	121,10	260,20	180,50	164,10	215,00	197,50	149,90	183,90
XII	124,70	260,00	180,50	158,60	212,70	196,00	157,10	183,30
2015 I	121,10	260,00	178,20	155,60	210,00	196,00	165,00	185,50
II	127,60	259,30	180,20	157,10	214,80	196,00	171,10	186,10
III	132,40	259,00	180,70	157,30	217,70	196,00	171,00	188,00
IV	125,10	261,20	181,21	157,86	220,00	196,00	171,24	187,90
V	131,90	262,00	181,70	154,80	222,00	196,00	167,90	188,10
VI	138,67	262,00	182,30	153,30	225,00	196,00	174,30	192,12
VII	138,98	262,00	183,95	153,92	225,00	201,00	180,93	193,22
VIII	142,74	260,13	183,86	151,94	225,00	201,00	183,58	193,43
IX	134,14	260,00	183,52	152,32	225,00	201,00	175,70	191,52

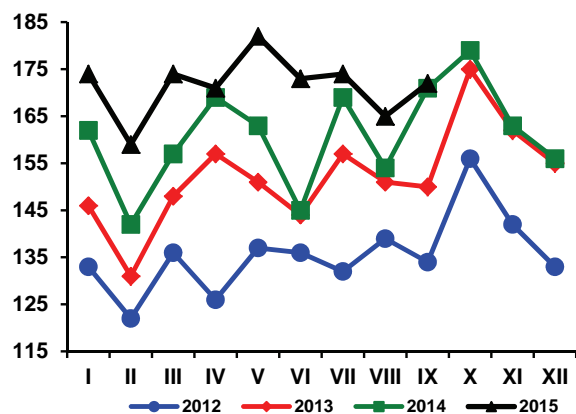
Źródło: Dane MRiRW.

Tab. 6. Spożycie mięsa drobiowego i wędlin drobiowych wg budżetów rodzinnych (w kg/1 mieszkańca miesięcznie)

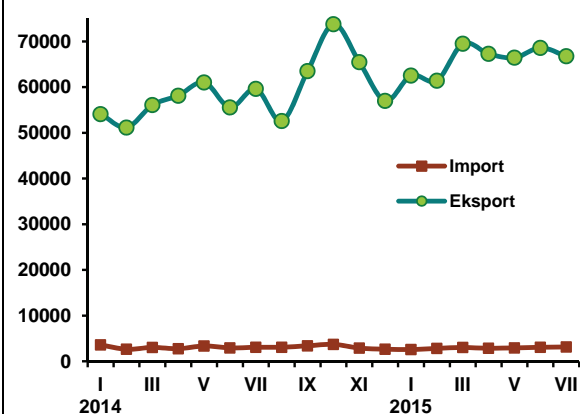
Kwartał	Mięso drobiowe			Wędliny drobiowe		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015
I	1,53	1,49	1,54	0,20	0,20	0,18
II	1,44	1,51	1,51	0,19	0,18	0,17
III	1,45	1,47		0,19	0,19	
IV	1,60	1,63		0,18	0,19	

Źródło: Dane GUS.

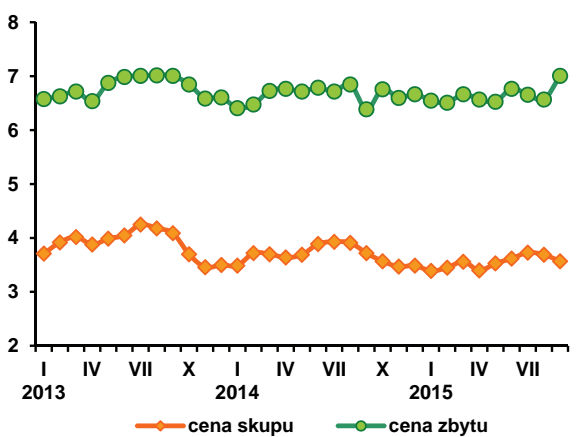
Rys. 1. Przemysłowa produkcja mięsa drobiowego w zakładach o zatrudnieniu pow. 50 osób (tys. ton)

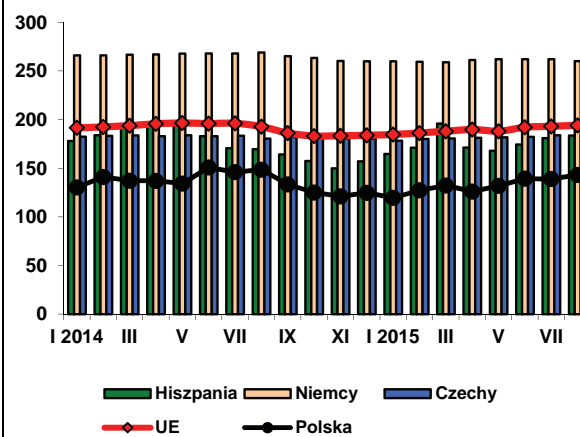
Rys. 2. Handel zagraniczny mięsem drobiowym (tony)

Rys. 3. Ceny skupu brojlerów kurcząt i ceny zbytu tuszek kurcząt średnio w Polsce w zł/kg

Rys. 4. Ceny zbytu tuszek kurcząt w wybranych krajach UE, w EUR/100 kg

Źródło: Dane GUS, MRiRW i CIHZ.

W październiku 2015 r. przeciętna cena jaj wszystkich klas wagowych sprzedawanych przez zakłady pakujące wyniosła 35,53 zł/100 sztuk i była o 3,1% niższa niż przed miesiącem, ale o 7,3% wyższa niż przed rokiem. W relacji rok do roku jaja największe – klasy XL podrożały o 1,6%, duże – klasy L o 5,1%, średnie – klasy M o 2,6%, a małe – klasy S o 24,8%. W porównaniu z wrześniem br. wzrost cen miał miejsce jedynie na rynku jaj klasy S – o 3,8%. Jaja klasy XL potaniały o 3,5%, klasy L o 7,3%, a klasy M o 3,7%. Średnia cena jaj wszystkich klas wagowych z dziewięciu miesięcy br. była o 11,2% wyższa niż w analogicznym okresie 2014 r.

Cena skupu jaj przeznaczonych do przemysłowego przetwórstwa wyniosła w październiku br. 3682 zł/tonę, tj. była o 3,1% wyższa niż w analogicznym miesiącu poprzedniego roku.

Przeciętna opłacalność produkcji jaj konsumpcyjnych poprawiła się we wrześniu 2015 r. w porównaniu z rokiem poprzednim. Średnie ceny jaj uzyskiwane przez producentów wzrosły o 3,4%, a ceny mieszanek pasz przemysłowych dla kur niosek były niższe o 2,8%. Relacja cen jaj do cen paszy była więc korzystniejsza niż przed rokiem.

Ceny detaliczne jaj konsumpcyjnych są od dłuższego czasu stabilne i wahają się w granicach 0,50-0,51 zł/sztukę. Jest to w znacznym stopniu następstwem spadkowej tendencji spożycia bezpośredniego w gospodarstwach domowych. We wrześniu 2015 r. średnia cena jaj spożywczych w handlu detalicznym wzrosła do 0,51 zł/sztukę, tj. o 2% w porównaniu z poprzednim miesiącem i była taka sama jak przed rokiem. Przeciętna miesięczna cena detaliczna jaj w okresie od stycznia do września br. wyniosła 0,51 zł/sztukę i była o ok. 2% niższa niż rok wcześniej, ale nadal o prawie 15% przewyższała poziom z 2011 r.

Średnie miesięczne ceny sprzedaży jaj klasy L i M w Unii Europejskiej były w sierpniu 2015 r. o 2,6% niższe od polskich cen wyrażonych w euro. Dwanaście miesięcy wcześniej ceny unijne były niższe tylko o 1,5% od cen polskich. Relacje cenowe pogorszyły się więc na niekorzyść towaru polskiego. Przeciętnie w Unii Europejskiej za 100 kg jaj konsumpcyjnych trzeba było zapłacić o 3,54 euro mniej niż w Polsce, podczas gdy przed rokiem o 1,81 euro mniej. W Polsce, ceny jaj wyrażone w euro wzrosły w tym czasie o 9,5%, podczas gdy średnie ceny unijne podniosły się o 8,3%. W Niemczech jaja podrożały,

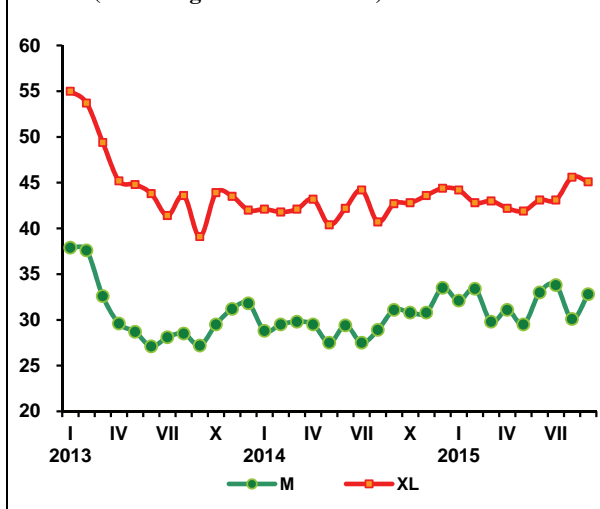
w relacji rok do roku o 23,1%, we Francji o 21,2%, w Holandii o 28,8%, a w Czechach o 12,9%.

W pierwszych ośmiu miesiącach br. sprzedano za granicę o 5,4% więcej jaj w skorupkach i o 6,9% więcej przetworów z jaj niż przed rokiem. Import jaj spożywczych zmniejszył się w tym czasie o ok. 25%, natomiast przetworów z jaj był o 1,1% większy.

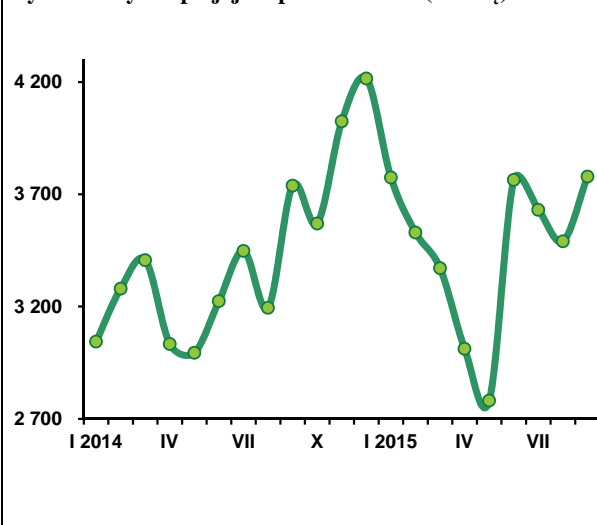
Bardzo wysokie ceny detaliczne jaj w latach 2012 i 2013 znalazły odzwierciedlenie w spadku ich konsumpcji bezpośredniej. Przeciętne miesięczne spożycie jaj na jednego mieszkańca w gospodarstwach domowych obniżyło się w 2014 r. o 1,1% w porównaniu do 2013 r.

i o ok. 4% w porównaniu z rokiem 2011. W pierwszym kwartale 2015 r. konsumpcja jaj w gospodarstwach domowych zwiększyła się o 3,9%. Była też o 1,6% wyższa niż w 2011 r., tj. przed zakłóceniami na rynku jaj wywołanymi obligatoryjną wymianą klatek tradycyjnych na ulepszone. Było to następstwem spadku cen jaj w handlu detalicznym. W drugim kwartale konsumpcja bezpośrednia obniżyła się o 2% w relacji do pierwszego kwartału i o 7,1% w relacji do analogicznego okresu przed rokiem.

Rys. 1. Średnie ceny sprzedaży jaj spożywczych w Polsce (klasa wagowa M i XL –/szt)

Rys. 2. Ceny skupu jaj do przetwórstwa (zł/tonę)

Tab. 1. Handel zagraniczny jajami i przetworami z jaj (tony)

Miesiące	Jaja świeże				Przetwory z jaj			
	Import		Eksport		Import		Eksport	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
I	2339	1892	23037	15565	522	416	1739	1496
II	1491	1173	21046	16390	333	421	1444	995
III	1759	1820	20211	18858	367	473	1485	1173
IV	1437	1230	15385	18800	337	431	1646	1694
V	2045	1368	17121	21945	337	387	1840	1992
VI	1619	1341	16214	19687	377	453	1516	2412
VII	1771	931	15525	15574	417	396	1368	1782
VIII	2350	1348	14122	18570	377	424	1407	1757
IX	3065		15747		479		1672	
X	1912		17744		589		1831	
XI	1791		16188		414		1650	
XII	2176		15019		682		1336	
RAZEM	23755		207359		5231		18934	

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 2. Ceny sprzedaży jaj klasy A w zakładach pakujących (zł/100 szt.)^a

Miesiące	XL		L		M		S	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
I	42,10	44,20	30,80	36,20	28,80	32,10	21,30	28,90
II	41,80	42,80	32,90	35,80	29,50	33,40	20,80	27,20
III	42,10	43,00	29,90	33,60	29,80	29,80	21,00	27,00
IV	43,20	42,20	32,70	34,10	29,50	31,10	23,00	28,10
V	40,40	41,90	30,80	33,20	27,50	29,50	21,00	24,00
VI	42,20	43,10	32,10	37,50	29,40	33,00	19,50	24,90
VII	44,20	43,10	33,40	38,30	27,50	33,80	22,20	29,40
VIII	40,70	45,60	32,70	35,60	28,90	30,10	24,90	28,00
IX	42,70	45,10	34,40	39,70	31,10	32,80	28,60	29,10
X	42,80	43,50	35,00	36,80	30,80	31,60	24,20	30,20
XI	43,60		35,90		30,80		24,00	
XII	44,40		36,50		33,50		28,40	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca

Źródło: Dane MRiRW.

Tab. 3. Ceny sprzedaży jaj w Polsce i innych krajach (średnio klasy L i M), (EUR/100 kg)

Miesiące	Polska	Czechy	Niemcy	Francja	Holandia	UE
2013 I	157,59	133,13	152,21	131,06	120,71	152,91
II	152,26	131,18	159,16	114,30	114,67	147,03
III	145,90	123,40	149,87	100,31	98,71	137,22
IV	128,06	107,11	113,92	92,49	82,43	123,86
V	123,59	92,35	93,69	86,69	82,16	117,30
VI	115,11	94,70	96,25	87,22	86,53	116,55
VII	116,98	91,42	90,81	88,47	87,65	117,44
VIII	113,78	90,04	91,71	89,65	85,10	117,02
IX	117,93	92,72	103,42	104,45	94,10	124,49
X	123,96	103,24	107,53	104,90	102,90	129,26
XI	126,95	100,81	112,26	113,48	105,27	133,14
XII	128,99	103,06	116,82	112,17	102,55	133,59
2014 I	119,32	103,61	112,75	103,78	91,68	127,30
II	123,06	102,44	121,69	98,75	96,71	128,29
III	119,16	108,00	123,78	102,57	102,00	129,25
IV	121,37	107,93	119,22	95,45	93,47	125,22
V	119,43	99,66	104,84	94,54	90,16	120,76
VI	121,40	94,09	107,55	101,45	100,47	123,48
VII	124,02	93,99	104,57	107,72	100,24	125,44
VIII	124,10	94,69	96,62	102,06	89,97	122,29
IX	128,93	100,17	106,98	110,02	100,67	127,13
X	130,42	111,33	107,80	104,88	138,84	128,95
XI	132,73	115,76	112,40	116,94	141,94	133,80
XII	136,39	120,82	125,23	129,56	150,18	139,32
2015 I	133,31	115,82	119,06	119,34	107,90	132,75
II	137,02	114,19	123,86	111,98	109,00	131,08
III	134,41	112,82	135,98	112,85	108,94	132,43
IV	133,80	102,30	112,89	104,40	97,67	124,08
V	133,60	102,30	112,90	104,40	97,67	124,32
VI	129,91	94,29	100,83	96,43	95,87	116,64
VII	142,16	104,90	122,89	128,29	123,39	134,02
VIII	135,94	106,96	118,91	123,71	115,90	132,40

Źródło: Dane MRiRW.

W czerwcu 2015 r. pogłowie owiec w Polsce wyniosło 227,7 tys. sztuk i było o 2,2% większe niż przed rokiem, ale pogłowie maciorek owczych, które liczyło 147 tys. sztuk powiększyło się w skali roku o 10,2%. Wzrost pogłowia maciorek owczych nastąpił prawie we wszystkich województwach, poza kilkoma wyjątkami. W woj. zachodniopomorskim miał miejsce spadek pogłowia o 24%, w lubuskim o 14%, w opolskim o 8% i w woj. śląskim o 12%. W trzech województwach (w woj. kujawsko-pomorskim, pomorskim i podkarpackim) wzrost pogłowia maciorek owczych był mniejszy niż średni w Polsce. W pozostałych województwach był on znacznie większy niż średnio w kraju, a w dwóch województwach (lubelskim i mazowieckim) wyniósł odpowiednio 48% i 49%. Wzrost pogłowia maciorek owczych wiąże się prawdopodobnie z płatnością do owiec, która pojawiła się w nowym systemie płatności bezpośrednich, obowiązującym w latach 2015-2020. Płatność ta przysługuje rolnikom posiadającym co najmniej 10 sztuk maciorek owczych w wieku co najmniej 12 miesięcy, ale przyznawana jest do wszystkich owiec w gospodarstwie.

Ocenia się, że ze względu na relatywnie wysoki stan pogłowia maciorek owczych, ogólne pogłowie owiec w grudniu 2015 r. może zwiększyć się do ok. 220 tys. sztuk, co by oznaczało ok. 10% wzrost w stosunku do grudnia 2014 r.

W I półroczu 2015 r. produkcja żywca baraniego w Polsce wyniosła 1 606 ton i była o 21% mniejsza niż w I półroczu 2014 r. Jej spadek nastąpił pomimo wzrostu pogłowia i prawdopodobnie był związany z nowymi płatnościami i koniecznością posiadania owiec w określonym czasie. Ocenia się, że w II półroczu spadek produkcji i podaży będzie mniejszy, ale i tak w całym 2015 r. produkcja może wynieść nie więcej niż 3 400 ton. Byłaby wówczas mniejsza niż przed rokiem o ok. 15%.

W okresie od stycznia do września 2015 r. ceny skupu żywca baraniego w Polsce były wyższe niż w roku ubiegłym, poza styczniem i kwietniem. W I kwartale prze-

ciężna cena skupu owiec wyniosła 7,25 zł/kg wagi żywej i była o 24% wyższa niż rok wcześniej. W II kwartale spadła ona do 7,13 zł/kg, ale była o 2% wyższa niż przed rokiem. W III kwartale ceny te także wzrosły, a w lipcu były wyższe niż rok wcześniej o 21,4% (7,31 zł/kg). W sierpniu i we wrześniu wyniosły one odpowiednio 7,27 zł/kg i 6,98 zł/kg i były wyższe niż rok wcześniej o 9,8 i 3,0%.

W nadchodzących miesiącach ceny polskich owiec ciężkich będą jak zwykle pozostawały pod wpływem cen unijnych oraz kursu złotego względem euro. Rosnące w III kwartale z miesiąca na miesiąc stopy wzrostu cen owiec ciężkich i jagniąt w Unii Europejskiej pozwalają mieć nadzieję, że IV kwartale ceny te nadal będą rosły. Z drugiej strony malejące stopy wzrostu cen skupu polskich owiec osłabiają nadzieję na ich dalszy duży wzrost. Dodatkowym zagrożeniem dla przeciętnych cen owiec ciężkich w UE-28 jest możliwość ich spadku w Wielkiej Brytanii, której wpływ na średni poziom cen jest bardzo duży. DEFRA przewiduje bowiem, że w IV kwartale 2015 r. uboje owiec w Wielkiej Brytanii mogą być o 8,4% większe niż przed rokiem. Pomimo to sądzić można, że w IV kwartale b.r. ceny polskich owiec mogą przekroczyć poziomy ubiegłoroczny, zwłaszcza w październiku i w listopadzie kiedy były one wyjątkowo niskie.

Komisja Europejska przewiduje, że w 2016 r. produkcja baraniny nieco się zwiększy. Wzrośnie też prawdopodobnie jej import. Taka sytuacja spowoduje prawdopodobnie spadek cen, co w konsekwencji będzie prowadziło do wzrostu konsumpcji. Skala ich spadku będzie jednak zależała od rzeczywistej skali wzrostu podaży.

**Danuta
Zawadzka**

Tab. 1. Produkcja baraniny w Polsce (w tonach wagi poubojowej)

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	Zmiana w % 2014/2013
I półrocze	767	928	726	78
II półrocze	761	876	804	92
Rok	1 528	1 804	1 530	85

a) prognoza IERiGŻ-PIB. Źródło: Dane GUS

Tab. 2. Polski handel zagraniczny żywcem i mięsem baranin w ekwiwalencie mięsa (tony)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
Eksport 2014	91,4	76,5	72,0	211,0	93,6	115,1	110,3	69,3	73,7	113,2	126,5	93,3	1246
2015	46,2	88,7	204,4	116,5	131,2	148,9	115,3	86,1	x	x	x	x	1240 ^{a)}
miesiąc roku poprzedniego = 100	50,5	115,9	283,9	55,2	140,2	129,4	104,5	124,2	x	x	x	x	99,5
Import 2014	85,4	50,2	48,5	58,2	85,0	113,3	116,8	62,4	82,2	96,3	64,5	74,5	937
2015	98,0	58,7	115,1	116,7	100,6	119,9	170,6	75,2	x	x	x	x	1050 ^{a)}
miesiąc roku poprzedniego = 100	114,8	116,9	237,3	200,5	118,3	105,8	146,1	120,5	x	x	x	x	112,1

Źródło: Dane CIHZ

Tab. 3. Przeciętne ceny skupu owiec w Polsce (w zł/kg wagi żywej)

Lata	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
2013/2014	5,95	6,65	8,23	6,40	6,50	4,62	8,16	6,35	6,36	6,02	6,62	6,77
2014/2015	5,59	5,67	8,79	6,36	6,80	8,59	6,67	7,21	7,51	7,31	7,27	6,98
miesiąc roku poprzedniego = 100	93,9	85,3	106,8	99,4	104,6	185,9	81,7	113,5	118,1	121,4	109,8	103,1

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Średnie ceny zakupu owiec żywych w Polsce

Wyszczególnienie	zł/kg		EUR/kg	
	cena za wagę żywą	cena za wagę poubojową	cena za wagę żywą	cena za wagę poubojową
IX 2014	7,8	16,6	1,86	3,96
X	7,8	16,6	1,86	3,96
XI	7,7	16,3	1,82	3,86
XII	8,8	18,7	2,09	4,43
I 2015	8,4	17,9	1,97	4,18
II	8,5	18,0	2,02	4,30
III	8,8	18,8	2,14	4,55
IV	8,7	18,4	2,15	4,57
V	8,6	18,2	2,10	4,46
VI	8,5	18,4	2,04	4,34
VII	8,4	18,2	2,00	4,26
VIII	7,8	16,6	1,87	3,97
IX	7,9	16,8	1,87	3,98

Źródło: Dane Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW oraz przeliczenia własne.

Tab. 5. Przeciętne ceny detaliczne udźca baraniego w Polsce (zł/kg)

Lata	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
2013/2014	51,49	51,44	51,60	51,50	53,04	52,83	52,11	52,08	52,89	52,73	51,57	52,40
2014/2015	53,46	52,90	53,43	53,35	52,41	52,32	51,72	51,82	52,61	52,71	53,41	52,97
miesiąc roku poprzedniego = 100	103,8	102,8	103,5	103,6	98,8	99,0	99,3	99,5	99,5	100,0	103,6	101,1

Źródło: Dane GUS

Tab. 6. Przeciętne ceny jagniąt w UE-28 i we Włoszech (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
UE-28												
2013/14	581,5	586,8	552,3	537,3	534,7	588,6	581,1	582,5	580,9	589,2	603,0	627,8
2014/15	635,5	660,9	656,7	632,8	619,4	617,1	576,7	567,9	590,3	611,4	636,2	641,1
miesiąc roku poprzedniego = 100	108,8	112,6	118,9	117,8	115,8	104,8	99,2	97,5	101,6	103,8	105,5	102,1
Włochy												
2013/2014	671,3	698,4	572,5	546,6	544,9	657,2	597,8	600,5	616,6	634,2	682,9	682,4
2014/2015	663,9	693,9	596,3	545,9	627,5	621,6	570,9	581,9	601,4	610,0	640,9	660,2
miesiąc roku poprzedniego = 100	98,9	99,4	104,2	99,9	115,2	94,6	95,5	96,9	97,5	96,2	93,8	96,7

Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

Tab.7. Przeciętne ceny owiec ciężkich w UE-28 i w Wielkiej Brytanii (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
UE-28												
2013/2014	483,6	485,9	488,0	490,3	516,0	560,0	578,0	571,9	508,7	476,9	471,9	471,3
2014/2015	495,1	517,5	531,5	541,9	572,4	572,1	542,2	517,9	480,4	476,6	485,8	474,1
miesiąc roku poprzedniego = 100	102,4	106,5	108,9	110,5	110,9	102,2	93,8	90,6	94,4	99,9	102,9	100,6
Wielka Brytania												
2013/2014	474,3	471,9	480,6	499,9	543,8	582,9	607,8	617,9	514,1	467,2	450,1	448,5
2014/2015	484,9	524,5	544,4	564,8	608,4	592,2	556,3	546,2	478,4	466,7	472,4	453,2
miesiąc roku poprzedniego = 100	102,2	111,1	113,3	113,0	111,9	101,6	91,5	88,4	93,1	99,9	105,0	101,0

Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

Tab. 8. Ceny jagniąt w Nowej Zelandii

Wyszczególnienie	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
2013/2014 NZD/szt. 15 kg	76,48	69,35	64,92	65,91	64,95	68,12	58,86	76,22	78,35	78,23	76,94	81,87
2014/2015 NZD/szt. 15 kg	82,34	72,12	63,95	69,00	60,37	59,67	53,12	69,49	75,4	70,2	68,08	67,30
miesiąc roku poprzedniego = 100	107,7	104,0	98,5	104,7	92,9	87,6	90,2	91,2	96,2	89,7	88,5	82,2

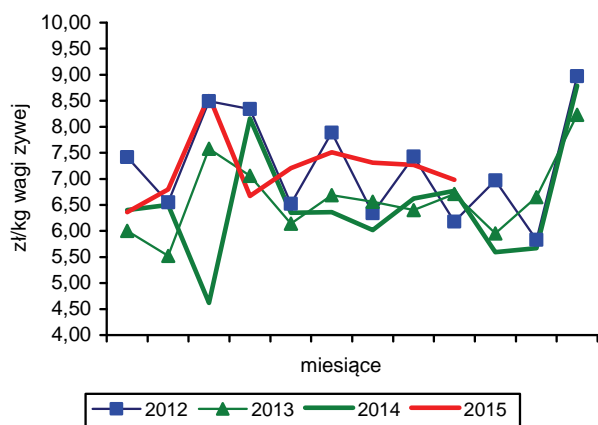
Źródło: Przeliczenia własne na podstawie meldunków AGRifax weekly NZ.

Tab. 9. Ceny jagniąt w Australii

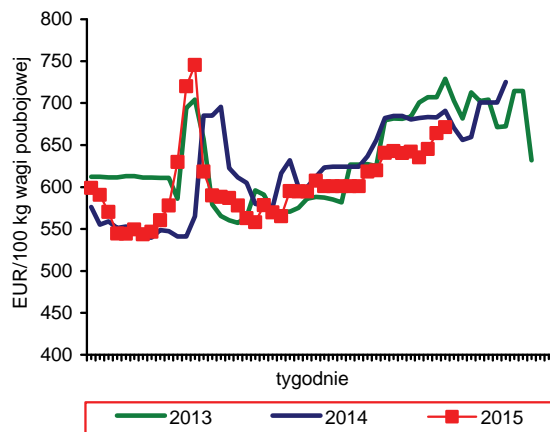
Wyszczególnienie	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
2013/2014 AUD/100 kg cwe	407	423	423	504	556	572	570	585	551	479	495	438
2014/2015 AUD/100 kg cwe	463	521	550	547	519	541	575	586	586	584	549	495
miesiąc roku poprzedniego = 100	113,8	123,2	130,0	108,5	93,3	94,6	100,9	100,2	106,4	121,9	110,9	113,0

Źródło: Przeliczenia własne na podstawie meldunków MLA, Australia.

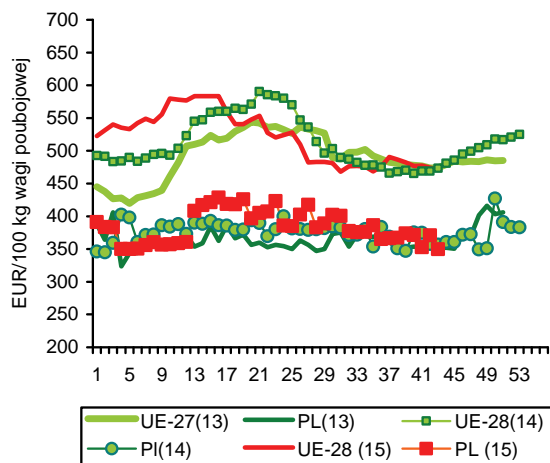
Rys. 1. Ceny skupu żywca baraniego w Polsce w zł/kg

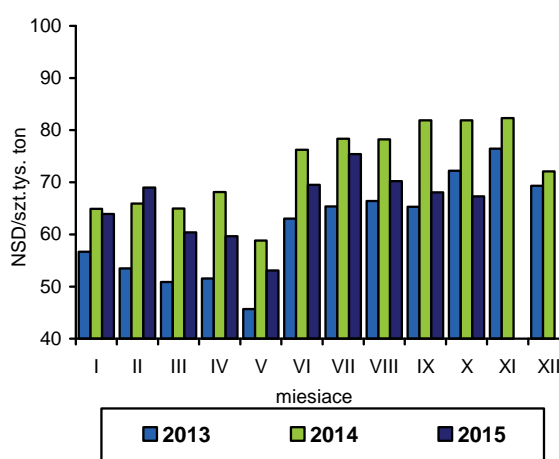
Rys. 2. Ceny jagniąt we Włoszech

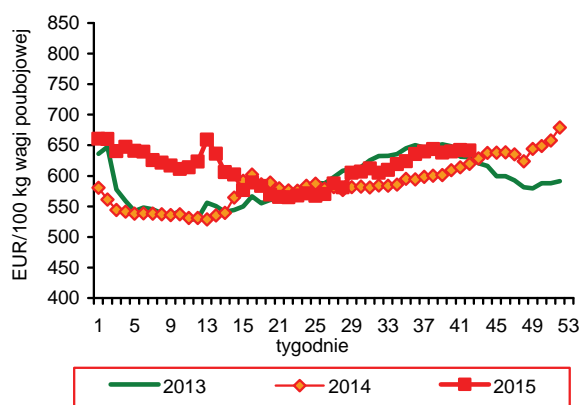
Rys. 3. Tygodniowe ceny owiec ciężkich w UE-28 i w Polsce

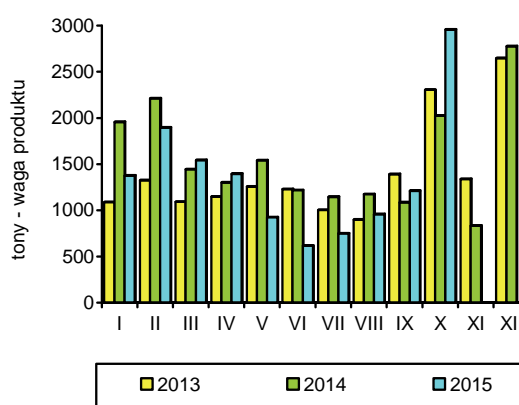
Rys. 4. Ceny jagniąt w Nowej Zelandii

Rys. 5. Ceny jagniąt w UE-28

Rys. 6. Unijny import baraniny i jagnięciny z Australii

Źródło: GUS, Komisja Europejska, MAF, AFFA.

W okresie trzech kwartałów 2015 r. połowy ryb na Bałtyku wyniosły 105,3 tys. ton i były o 10,6% większe niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. Bardzo dobre wyniki połowowe uzyskiwano zwłaszcza w rybołówstwie śledziowym (wzrost o 32,8%) pod wpływem wzrostu limitów oraz w rybołówstwie dorszowym (wzrost o 26,5%), mimo że nadal występowały problemy z pozyskiwaniem ryb dobrej jakości. O 8% zwiększyły się także wyładunki szprotów, przy niezmiennych limitach połowowych, ale prawdopodobnie nie będzie konieczne wstrzymanie ich połowów w końcu roku. Po kilkuletnim okresie zwiększania połowów storni w 2015 r. ograniczono je o 30%. Oprócz nadmiernej eksploatacji zasobów zwłaszcza na cele paszowe, wpływ na to mogły mieć niskie ceny. Szacuje się, że w całym 2015 r. połowy bałtyckie mogą wynieść ok. 133 tys. ton, tj. o 12% więcej niż rok wcześniej. Wyraźnie zmniejszy się także podaż ryb pochodzących z krajowych akwakultur (o 11% do 35,5 tys. ton), pod wpływem problemów z odpowiednią ilością wody i jej wysokimi temperaturami w okresie letnim, co utrudniało karmienie i obniżało przyrosty ryb.

W okresie styczeń-sierpień 2015 r. produkcja ryb, przetworów rybnych i owoców morza w dużych zakładach przemysłu rybnego (zatrudnienie powyżej 49 osób) wyniosła 243,9 tys. ton i była o 4,3% większa niż rok wcześniej. Produkcja największej pod względem wolumenu grupy produktów - przetworów i konserw ze śledzi zwiększyła się o 5,6% do 61,4 tys. ton. Zbliżona była także dynamika wzrostu produkcji wędzonych łososi (o 5,4% do 33,9 tys. ton) oraz pozostałych ryb wędzonych (o 6,7% do 14,3 tys. ton). Spośród produktów o mniejszym znaczeniu dynamicznie rośnie produkcja świeżych i chłodzonych filetów z ryb morskich (2,5-krtonie do 13,1 tys. ton), prawdopodobnie pod wpływem zwiększonych połowów dorszy oraz rosnącego popytu na filetowane łososie. Wyraźnie ograniczono natomiast produkcję morskich ryb mrożonych (o 21,6% do 21,5 tys. ton), prawdopodobnie pod wpływem mniejszych dostaw krajowych szprotów, których więcej niż przed rokiem przeznaczono do produkcji konserw i do wędzenia. Na poziomie ubiegłorocznym utrzymuje się produkcja mrożonych filetów z ryb morskich (16,6 tys. ton). Od wielu miesięcy szybko zwiększa się także wolumen produkcji przetworów i konserw z ryb, których gatunki nie są wyszczególniane (poza śledziami, makrelami, sardynkami i szprotami, łososiami i tuńczykami). W okresie styczeń-sierpień 2015 r. gatunki te stanowiły 37% wolumenu produkcji całej grupy przetworów i konserw oraz 20% całej produkcji sektora, a ich wolumen zwiększył się w porównaniu z rokiem poprzednim o 10,8% do 49,5 tys. ton.

Eksport ryb, owoców morza oraz ich przetworów w okresie styczeń-sierpień 2015 r. wyniósł 281,3 tys. ton (w wadze produktu) o wartości 4,14 mld zł i był odpowiednio o 14,6 i 3,2% większy niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. Wyższa dynamika wzrostu wolumenu wywozu w porównaniu z jego wartością spowodowana była zwiększonym eksportem burtowym, gdzie dominują relatywnie tanie gatunki ryb. Eksport wszystkich podstawowych grup produktów rybnych – filetów i mięsa z ryb, ryb wędzonych oraz przetworów i konserw z ryb zwiększył się o 5,1-5,7% i wyniósł łącznie 161,3 tys. ton. Niższe niż przed rokiem ceny wędzonych łososi spowodowały, że wartość eksportu tych produktów zwiększyła się o 3,6% do 3,77 mld zł. Import sektora rybnego utrzymał się na poziomie roku poprzedniego i wyniósł 315,4 tys. ton, przy 2,0% wzroście jego wartości (do 4,11 mld zł). Utrzymuje się wysokie tempo przyrostu importu ryb świeżych (o 8,1% do 108,1 tys. ton), w tym głównie łososi pod wpływem niższych cen. Tańszy import łososi świeżych wpłynął jednak na ograniczenie ich importu w postaci ryb mrożonych oraz filetów, a w konsekwencji obniżkę wolumenu przywozu tych grup produktów ogółem (odpowiednio o 5,8 i 4,1%). W postaci mrożonej najczęściej sprawdzaliśmy makrele i dorsze natomiast jako filety mintaje i śledzie.

Ceny detaliczne ryb i owoców morza ogółem utrzymują się na poziomie roku ubiegłego, przy jednak znacznym zróżnicowaniu w odniesieniu do poszczególnych grup produktów. W okresie trzech kwartałów 2015 r. średnie ceny były o 0,6% niższe niż w analogicznym okresie roku poprzedniego, ale we wrześniu w porównaniu z grudniem 2014 r. wzrosły o 0,8%, natomiast w relacji do września 2014 r. pozostały bez zmian. Największe wzrosty cen w 2015 r. nastąpiły w asortymencie ryb mrożonych. Średnio w okresie trzech kwartałów 2015 r. produkty te były droższe niż w analogicznym okresie roku poprzedniego o 4,0%. Drożej także owoce morza świeże i mrożone (średnio o 0,9-1,7%). Ceny pozostałych grup produktów były niższe niż przed rokiem – ryby świeże o 2,5%, ryby i owoce morza suszone, wędzone i solone o 2,0%, a przetwory i konserwy o 1,9%. W okresie trzech kwartałów 2015 r. pogorszyły się relacje cen ryb do produktów substytucyjnych (mięsa i nabiału), w przypadku których kontynuowane były spadki cen, w tym zwłaszcza mięsa wieprzowego i drobiu.

**Krzysztof
Hryzko**

Tab. 1. Połowy ryb bałtyckich (tony, sztuki)

Miesiące	tony						sztuki	
	szprot	śledź	dorsz	plaskie	pozostałe	razem	troć wędrowną	łośość bałtycki
2011 I-XII	56 490	29 881	11 861	9 725	2 542	110 497	51 258	6 151
2012 I-XII	63 115	27 114	14 884	10 089	5 198	120 361	36 928	5 805
2013 I-XII	80 986	23 589	12 502	11 863	4 951	133 891	29 402	5 277
2014 I-XII	58 575	28 137	11 895	12 640	7 072	118 313	30 921	3 108
2014 VIII	102	1 343	127	595	1 787	3 954	4 019	4
IX	663	3 907	918	548	646	6 682	1 979	5
X	1 688	4 875	1 341	820	387	9 111	2 810	61
XI	2 996	3 216	1 641	565	193	8 611	3 938	176
XII	2 232	1 188	1 362	505	120	5 407	1 509	1 292
2015 ^{a,b} I	3 656	1 394	1 579	1 090	101	7 820	1 453	235
II	7 958	2 420	1 204	2 183	83	13 848	3 440	490
III	15 588	5 026	1 370	1 875	183	24 042	4 877	452
IV	14 539	2 509	1 422	249	634	19 353	5 788	404
V	9 582	2 495	1 493	272	1 244	15 086	4 387	229
VI	2 186	3 246	1 181	499	1 325	8 437	553	2
VII	386	1 277	179	454	1 269	3 565	1 358	1
VIII	437	2 050	215	546	1 592	4 840	571	1
IX	1 329	4 619	908	762	694	8 312	2 579	37
Wskaźnik zmian (%)								
<u>IX 2015</u> <u>IX 2014</u>	200,5	118,2	98,9	139,1	107,4	124,4	130,3	740,0
<u>I-IX 2015</u> <u>I-IX 2014</u>	107,8	132,8	126,5	73,8	111,8	110,6	110,3	117,2

^a dane nieostateczne, ^b stan bazy na dzień 05.11.2015 r.

Źródło: Morski Instytut Rybacki na podstawie danych MRiRW.

Tab. 2. Produkcja ryb i produktów rybnych (tony)^a

Miesiące	Filety z ryb morskich świeże lub chłodzone	Ryby, filety oraz mięso z ryb mrożone	Ryby solone, suszone i wędzone	Przetwory i konserwy rybne				Razem
				razem	w tym			
					śledzie	sardynki i szproty	makrele	
2011 I-XII	8 384	36 228	82 449	182 415	97 385	12 191	11 110	309 476
2012 I-XII	7 607	69 646	85 908	191 346	99 447	12 614	9 596	354 507
2013 I-XII	8 370	93 081	92 340	194 880	97 542	13 388	9 285	388 671
2014 I-XII	9 012	76 394	89 459	199 756	97 134	11 997	10 403	374 621
2014 VIII	192	3 395	6 156	14 322	6 474	761	918	24 065
IX	333	5 121	6 882	18 038	8 420	997	960	30 374
X	910	7 199	8 281	19 313	9 721	1 039	1 092	35 703
XI	1 648	6 885	9 762	19 968	10 508	971	884	38 230
XII	974	4 821	12 459	18 196	10 350	956	664	36 450
2015 I	1 658	8 641	5 984	17 640	8 555	1 060	835	33 923
II	1 427	8 501	7 175	18 567	9 093	1 288	903	35 670
III	2 365	10 810	9 089	20 884	10 017	1 523	1 184	43 148
IV	1 906	4 527	6 259	16 473	7 221	1 286	862	29 165
V	1 739	3 398	6 457	15 024	6 611	1 204	881	26 618
VI	1 772	3 238	6 088	15 315	6 681	877	1 024	26 413
VII	1 182	2 317	6 491	14 119	6 661	1 026	875	24 109
VIII	1 008	3 040	6 312	14 483	6 533	808	732	24 843
Wskaźnik zmian (%)								
<u>VIII 2015</u> <u>VIII 2014</u>	525,0	89,5	102,5	101,1	100,9	106,2	79,7	103,2
<u>I-VIII 2015</u> <u>I-VIII 2014</u>	253,7	84,9	103,4	106,7	105,6	112,9	107,2	104,3

^a dane miesięczne o produkcji wytworzonej pochodzą od tzw. dużych jednostek przemysłowych i nieprzemysłowych, zatrudniających 50 osób i więcej, które złożyły sprawozdania

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Handel zagraniczny rybami i produktami (tys. ton)^a

Miesiące	Eksport ^a					Import				
	razem	przetwory i konserwy	filety i mięso	ryby solone, suszone i wędzone	ryby mrożone	razem	filety i mięso	ryby mrożone	przetwory i konserwy	ryby świeże lub chłodzone
2011 I-XII	351,5	113,9	53,7	38,6	64,5	450,9	185,2	86,3	36,7	113,1
2012 I-XII	364,7	114,9	60,0	45,9	75,1	465,5	176,4	77,5	37,5	140,6
2013 I-XII	407,4	115,7	65,8	52,9	89,4	504,9	188,2	96,0	42,6	139,8
2014 I-XII	380,8	119,1	68,9	53,5	71,8	532,5	187,1	96,2	47,2	161,2
2014 VIII	27,7	8,4	5,0	3,5	7,3	34,1	12,2	5,3	2,9	11,0
IX	27,8	10,3	5,5	4,1	3,0	48,2	16,8	8,7	4,6	14,9
X	34,0	10,5	7,5	5,2	5,3	56,6	21,7	11,4	4,4	15,4
XI	36,2	11,1	6,5	5,4	6,4	57,3	22,8	8,9	4,9	16,0
XII	37,4	10,8	4,6	6,9	8,9	55,1	21,6	9,6	4,7	14,9
2015 ^b I	38,5	10,2	6,4	4,1	12,4	42,2	15,8	8,8	3,7	10,3
II	35,7	10,5	5,8	4,1	8,0	43,1	14,4	9,0	4,3	12,0
III	45,8	11,7	7,1	5,8	9,5	51,7	16,0	8,1	5,1	19,4
IV	39,1	9,7	5,8	4,4	5,9	39,1	11,6	6,7	3,6	14,5
V	36,1	9,3	6,1	4,0	6,0	37,7	10,1	6,9	2,7	15,1
VI	33,7	9,9	6,0	3,7	6,9	36,2	10,7	5,4	2,9	14,2
VII	27,4	9,7	5,5	3,9	3,4	31,2	9,9	4,3	3,0	11,3
VIII	24,9	9,5	4,7	3,5	3,0	34,2	11,4	4,9	3,6	11,1
Wskaźnik zmian (%)										
VIII 2015 VIII 2014	89,9	105,0	104,5	93,5	78,6	89,3	86,3	74,0	84,7	101,2
I-VIII 2015 I-VIII 2014	114,6	105,5	105,7	105,1	114,4	100,1	95,8	94,0	101,3	108,0

^a z eksportem burtowym ^b dane wstępne,

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF (Ministerstwo Finansów).

Tab. 4. Ceny ryb w imporcie (zł/kg)

Miesiące	Filety ze śledzia 03049923 ^b		Mrożona makrela 03035410 ^b			Filety mrożone			Łosoś świeży 03021400 ^b	Konserwy z tuńczyka 160414 ^b
						mintaj 03047500 ^b	panga 03046200 ^b	morszczuk 03047415 ^b		
	Norwegia	Islandia	Holandia	W. Brytania	Norwegia	Chiny	Wietnam	Argentyna	Norwegia	Tajlandia
2011 I-XII	6,03	6,42	5,49	5,24	5,17	6,13	6,73	11,53	17,86	10,47
2012 I-XII	7,87	7,71	5,82	6,36	5,79	6,66	6,79	12,17	15,89	14,66
2013 I-XII	6,29	6,31	5,37	5,71	5,41	6,42	5,74	11,53	22,10	14,36
2014 I-XII	5,61	5,90	5,01	5,68	5,14	6,70	5,89	11,51	21,12	12,37
2014 VIII	5,12	4,89	5,18	5,62	5,77	7,18	5,75	11,89	18,12	12,01
IX	5,02	5,59	4,45	5,59	5,14	6,92	6,46	11,51	18,79	12,48
X	4,98	6,50	4,18	5,36	4,46	6,89	5,88	11,82	18,90	12,53
XI	6,50	6,37	4,16	4,55	4,63	5,91	5,93	12,18	20,49	11,35
XII	6,90	6,20	4,20	4,38	4,33	6,26	6,38	12,01	22,18	12,72
2015 ^a I	6,12	6,37	4,67	5,00	4,29	8,41	6,49	13,14	21,60	12,24
II	6,65	6,47	4,55	4,99	4,82	8,03	6,73	13,99	20,63	13,56
III	6,58	6,19	4,32	4,69	5,12	7,91	6,48	14,02	20,39	12,27
IV	6,24	6,21	4,18	4,88	5,09	8,90	8,13	14,33	19,10	12,55
V	5,52	5,32	4,37	4,48	4,98	9,20	8,60	14,91	18,82	12,74
VI	5,94	6,00	4,07	4,67	5,07	8,75	7,47	13,56	19,33	12,34
VII	5,46	6,12	4,18	4,78	5,36	8,80	9,04	13,49	19,22	11,72
VIII	6,42	5,79	4,13	4,82	5,33	8,34	7,16	13,91	22,97	10,79
Wskaźnik zmian (%)										
VIII 2015 VIII 2014	125,4	118,4	79,8	85,8	92,4	116,1	124,6	117,0	126,7	89,9
I-VIII 2015 I-VIII 2014	109,8	115,4	73,0	80,7	88,1	122,7	126,2	123,4	92,7	96,5

^a dane wstępne, ^b kod CN wg taryfy celnej

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie MF.

Tab. 5. Ceny ryb w eksporcie (zł/kg)

Miesiące	Konserwy ze śledzi 16041291 ^b	Filety z dorsza 03047190 ^b			Łosoś wędzony 03054100 ^b	Pstrąg wędzony 03054300 ^b	Krewetki przetw. 160521 ^b	Flądra mrożona 03033910 ^b	Szprotki świeże 03024390 ^b
	Niemcy	Wielka Brytania	Dania	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Ukraina	Dania
2011 I-XII	7,25	21,82	18,97	18,71	49,39	43,02	36,71	2,50	0,85
2012 I-XII	13,25	22,56	19,76	19,42	42,27	44,64	47,68	3,35	0,97
2013 I-XII	11,07	19,89	20,61	18,20	49,90	45,44	50,36	3,21	1,17
2014 I-XII	9,45	20,43	19,02	17,74	54,88	50,67	53,35	2,54	1,43
2014 VIII	9,36	20,83	20,35	20,75	53,67	49,11	68,14	2,40	1,34
IX	9,13	18,83	15,79	20,60	54,31	51,98	57,98	2,34	1,34
X	9,10	20,09	18,15	18,81	54,85	51,55	55,15	2,57	1,57
XI	8,92	20,84	19,22	19,17	56,66	53,95	56,06	2,64	1,11
XII	9,22	22,84	18,75	20,62	56,68	53,44	53,28	2,62	1,06
2015 ^a I	8,81	24,03	21,38	21,46	53,78	51,49	53,09	3,05	1,79
II	8,33	27,03	20,14	22,86	52,03	51,06	50,93	2,75	1,78
III	8,64	25,80	19,11	22,73	51,94	50,52	51,68	-	1,38
IV	8,89	24,44	19,26	20,93	49,98	48,86	54,18	2,74	1,38
V	8,86	25,41	18,96	21,56	50,47	47,10	54,70	2,58	1,58
VI	9,74	23,61	19,12	21,05	51,67	52,13	60,07	2,74	1,45
VII	8,93	25,52	22,91	22,30	50,86	51,27	60,64	2,63	b.d.
VIII	9,36	26,98	23,39	24,29	50,75	54,15	63,02	2,71	b.d.
Wskaźnik zmian (%)									
VIII 2015 VIII 2014	100,0	129,5	114,9	117,0	94,6	110,3	92,5	113,1	x
I-VIII 2015 I-VIII 2014	92,3	123,2	105,7	133,5	94,8	102,4	105,8	108,0	x

^a dane wstępne, ^b kod CN wg taryfy celnej

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 6. Ceny zbytu ryb i produktów rybnych (zł/kg z VAT) oraz udział ceny zbytu w cenie detalicznej

Miesiące	Karp żywy		Pstrąg świeży niepatroszony		Filety z morszczuka		Filety z mintaja		Śledź solony, odgłowiony niepatroszony		Platy/filety ze śledzi	
2011 I-XII	11,46	-	12,31	59%	12,39	65%	8,60	-	7,56	75%	9,18	75%
2012 I-XII	11,41	-	12,31	56%	13,95	65%	9,26	-	9,20	73%	12,73	79%
2013 I-XII	10,84	-	12,62	57%	14,13	65%	8,77	-	9,67	75%	12,02	75%
2014 I-XII	10,43	-	12,82	58%	14,35	66%	10,13	-	9,73	76%	10,49	69%
2014 VIII	10,80	-	12,56	57%	14,16	65%	10,18	-	9,72	76%	10,35	68%
IX	10,97	-	12,73	57%	14,16	65%	10,21	-	9,64	75%	10,26	68%
X	10,83	-	12,98	58%	14,16	65%	10,31	-	9,62	76%	10,22	67%
XI	9,29	-	12,78	58%	14,16	65%	10,44	-	9,81	78%	10,39	69%
XII	9,30	-	13,08	59%	14,16	65%	10,53	-	9,65	77%	10,83	72%
2015 I	10,03	-	13,66	61%	14,10	64%	10,67	-	9,80	78%	10,43	69%
II	10,63	-	13,69	61%	14,88	68%	11,05	-	9,95	80%	10,47	70%
III	10,67	-	13,77	61%	14,56	66%	11,13	-	9,86	80%	10,37	70%
IV	10,88	-	14,03	62%	14,94	67%	11,63	-	10,04	81%	10,46	70%
V	10,84	-	13,61	61%	14,76	66%	11,51	-	10,08	82%	10,40	70%
VI	11,04	-	13,75	62%	14,70	65%	11,59	-	10,06	82%	10,42	69%
VII	11,09	-	13,72	62%	15,27	68%	12,16	-	10,10	82%	10,55	70%
VIII	11,09	-	13,66	62%	14,75	65%	12,06	-	9,94	81%	10,44	69%
IX	11,06	-	13,15	59%	14,91	65%	12,06	-	10,04	82%	10,42	69%
Wskaźnik zmian (%)												
IX 2015 IX 2014	100,8	x	103,3	x	105,3	x	118,1	x	104,1	x	101,6	x
I-IX 2015 I-IX 2014	101,7	x	107,0	x	102,4	x	115,0	x	102,5	x	99,5	x

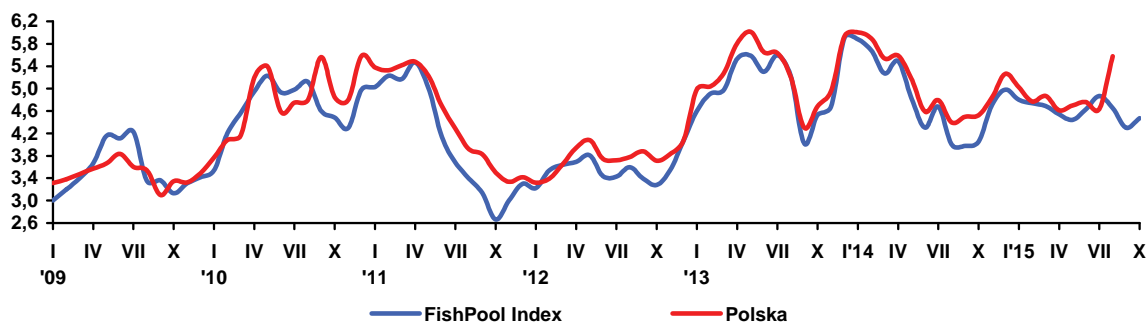
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 7. Ceny detaliczne wybranych ryb i produktów rybnych (zł/kg)

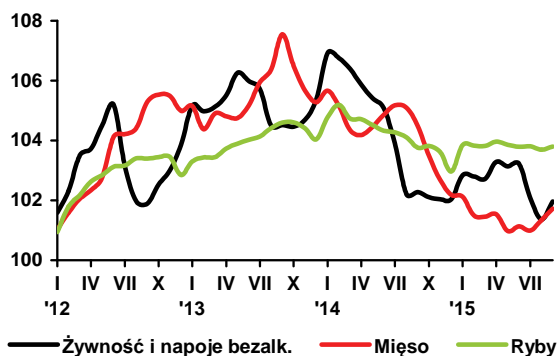
Miesiące	Filety mrożone			Ryby wędzone			Konserwy			Płaty śledziowe	Karp świeży
	morszczuk	panga	dorsz	łosoś	pstrąg	makreła	filety ze śledzia w śmietanie	sardynki w oleju	tuńczyk w sosie wł.		
2011I-XII	18,93	12,97	23,70	74,89	30,38	16,07	17,52	22,61	26,88	12,31	14,52
2012I-XII	21,42	13,67	26,76	75,30	32,10	17,62	20,10	25,06	29,82	16,02	15,15
2013I-XII	21,83	13,20	26,65	75,66	31,94	16,54	20,95	27,50	33,41	16,05	14,60
2014I-XII	21,76	12,58	26,97	77,54	31,88	16,72	20,77	27,87	34,06	15,24	14,11
2014 VIII	21,75	12,46	27,07	77,70	31,85	16,75	20,72	27,75	34,06	15,14	-
IX	21,74	12,42	27,40	76,90	31,57	16,62	20,77	27,94	33,88	15,16	-
X	21,76	12,49	27,57	76,60	31,71	16,66	20,90	27,75	33,94	15,16	14,43
XI	21,75	12,57	27,79	76,40	31,80	16,48	20,57	27,94	33,88	15,08	14,54
XII	21,76	12,54	28,17	76,60	31,79	16,24	20,27	27,81	33,82	14,99	12,87
2015 I	21,96	b.d.	28,76	78,00	31,91	16,22	20,60	27,87	33,71	15,02	13,55
II	21,79	b.d.	29,38	77,20	32,15	16,07	20,72	27,94	33,82	15,02	13,99
III	22,08	b.d.	29,98	76,30	32,26	15,84	20,45	28,00	33,88	14,89	14,26
IV	22,26	b.d.	30,26	76,90	32,35	15,99	20,27	28,06	33,82	14,94	14,24
V	22,41	b.d.	30,47	76,10	32,36	15,97	20,15	28,00	33,82	14,91	-
VI	22,63	b.d.	30,69	75,50	32,42	15,85	20,25	28,00	33,65	15,03	-
VII	22,60	b.d.	30,80	75,90	32,45	15,81	20,20	27,75	33,41	15,04	-
VIII	22,80	b.d.	30,67	75,40	32,46	15,82	20,07	27,87	33,29	15,04	-
IX	22,81	b.d.	31,12	75,40	32,33	15,82	19,70	28,06	33,23	15,07	-
Wskaźnik zmian (%)											
<u>IX 2015</u> <u>IX 2014</u>	104,9	x	113,6	98,0	102,4	95,2	94,8	100,4	98,1	99,4	x
<u>I-IX 2015</u> <u>I-IX 2014</u>	102,8	x	113,3	98,0	101,2	94,8	97,2	100,2	98,5	98,1	98,4

Źródło: Dane GUS.

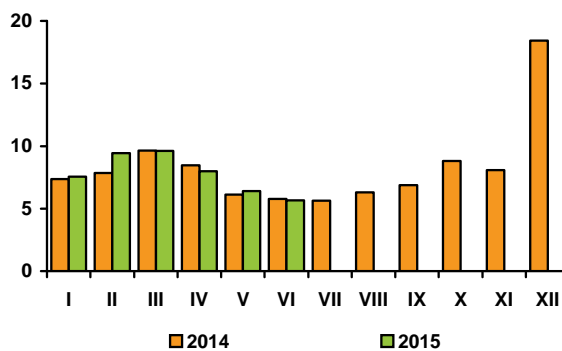
Rys. 1. Cena świeżych lososi norweskich (na podstawie FishPool, 3-6 kg) i średnie ceny płacone przez krajowych importerów (EUR/kg)

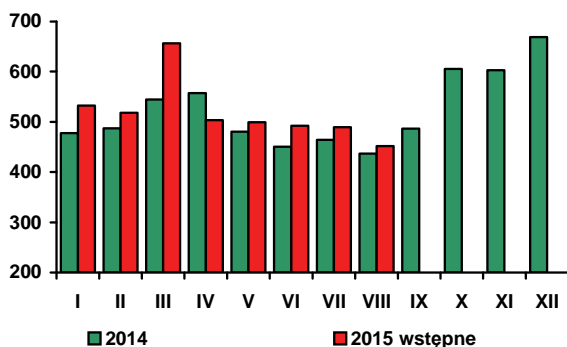
Rys. 2. Dynamika cen detalicznych (XII 2011=100)

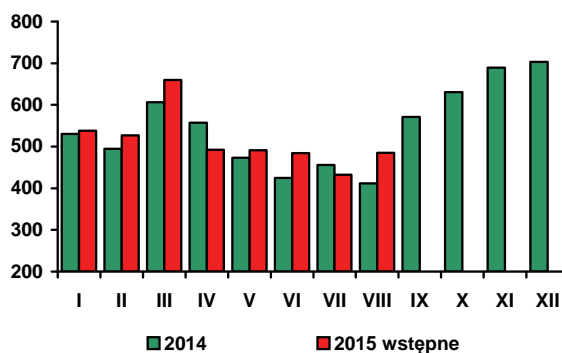
Rys. 3. Przeciętne miesięczne wydatki na zakup ryb i przetworów rybnych (w zł/osobę/)

Rys. 4. Eksport ryb i produktów rybnych (mln zł)

Rys. 5. Import ryb i produktów rybnych (mln zł)

Źródło: Rys. 1 – FishPool i MF, rys. 2-3 – dane GUS, rys. 4-5 - dane MF.

We wrześniu 2015 r., w porównaniu z poprzednim miesiącem, ceny żywności i napojów bezalkoholowych wzrosły o 0,6% (po spadku o 0,7% w lipcu), w tym żywności o 0,7%, przy spadku łącznych cen towarów i usług konsumpcyjnych o 0,3%. Podrożały głównie: warzywa (o 6,6%) i cukier (o 4,2%). W grupie warzyw najbardziej, bo o 11,7% wzrosły ceny warzyw świeżych, w tym kapusty o 36,4%, pomidorów o 35,9%, kalafiorowatych o 25,1%, ogórków o 13,9% i sałaty o 9,4%. Ceny ziemniaków podniosły się o 2,2%. Spadły ceny marchwi (o 4,6%), buraków (o 4,9%) i cebuli (o 2,8%). Zwiększyły się ceny jaj (o 0,7%), tłuszczów roślinnych (o 0,6%) oraz artykułów mięsnych (o 0,4%), w tym mięsa drobiowego o 1,3%, mięsa wieprzowego o 0,3%, a przetworów mięsnych i wędlin o 0,2%, przy stabilizacji cen wołowiny. Wzrosły ceny mleka i kasz (po 0,4%), mąki (o 0,3%), serów twarogowych oraz ryb i owoców morza (po 0,1%). Spadły natomiast ceny owoców (o 1,6%), w tym jabłek o 11,6%, przy wzroście cen cytrusów i bananów odpowiednio o 2,0% i 1,4%. Obniżyły się ceny masła (o 1,8%) i tłuszczów wieprzowych (o 0,3%) oraz nieznacznie – pieczywa i ryżu (po 0,1%).

We wrześniu 2015 r. ceny żywności i napojów bezalkoholowych były przeciętnie o 0,2% niższe niż we wrześniu 2014 r., przy spadku cen towarów i usług konsumpcyjnych o 0,8%. Obniżyły się ceny większości podstawowych grup produktów spożywczych. Wyjątkiem były owoce, warzywa, cukier i wyroby cukiernicze oraz ryby i owoce morza. Najbardziej, bo o 7,2% spadły ceny tłuszczów, w tym masła o 12,1% i tłuszczów wieprzowych o 8,5%. Ceny artykułów mleczarskich zmalowały o 3,6%, a mięsnych o 2,6%. O spadku cen artykułów mleczarskich zadecydowała głównie obniżka cen serów dojrzewających i topionych o 6,8% i mleka spożywczego pitnego o 3,5%. We wrześniu br. za mięso wieprzowe konsumenci płacili o 6,4% mniej, za wołowe o 1,2% mniej, a za drobiowe o 1,0% mniej niż przed rokiem. Spadek cen jaj wyniósł 1,2%, a pieczywa i produktów zbożowych 0,3%. Ceny ryb i owoców morza utrzymały się na poziomie sprzed roku. Pozostałe produkty spożywcze były droższe niż rok wcześniej. Za owoce należało zapłacić o 8,4% więcej, a za warzywa o 11,1% więcej niż we wrześniu ub. roku. Jabłka podrożały o 33,9%, a owoce cytrusowe o 2,0%, przy spadku cen bananów o 9,0%. We wrześniu przeciętne ceny warzyw świeżych przewyższyły poziom sprzed roku o 14,4%, w tym ziemniaków o 30,3%. Istotnie podrożały: marchew (o 59,8%), kapusta (o 46,7%), buraki (o 21,2%), sałata (o 15,8%) i cebula (o 14,6%). Łączne ceny cukru, dżemów, miodu, czekolady i wyrobów cukierniczych zwiększyły się o 1,8%, w tym cukru o 8,2%, czekolady o 2,6%, a wyrobów cukierniczych o 0,3%.

W okresie styczeń – wrzesień 2015 r. średni poziom cen żywności i napojów bezalkoholowych był o 2,2% niższy, w tym żywności o 2,4% niższy niż w okresie styczeń – wrzesień 2014 r., przy spadku cen towarów i usług konsumpcyjnych o 1,1%. Bardziej niż żywność potaniały towary i usługi związane z transportem, których ceny spadły o 9,0%, w tym paliw do prywatnych środków transportu – o 13,5% oraz odzież i obuwie o 4,8%. Nieznacznie obniżyły się ceny towarów i usług związanych z wyposażeniem mieszkania i prowadzeniem gospodarstwa domowego oraz „innych towarów i usług” (po 0,2%). Ceny pozostałych grup towarów i usług konsumpcyjnych podniosły się. Najbardziej wzrósł przeciętny poziom cen towarów i usług związanych z łącznością (o 2,3%) i zdrowiem (o 1,6%), a najmniej – towarów i usług związanych z mieszkaniem (o 0,6%, w tym nośników energii o 0,3%). Wzrost cen napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych, towarów i usług

związanych z rekreacją i kulturą, edukacją oraz usług w zakresie restauracji i hoteli był zbliżony i wyniósł 1,1 – 1,3%.

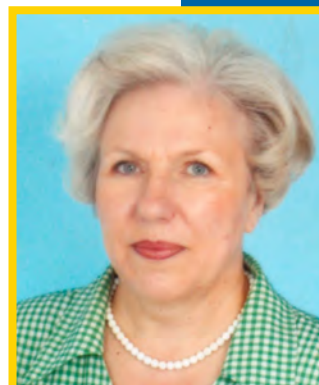
Utrzymująca się deflacja, pozytywne tendencje na rynku pracy i poprawa sytuacji dochodowej ludności sprzyjały wzrostowi konsumpcji. We wrześniu 2015 r. przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw (w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób) było o 1,0% wyższe niż przed rokiem, liczba bezrobotnych zarejestrowanych w urzędach pracy zmniejszyła się o 15,5%, a stopa rejestrowanego bezrobocia wyniosła 9,7% i była o 1,8 pkt. proc. niższa niż we wrześniu 2014 r. We wrześniu br. siła nabywcza przeciętnego miesięcznego wypracowania brutto w sektorze przedsiębiorstw była o 5,2% wyższa, a przeciętnej miesięcznej emerytury i renty w systemie pracowniczym o 3,3% wyższa niż przed rokiem.

Z danych GUS wynika, że we wrześniu br. sprzedaż detaliczna żywności, napojów i wyrobów tytoniowych, w cenach stałych, zrealizowana przez przedsiębiorstwa handlowe i niehandlowe o liczbie pracujących powyżej 9 osób była o 3,0% wyższa niż przed rokiem (przy wzroście całkowitej sprzedaży o 2,9%). **W okresie styczeń-wrzesień br. sprzedaż detaliczna żywności, napojów i wyrobów tytoniowych była o 4,9% wyższa niż w analogicznym okresie ub. roku, podczas gdy sprzedaż ogółem zwiększyła się o 3,5%.**

Według metodologii Eurostat-u, we wrześniu 2015 r. w UE-28 i w strefie euro łączne ceny towarów i usług konsumpcyjnych były o 0,1% niższe, a w Polsce o 0,6% niższe niż przed rokiem. **Geny żywności i napojów bezalkoholowych w UE-28 wzrosły przeciętnie o 0,4%, a w strefie euro – o 1,2%.** Najwyższy ich wzrost odnotowano w Grecji (o 3,3%), w Szwecji (o 3,1%), na Malcie (o 3,0%) i w Portugalii (o 2,0%), a najniższy – na Słowacji (o 0,2%). Najgłębszy ich spadek miał miejsce w Rumunii (o 6,0%), Finlandii (o 2,9%) i Wielkiej Brytanii (o 2,3%), a najmniejszy – w Czechach, Estonii i w Polsce (po 0,3%).

Według FAO, we wrześniu 2015 r., w porównaniu z poprzednim miesiącem, światowe ceny żywności wzrosły o 0,6%. Zadecydował o tym wzrost cen artykułów mleczarskich (o 5,0%) i cukru (o 3,2%). Spadły natomiast ceny artykułów mięsnych (o 0,9%), olejów (o 0,55) i produktów zbożowych (o 0,2%).

We wrześniu br. przeciętny poziom światowych cen żywności był o 19,1% niższy niż w analogicznym miesiącu ubiegłego roku. Potaniały wszystkie grupy artykułów żywnościowych - cukier o 26,2%, artykuły mleczarskie o 24,2%, artykuły mięsne o 19,8%, oleje roślinne o 17,2%, a produkty zbożowe o 13,1%.

Krystyna
Świetlik

Tab. 1. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych we wrześniu 2015 r.

Wyszczególnienie	IX 2015			I – IX 2015
	VIII 2015=100	IX 2014=100	XII 2014 = 100	I – IX 2014 = 100
O G Ó Ł E M	99,7	99,2	99,6	98,9
Żywność i napoje bezalkoholowe	100,6	99,8	99,9	97,8
w tym żywność	100,7	99,9	100,0	97,6
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	100,0	101,0	101,0	101,3
Odzież i obuwie	100,9	95,6	93,7	95,2
Mieszkanie	99,7	100,3	100,2	100,6
Użytkowanie mieszkania i nośniki energii	99,7	100,4	100,3	100,7
w tym nośniki energii	99,4	99,5	99,3	100,3
Wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	99,9	99,8	99,8	99,8
Zdrowie	99,9	102,3	102,8	101,6
Transport	96,8	90,0	94,9	91,0
w tym paliwa do prywatnych środków transportu	95,2	84,6	92,7	86,5
Łączność	99,8	100,3	101,3	102,3
Rekreacja i kultura	98,2	100,0	100,0	101,1
Edukacja	100,5	101,1	100,6	101,2
Restauracje i hotele	100,1	101,3	101,2	101,3
Inne towary i usługi	100,2	100,0	100,1	99,8

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Wskaźniki cen podstawowych grup żywności we wrześniu 2015 r.

Wyszczególnienie	IX 2015			I-IX 2015
	VIII 2015 = 100	IX 2014=100	XII 2014=100	I-IX 2014=100
Żywność (bez napojów bezalkoholowych)	100,7	99,9	100,0	97,6
Pieczywo i produkty zbożowe	100,0	99,7	100,0	99,6
Pieczywo	99,9	99,7	99,7	99,8
Ryż	99,0	99,5	99,1	97,4
Makarony	100,0	99,7	100,1	99,1
Mięso i przetwory	100,4	97,4	99,5	96,8
Mięso wieprzowe	100,3	93,6	97,3	93,4
Mięso wołowe	100,0	98,8	99,1	98,8
Drób	101,3	99,0	104,2	95,3
Przetwory mięsne i wędliny	100,2	98,4	99,2	98,6
Ryby i owoce morza	100,1	100,0	100,8	99,4
Mleko, sery i jaja	100,0	96,7	97,4	97,2
Artykuły mleczarskie	99,9	96,4	97,3	97,0
Mleko	100,4	96,5	97,4	96,3
Sery twarogowe	100,1	97,8	98,4	98,2
Sery dojrzewające i topione	99,7	93,2	94,3	93,9
Jaja	100,7	98,8	98,0	98,0
Oleje i pozostałe tłuszcze	99,6	92,8	95,4	93,5
Masło	98,2	87,9	90,2	89,9
Pozostałe tłuszcze zwierzęce	99,7	91,5	94,3	91,0
Margaryna i inne tłuszcze roślinne	100,6	95,6	99,2	96,4
Oleje roślinne	100,7	97,6	99,3	96,3
Owoce	98,4	108,4	111,9	99,4
Jabłka	88,4	133,9	153,5	97,5
Owoce cytrusowe	102,0	102,0	150,1	101,9
Banany	101,4	91,0	91,7	100,5
Warzywa	106,6	111,1	98,3	96,2
Ziemniaki	102,2	130,3	143,6	74,1
Cukier, dżem, miód, czekolada i wyroby cukiernicze	100,5	101,8	103,0	97,8
Cukier	104,2	108,2	115,9	84,4
Napoje bezalkoholowe	99,8	99,1	99,5	99,7

Źródło: Dane GUS.

Tab. 3. Wskaźniki zmian cen detalicznych towarów żywnościowych i średniej płacy ^a (miesiąc poprzedni = 100)

Wyszczególnienie	Miesiące												
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
I. Żywność i napoje bezalkoholowe	2012	101,6	100,7	101,2	100,2	100,8	100,7	98,0	98,9	99,9	100,6	100,5	100,8
	2013	101,3	98,8	100,1	100,4	100,7	99,7	99,7	98,8	100,0	99,9	100,2	100,7
	2014	101,5	99,8	99,7	99,5	99,6	99,7	98,9	98,4	100,1	99,8	99,9	100,0
	2015	100,7	100,0	99,9	100,6	99,8	100,1	98,9	99,3	100,6			
Pieczywo i produkty zbożowe	2012	100,4	100,1	100,2	100,3	100,2	100,1	100,0	100,2	100,0	100,1	100,1	100,0
	2013	100,4	100,2	99,9	100,1	100,0	99,9	100,2	99,9	99,9	100,0	100,0	100,0
	2014	100,2	99,9	99,9	99,9	100,2	99,8	100,0	100,0	99,9	100,1	99,9	99,8
	2015	100,2	99,8	100,0	100,1	100,0	99,9	100,0	100,0	100,0			
Mięso	2012	101,0	100,6	100,4	100,3	100,4	101,3	100,1	100,2	100,9	100,2	100,0	99,5
	2013	100,2	99,3	100,5	99,9	99,9	100,4	100,7	100,4	101,1	99,0	99,2	99,6
	2014	100,4	99,5	99,2	99,8	100,3	100,4	100,3	99,9	99,4	99,0	99,2	99,5
	2015	99,9	99,4	99,9	100,1	99,4	100,2	99,9	100,3	100,4			
Ryby i owoce morza	2012	100,0	100,8	100,4	100,9	100,2	100,3	100,0	100,2	100,0	100,0	100,0	99,4
	2013	100,4	100,1	100,0	100,3	100,2	100,1	100,1	100,3	100,2	100,0	99,8	99,7
	2014	100,7	100,4	99,6	100,0	99,8	99,8	99,9	99,8	99,7	100,1	99,8	99,4
	2015	100,9	99,9	100,0	100,1	99,9	99,9	100,0	99,9	100,1			
Mleko, sery, jaja	2012	100,8	100,6	103,8	101,7	98,9	99,0	99,6	99,6	100,0	100,3	100,3	100,3
	2013	100,4	100,1	99,6	99,7	99,7	99,7	100,2	100,1	101,0	100,8	100,5	100,5
	2014	101,0	100,4	100,0	99,7	100,0	99,7	99,5	99,7	99,9	99,8	99,7	99,9
	2015	100,2	99,5	99,9	99,7	99,3	99,6	99,7	99,4	100,0			
Tłuszcze	2012	100,7	100,0	100,5	99,0	99,2	99,2	100,0	99,4	100,1	101,2	100,4	100,3
	2013	100,9	99,8	99,4	99,9	100,4	100,6	100,4	100,8	100,7	100,4	100,1	99,5
	2014	100,6	100,1	99,5	98,8	100,6	99,1	100,0	99,3	99,5	99,7	99,1	98,5
	2015	100,2	99,8	99,1	99,7	99,4	98,1	99,1	99,4	99,6			
Owoce	2012	107,5	101,8	99,2	102,3	103,4	107,5	98,0	91,6	95,9	100,0	97,8	101,0
	2013	105,7	99,8	98,3	102,9	106,5	105,0	98,4	95,0	93,5	95,0	99,5	100,3
	2014	107,3	101,0	103,1	100,7	102,0	97,1	96,0	94,2	99,9	97,8	97,6	100,2
	2015	103,1	100,4	101,5	105,8	107,2	100,4	98,2	96,8	98,4			
Warzywa	2012	106,8	103,0	104,0	97,0	106,2	100,2	80,7	91,0	97,9	105,6	106,8	111,9
	2013	107,3	100,0	102,5	102,4	104,5	94,7	95,9	89,7	99,1	103,9	104,5	108,9
	2014	106,9	99,3	98,2	98,3	93,3	99,4	90,6	86,6	103,7	102,8	105,1	103,9
	2015	105,4	102,3	99,2	102,2	97,2	101,7	90,7	94,1	106,6			
Cukier i wyroby cukiernicze	2012	100,4	100,5	100,3	100,5	100,1	100,2	100,2	100,1	100,3	100,0	99,8	99,5
	2013	100,3	99,4	99,7	100,0	99,7	99,7	99,3	99,4	99,8	99,6	99,8	98,7
	2014	100,2	99,0	99,3	97,8	100,0	99,4	99,5	99,4	99,9	99,9	99,5	99,5
	2015	100,1	100,2	100,0	100,5	99,9	100,0	100,8	101,1	100,5			
Cukier	2012	99,8	100,6	100,1	100,5	99,8	100,0	100,0	99,9	100,4	99,9	99,6	99,3
	2013	99,9	98,7	99,2	99,4	99,3	98,7	96,3	97,2	98,9	98,8	98,0	96,7
	2014	98,0	96,2	96,5	92,2	97,9	96,3	96,8	96,5	97,6	98,5	96,8	97,8
	2015	98,7	101,1	102,3	101,2	100,2	98,8	104,1	104,5	104,2			
II. Towary i usługi konsumpcyjne	2012	100,7	100,4	100,5	100,6	100,2	100,2	99,5	99,7	100,1	100,4	100,1	100,1
	2013	100,1	100,0	100,2	100,4	99,9	100,0	100,3	99,7	100,1	100,2	99,8	100,1
	2014	100,1	100,1	100,1	100,0	99,9	100,0	99,8	99,6	100,0	100,0	99,8	99,7
	2015	99,8	99,9	100,2	100,4	100,0	100,0	99,9	99,6	99,7			
III. Średnia płaca ^a	2012	91,3	97,3	105,7	98,7	97,3	103,8	98,5	99,6	98,8	102,1	101,7	108,8
	2013	89,5	100,8	103,3	99,9	96,6	102,9	100,6	98,2	100,3	101,7	101,7	108,3
	2014	90,1	101,3	104,2	99,0	97,5	101,7	100,6	98,2	100,2	102,1	100,6	109,4
	2015	90,0	101,0	105,8	97,8	97,1	100,9	101,4	98,3	100,9			

^a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Wskaźniki zmian cen detalicznych towarów żywnościowych i średniej płacy ^a (miesiąc analogiczny = 100)

Wyszczególnienie	Miesiące												
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
I. Żywność i napoje bezalkoholowe	2012	104,5	104,5	103,7	103,2	102,7	105,4	105,0	105,3	105,3	104,7	103,9	103,9
	2013	103,5	102,5	101,5	101,7	101,6	100,7	102,5	102,5	102,6	101,9	101,7	101,5
	2014	101,6	101,6	101,2	100,3	99,2	99,1	98,3	97,9	100,0	97,8	97,5	96,8
	2015	96,1	98,4	96,5	97,5	97,8	98,3	98,3	99,3	99,8			
Pieczywo i produkty zbożowe	2012	105,6	104,5	102,8	102,6	102,4	102,4	102,4	102,4	102,3	101,9	101,9	101,9
	2013	101,9	101,9	101,6	101,4	101,2	100,9	101,1	100,7	100,7	100,6	100,5	100,4
	2014	100,3	100,3	100,2	100,0	100,2	100,1	100,0	100,0	100,0	100,0	99,9	99,7
	2015	99,6	99,4	99,5	99,7	99,5	99,6	99,7	99,6	99,7			
Mięso	2012	110,3	111,1	109,1	108,3	107,8	109,8	109,5	108,4	108,4	107,2	106,4	105,0
	2013	104,1	102,7	102,8	102,4	101,9	100,9	101,6	101,8	102,1	100,9	100,1	100,3
	2014	100,5	100,8	99,5	99,4	99,8	99,7	99,3	98,9	97,2	97,2	97,2	97,1
	2015	96,7	96,5	97,2	97,5	96,7	96,5	96,0	96,4	97,4			
Ryby i owoce morza	2012	110,9	110,9	110,6	110,1	109,5	109,3	108,9	109,0	108,6	107,1	105,3	102,8
	2013	102,2	101,5	101,2	101,0	101,0	100,8	100,9	100,9	101,1	101,1	100,9	101,2
	2014	101,1	101,4	100,9	100,6	100,2	100,0	99,9	99,5	99,0	99,0	99,0	99,0
	2015	99,1	98,7	99,1	99,3	99,4	99,5	99,6	99,6	100,0			
Mleko, sery, jaja	2012	105,3	105,8	109,1	110,6	109,1	104,8	107,2	106,3	106,0	105,7	105,5	104,9
	2013	104,4	103,8	99,7	97,8	98,5	99,2	99,7	100,2	101,2	101,8	102,0	102,2
	2014	102,8	103,2	103,6	103,6	103,9	103,9	103,3	102,8	101,6	100,5	99,7	99,1
	2015	98,3	97,4	97,4	97,5	96,8	96,8	96,9	96,7	96,7			
Tłuszcze	2012	109,8	109,4	108,2	106,4	104,6	102,9	102,0	100,4	100,2	100,8	100,4	100,0
	2013	100,3	100,1	99,0	99,9	101,0	102,4	102,9	104,3	104,9	104,1	103,8	103,0
	2014	102,8	103,1	103,1	102,0	102,1	100,6	100,2	98,6	97,4	96,6	95,7	94,8
	2015	94,4	94,1	93,7	94,5	93,4	93,5	92,6	92,7	92,8			
Owoce	2012	97,2	97,3	96,6	99,4	97,3	103,4	103,4	106,3	107,8	106,7	103,8	105,0
	2013	102,7	101,8	101,0	101,4	104,5	102,1	102,3	106,5	104,3	99,2	100,8	99,7
	2014	99,7	100,1	105,6	103,4	99,2	92,2	90,6	89,8	95,8	98,7	96,8	96,5
	2015	92,4	91,7	90,3	94,8	99,7	103,4	106,3	109,7	108,4			
Warzywa	2012	83,6	85,7	88,1	83,1	84,4	99,8	97,5	103,4	102,8	104,0	101,0	107,2
	2013	107,8	104,6	103,0	108,8	106,9	101,2	120,3	118,3	119,6	117,8	115,3	112,3
	2014	111,3	110,6	106,3	102,3	91,4	95,6	90,1	87,2	91,6	90,4	91,0	86,8
	2015	86,1	88,8	89,7	93,3	97,6	100,0	99,6	108,3	111,1			
Cukier i wyroby cukiernicze	2012	110,6	108,5	98,7	97,8	99,9	102,3	103,4	103,6	104,2	103,4	102,8	102,0
	2013	101,9	100,9	100,2	99,7	99,2	98,8	97,8	97,1	96,6	96,5	96,2	95,4
	2014	95,5	95,1	94,8	92,7	92,9	92,6	92,7	92,8	92,9	93,2	92,9	93,5
	2015	93,5	94,7	95,3	97,9	97,8	98,4	99,7	101,3	101,8			
Cukier	2012	128,4	117,8	84,6	81,2	87,3	94,6	98,8	100,7	103,1	102,4	101,0	99,9
	2013	100,0	98,1	97,2	96,1	95,7	94,4	90,9	88,4	87,1	86,1	84,6	82,4
	2014	80,9	78,7	76,7	71,1	70,1	68,4	68,8	68,3	67,4	67,2	66,4	67,2
	2015	67,7	71,2	75,4	82,8	84,7	86,9	93,5	101,3	108,2			
II. Towary i usługi konsumpcyjne	2012	104,1	104,3	103,9	104,0	103,6	104,3	104,0	103,8	103,8	103,4	102,8	102,4
	2013	101,7	101,3	101,0	100,8	100,5	100,2	101,1	101,1	101,0	100,8	100,6	100,7
	2014	100,5	100,7	100,7	100,3	100,2	100,3	99,8	99,7	99,7	99,4	99,4	99,0
	2015	98,6	98,4	98,5	98,9	99,1	99,2	99,3	99,4	99,2			
III. Średnia płaca ^a	2012	108,1	104,3	103,8	103,4	103,8	104,3	102,4	102,7	101,6	102,8	102,7	102,4
	2013	100,4	104,0	101,6	103,0	102,3	101,4	103,5	102,0	103,6	103,1	103,1	102,7
	2014	103,4	104,0	104,8	103,8	104,8	103,5	103,5	103,5	103,4	103,8	102,7	103,7
	2015	103,6	103,2	104,9	103,7	103,2	102,5	103,3	103,4	104,1			

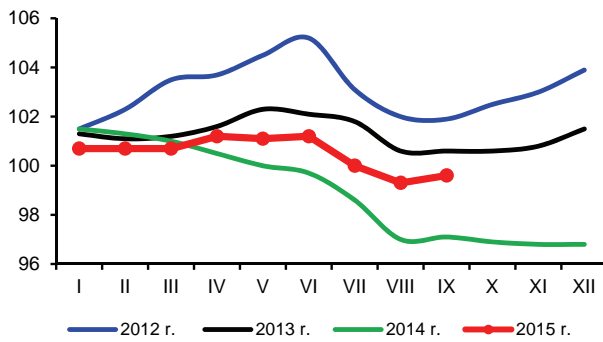
^a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób
Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Miesięczne ceny detaliczne wybranych artykułów żywnościowych

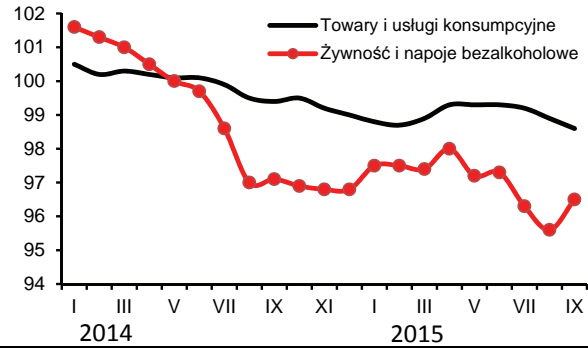
Wyszczególnienie a – 2014 r. b – 2015 r.		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
		w złotych											
Ryż – 1 kg	a	4,03	4,03	4,02	4,00	3,95	3,91	3,86	3,86	3,82	3,85	3,82	3,81
	b	3,80	3,80	3,79	3,77	3,79	3,80	3,78	3,80	3,79			
Chleb mieszany – 0,5 kg	a	2,22	2,21	2,21	2,20	2,20	2,20	2,20	2,20	2,20	2,20	2,20	2,20
	b	2,21	2,21	2,20	2,21	2,21	2,20	2,20	2,20	2,19			
Makarony – 250 g	a	2,28	2,30	2,28	2,27	2,27	2,27	2,26	2,25	2,26	2,27	2,26	2,25
	b	2,25	2,24	2,24	2,24	2,24	2,23	2,24	2,24	2,23			
Mąka pszenna „Poznańska” – 1kg	a	2,50	2,49	2,49	2,40	2,46	2,47	2,45	2,46	2,45	2,44	2,41	2,39
	b	2,45	2,45	2,41	2,42	2,44	2,43	2,38	2,43	2,43			
Mięso wołowe z kością (rostbef) – 1kg	a	26,37	26,31	26,22	26,26	26,32	26,18	26,24	26,22	26,19	26,10	26,09	25,89
	b	25,94	25,87	25,90	25,94	25,90	25,80	25,93	25,96	26,01			
Mięso wołowe bez kości (z udźca) – 1kg	a	33,71	33,38	33,13	33,06	33,31	32,97	32,90	32,49	32,64	32,53	32,48	32,45
	b	32,58	32,45	32,28	32,51	32,47	32,32	32,22	32,10	32,03			
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – 1 kg	a	15,43	15,01	14,53	14,76	15,02	15,03	15,23	15,08	14,93	14,59	14,50	14,28
	b	14,34	13,98	14,02	14,07	13,96	13,81	13,84	13,89	14,00			
Kurczę patroszone – 1 kg	a	7,20	7,31	7,47	7,32	7,31	7,63	7,56	7,75	7,39	7,15	6,91	6,93
	b	6,90	6,91	6,95	6,96	6,75	7,10	7,12	7,28	7,39			
Szynka wieprzowa gotowana – 1 kg	a	24,49	24,47	24,49	24,55	24,57	24,32	24,40	24,47	24,37	24,24	24,22	24,12
	b	24,34	24,18	24,22	24,34	24,46	24,42	24,27	24,22	24,24			
Kielbasa „Toruńska” – 1kg	a	15,90	15,83	15,84	15,87	15,80	15,75	15,90	15,80	15,98	15,94	15,70	15,63
	b	15,58	15,50	15,50	15,32	15,40	15,41	15,46	15,39	15,50			
Filety mrożone z morszczuka, niepanierowane, na wagę – 1 kg	a	21,87	21,85	21,79	21,74	21,66	21,66	21,81	21,75	21,74	21,76	21,75	21,76
	b	21,96	21,79	22,08	22,26	22,41	22,63	22,60	22,80	22,81			
Mleko 3,2-3,5% tł., sterylizowane (UHT), w kartonie – 1 l	a	2,98	3,01	3,05	3,00	3,01	3,03	3,00	2,98	2,95	2,94	2,94	2,95
	b	2,95	2,94	2,93	2,92	2,91	2,88	2,88	2,82	2,85			
Jogurt naturalny – 150 g	a	1,03	1,04	1,03	1,03	1,01	1,01	1,02	1,03	1,03	1,04	1,03	1,04
	b	1,04	1,05	1,05	1,05	1,05	1,05	1,04	1,05	1,04			
Ser twarogowy półtłusty – 1 kg	a	13,36	13,48	13,53	13,47	13,52	13,46	13,49	13,44	13,51	13,45	13,44	13,35
	b	13,39	13,30	13,32	13,33	13,23	13,32	13,26	13,18	13,25			
Ser dojrzewający „Gouda” – 1 kg	a	23,15	23,35	23,30	22,98	22,45	21,99	21,67	21,60	21,32	20,92	20,80	20,42
	b	20,29	19,86	19,93	19,76	19,33	19,03	18,95	18,43	18,41			
Śmietana 30% tł. (kremówka) – 0,5l	a	6,15	6,16	6,25	6,23	6,23	6,22	6,26	6,23	6,24	6,19	6,07	6,05
	b	5,89	5,88	5,90	5,89	5,87	5,88	5,84	5,85	5,82			
Jaja świeże – 1 szt.	a	0,54	0,53	0,52	0,52	0,51	0,51	0,51	0,51	0,51	0,51	0,51	0,52
	b	0,52	0,51	0,51	0,51	0,51	0,50	0,50	0,50	0,51			
Masło 82,0-82,5% tł. „Extra” świeże, w kostkach 200 g	a	4,76	4,75	4,74	4,66	4,68	4,60	4,61	4,57	4,49	4,49	4,42	4,37
	b	4,35	4,32	4,28	4,26	4,21	4,15	4,07	4,03	3,96			
Margaryna do smarowania pieczywa (np. „Rama”) – 400 g	a	4,09	4,08	4,04	4,08	4,10	4,05	4,05	4,02	4,03	4,05	4,01	4,00
	b	3,93	4,01	3,90	3,98	3,99	3,95	3,94	3,91	3,95			
Olej rzepakowy krajowy – 1l	a	6,66	6,59	6,52	6,42	6,47	6,37	6,32	6,23	6,18	6,11	6,14	5,94
	b	6,07	6,06	6,02	5,96	5,85	5,91	5,86	5,76	5,86			
Ślonina – 1 kg	a	7,00	6,93	6,67	6,55	6,43	6,34	6,35	6,29	6,30	6,25	6,17	6,12
	b	6,07	5,97	5,92	5,87	5,78	5,65	5,69	5,58	5,55			
Smalec bez dodatków – 250 g	a	1,93	1,92	1,90	1,89	1,88	1,86	1,86	1,84	1,83	1,83	1,81	1,77
	b	1,78	1,74	1,74	1,73	1,73	1,71	1,72	1,71	1,71			
Cukier biały kryształ – 1 kg	a	3,11	2,99	2,87	2,65	2,58	2,48	2,39	2,30	2,23	2,19	2,12	2,07
	b	2,04	2,06	2,10	2,12	2,13	2,10	2,19	2,29	2,39			
Jablka – 1 kg	a	2,71	2,77	2,78	2,77	2,93	3,03	3,17	2,85	2,25	2,00	1,96	1,95
	b	1,99	1,98	2,03	2,36	3,00	3,38	3,56	3,37	2,99			

Źródło: Dane GUS

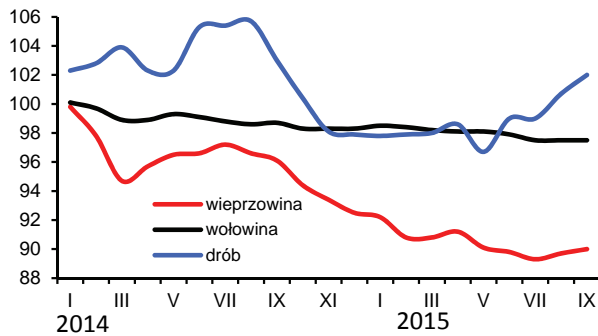
Rys. 1. Wskaźniki cen detalicznych żywności i napojów (XII roku poprzedniego = 100) (w %)

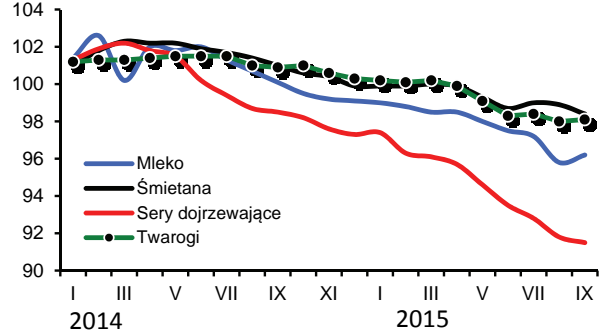
Rys. 2. Dynamika cen detalicznych (XII 2013 = 100) (w %)

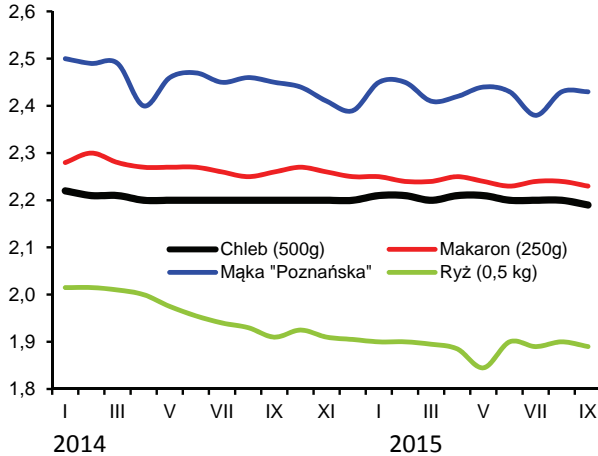
Rys. 3. Dynamika cen detalicznych wybranych rodzajów mięsa (XII 2013 = 100) (w %)

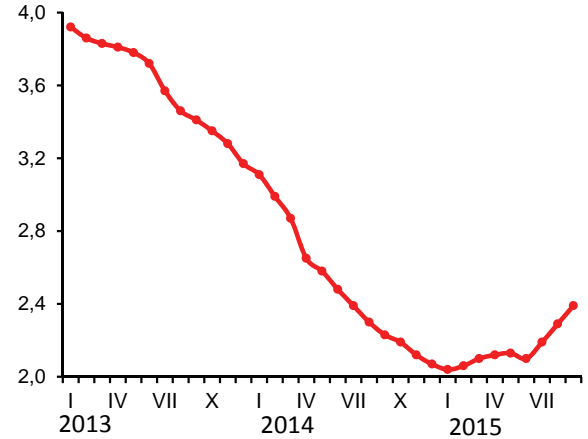
Rys. 4. Dynamika cen detalicznych nabiału (XII 2013 = 100) (w %)

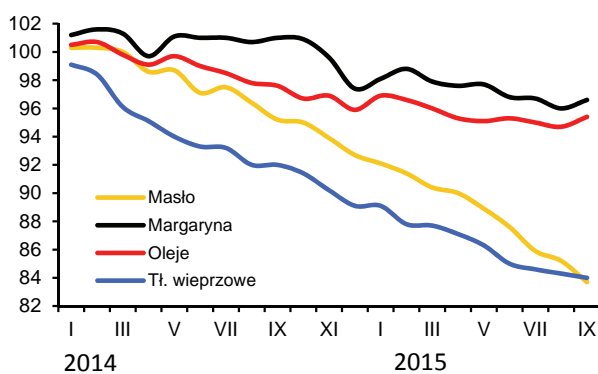
Rys. 5. Ceny detaliczne wybranych produktów zbożowych (w zł/kg)

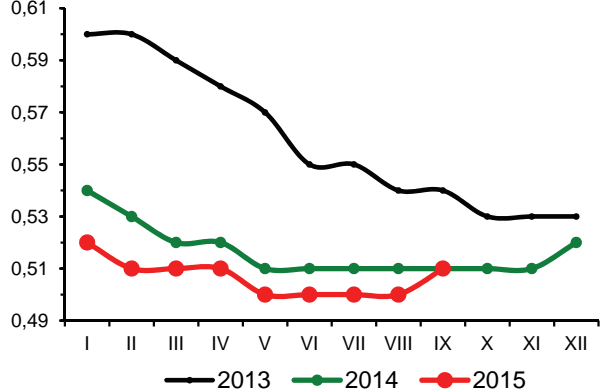
Rys. 6. Ceny detaliczne cukru w zł/kg (cukier biały kryształ)

Rys. 7. Dynamika cen detalicznych tłuszczów (XII 2013 = 100) (w %)

Rys. 8. Ceny detaliczne jaj (w zł za 1 szt.)

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

We wrześniu 2015 r. zmalał popyt na podstawowe środki produkcji dla rolnictwa, co przełożyło się na spadki cen podstawowych środków produkcji. Obniżki cen wystąpiły na rynku nawozów mineralnych i bezpośrednich nośników energii. Ceny środków ochrony roślin, maszyn rolniczych i materiałów budowlanych pozostały stabilne. Relacje cen większości środków produkcji do cen zbóż były nieco lepsze niż miesiąc wcześniej, o czym zdecydowały przede wszystkim rosnące ceny zbóż.

We wrześniu 2015 r. odnotowano spadek popytu na nawozy mineralne, co zmusiło producentów i dystrybutorów do wprowadzenia sezonowych obniżek cen. Średni spadek cen we wrześniu w porównaniu z poprzednim miesiącem wyniósł 0,4%. Najbardziej potaniał superfosfat prosty (o 2,4%) oraz nawozy azotowe, np. saletra amonowa o 0,8%, a mocznik o 0,7%. W przypadku nawozów wieloskładnikowych odnotowano natomiast podwyżki, np. fosforan amonu podrożał o 0,9%. Ceny nawozów mineralnych we wrześniu 2015 r. były średnio o 0,7% wyższe niż rok temu o tej porze, przy czym najbardziej wzrosły ceny fosforanu amonu (o 6,7%). W nadchodzących miesiącach z powodu sezonowego spadku popytu oraz niskiego poziomu cen nawozów w handlu światowym, ceny na krajowym rynku powinny być jeszcze niższe.

Nieznacznie polepszyły się relacje cen nawozów mineralnych do cen zbóż. Na zakup 1 kg NPK we wrześniu 2015 r. należało przeznaczyć równowartość 5,8 kg pszenicy, tj. o 0,1 kg mniej niż w sierpniu 2015 r. oraz 0,2 kg pszenicy mniej niż rok wcześniej. Relatywnie najtańszym nawozem mineralnym pozostała sól potasowa (równowartość 4,3 kg pszenicy), a najdroższym superfosfat prosty (7,0 kg pszenicy). Relacje cen nawozów do cen skupu trzody chlewnej były wyraźnie lepsze niż miesiąc wcześniej. Na zakup 1 dt NPK należało przeznaczyć równowartość blisko 83 kg żywca wieprzowego, tj. o 4 kg mniej niż miesiąc wcześniej, ale o 6 kg więcej niż przed rokiem o tej porze.

Ceny nawozów wapniowych we wrześniu 2015 r. wzrosły o 2,2% w porównaniu do poprzedniego miesiąca. W ujęciu rocznym nawozy wapniowe potaniały o 11,4%.

We wrześniu 2015 r. ceny nawozów mineralnych w handlu światowym¹ zmalały o 1,4% w stosunku do poprzedniego miesiąca. Mocznik² potaniał o 5,1%, fosforan amonu³ i sól potasowa⁴ o 1,0%, a ceny superfosfatu potrójnego⁵ nie zmieniły się. W ciągu 12 miesięcy ceny nawozów na światowym rynku zmniejszyły się o 9,3%, w tym mocznik potaniał o 20,5%, superfosfat potrójny o 7,3%, fosforan amonu o 4,5%, a ceny soli potasowej podniosły się o 4,5%. W najbliższych miesiącach ceny nawozów w handlu światowym powinny nieznacznie zmaleć. Będzie temu sprzyjać ustabilizowana sytuacja popytowo-podażowa oraz relatywnie niskie ceny surowców do produkcji nawozów, głównie gazu ziemnego i węgla, które są wykorzystywane w procesie produkcji nawozów azotowych.

We wrześniu 2015 r. w porównaniu z sierpniem odnotowano obniżki cen na rynku bezpośrednich nośników energii, czemu sprzyjały relatywnie niskie ceny ropy naftowej na światowych rynkach. Ceny bezpośrednich nośników energii na krajowym rynku obniżono średnio o 1,5%, w tym najbardziej zmalały ceny paliw ropopochodnych, np. benzyny (o 5,7%) i oleju napędowego (o 3,9%) oraz gazu ziemnego (o 4,7%). W ciągu 12 miesięcy ceny nośników energii obni-

Aldon Zalewski

Arkadiusz Zalewski

żono średnio o 7,9%, co wynikało głównie z uwarunkowań na światowym rynku surowców energetycznych. Najbardziej w tym czasie potaniał gaz propan-butan LPG (o 30,0%), olej opałowy (o 23,3%) oraz olej napędowy (o 16,7%). W najbliższych miesiącach ceny paliw ropopochodnych prawdopodobnie jeszcze zmaleją, czemu będzie sprzyjał niski poziom cen ropy naftowej na światowych rynkach.

We wrześniu 2015 r. spadek cen surowców energetycznych na światowych rynkach został zahamowany. Ceny wzrosły średnio o 0,2% w porównaniu z miesiącem poprzednim, w tym ropa Brent podrożała o 0,5%, a gaz ziemny⁶ potaniał o 3,5%. Odnotowany we wrześniu niewielki wzrost cen ropy naftowej wynikał przede wszystkim z obniżenia prognoz dotyczących wydobycia ropy w USA. Ropa naftowa Brent wciąż jest jednak o ponad 50% tańsza niż we wrześniu 2014 r. Długookresowy trend spadkowy cen ropy naftowej wynika głównie z nadpodaży surowca na światowych rynkach.

Średnie ceny pestycydów, maszyn rolniczych oraz materiałów budowlanych we wrześniu 2015 r. pozostały na poziomie poprzedniego miesiąca. W ciągu 12 miesięcy ceny maszyn rolniczych wzrosły średnio o 4,1%, środków ochrony o 1,7%, a materiałów budowlanych zmalały o 2,1%.

1 Na podstawie indeksu zmian cen nawozów mineralnych obliczanego przez Bank Światowy.

2 Notowania fob Yuzhnyy

3 Notowania fob US Gulf

4 Notowania fob Vancouver

5 Notowania fob Tunis

6 Na podstawie indeksu zmian cen gazu ziemnego obliczanego przez Bank Światowy

Tab. 1. Ceny nawozów mineralnych i ich relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj nawozu	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje 1 kg NPK do:	
		IX 2014	XII 2014	IX 2015	IX 2015 VIII 2015	IX 2015 XII 2014	IX 2015 IX 2014	pszenicy kg	zyw. wiep. kg
Saletrzak 28%N	dt	121,56	121,00	123,32	99,5	101,9	101,4	6,72	0,96
Saletra amonowa 34%N	„	140,84	139,92	141,36	99,2	101,0	100,4	6,34	0,90
Mocznik 46%N	„	157,84	158,72	158,92	99,3	100,1	100,7	5,27	0,75
Superfosfat prosty 20% P ₂ O ₅	„	95,48	93,64	92,24	97,6	98,5	96,6	7,03	1,00
Superfosfat potrójny 40%P ₂ O ₅	„	164,36	161,00	163,24	100,3	101,4	99,3	6,22	0,89
Fosforan amonu 18%N, 46% P ₂ O ₅	„	208,12	207,80	222,16	100,9	106,9	106,7	5,29	0,75
Sól potasowa 60%K ₂ O	„	168,56	168,20	170,76	100,0	101,5	101,3	4,34	0,62
Polifoska 8%N, 24% P ₂ O ₅ , 24% K ₂ O	„	196,08	192,60	194,72	100,4	101,1	99,3	5,30	0,75
Wapno tlenkowe 60%CaO	„	76,12	74,02	67,45	102,2	91,1	88,6	1,71	0,24

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 2. Ceny środków ochrony roślin i ich relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje środka do:	
		IX 2014	XII 2014	IX 2015	IX 2015 VIII 2015	IX 2015 XII 2014	IX 2015 IX 2014	pszenicy kg	zyw. wiep. kg
Mospilan 20 SP	80 g	43,71	43,72	44,14	100,0	101,0	101,0	67,31	9,57
Dursban 480 EC	1 l	52,30	52,34	53,20	100,2	101,6	101,7	81,12	11,54
Decis Mega 50 EW	250 ml	35,07	35,00	35,85	100,3	102,4	102,2	54,67	7,78
Zaprawa nasienna „T75 DS/WS”	0,8 kg	37,11	36,88	39,64	101,3	107,5	106,8	60,45	8,60
Gwarant 500 SC	1 l	53,91	53,71	53,53	99,6	99,7	99,3	81,63	11,61
Miedzian 50 WP	1,5 kg	64,48	64,41	65,71	100,1	102,0	101,9	100,20	14,25
Roundup	1 l	34,92	34,74	35,44	100,3	102,0	101,5	54,04	7,69
Granstar Ultra SX 50 SG	40 g	42,14	42,17	42,34	100,0	100,4	100,5	64,56	9,18
Fusilade Forte	1 l	130,52	130,21	132,22	99,9	101,5	101,3	201,62	28,68
Chwastox Extra 300 SL	1 l	18,18	18,14	18,54	99,9	102,2	102,0	28,27	4,02
Środek gryzoniobójczy	1 kg	33,62	34,04	33,87	100,0	99,5	100,7	51,65	7,35

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 3. Ceny środków energii i ich relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje nośników do:	
		IX 2014	XII 2014	IX 2015	IX 2015 VIII 2015	IX 2015 XII 2014	IX 2015 IX 2014	pszenicy kg	zyw. wiep. kg
Węgiel kamienny	t	769,91	778,56	763,15	100,4	98,0	99,1	1163,69	165,54
Koks opałowy	t	1081,48	1065,79	1037,79	99,6	97,4	96,0	1582,48	225,12
Benzyna „Euro Super” 95	1 l	5,34	4,82	4,64	94,3	96,3	86,9	7,08	1,01
Olej napędowy	1 l	5,26	4,81	4,38	96,1	91,1	83,3	6,68	0,95
Olej opałowy, Ekoterm Plus	1 l	3,77	3,31	2,89	98,3	87,3	76,7	4,41	0,63
Gaz propan-butan „LPG”	1 l	2,63	2,52	1,84	95,3	73,0	70,0	2,81	0,40
Olej silnikowy „Castrol Magnatec 10W/40”	1 l	33,73	33,63	32,10	99,6	95,5	95,2	48,95	6,96
Olej silnikowy „Lotos Mineral Control 15W/40”	1 l	17,35	17,39	17,86	99,9	102,7	102,9	27,23	3,87
Smar stały wielofunkcyjny	0,9 kg	15,57	15,39	15,82	100,0	102,8	101,6	24,12	3,43
Płyn do chłodnic „Petrygo”	1 l	12,47	12,5	12,50	100,1	100,0	100,2	19,06	2,71
Energia elektryczna	10 kWh	6,49	6,49	6,59	100,0	101,62	101,54	10,05	1,43

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 4. Ceny materiałów budowlanych i ich relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje materiałów budowlanych do:	
		IX 2014	XII 2014	IX 2015	IX 2015 VIII 2015	IX 2015 XII 2014	IX 2015 IX 2014	pszenicy kg	zyw. wiep. kg
Cement	50 kg	22,26	22,10	21,34	99,8	96,6	95,9	32,54	4,63
Wapno	1 t	570,89	568,94	574,62	100,2	101,0	100,7	876,21	124,65
Płyta styropianowa PS-E FS 15	1 m ³	159,91	158,69	156,31	99,4	98,5	97,7	238,35	33,91
Stal płaska (płaskownik)	1 t	3458,76	3441,42	3353,00	99,6	97,4	96,9	5112,84	727,33
Rura stalowa ocynkowana 12	1 m	13,67	13,51	13,24	100,1	98,0	96,9	20,19	2,87
Dwuteownik gruby	1 t	3527,70	3512,16	3411,62	99,9	97,1	96,7	5202,23	740,05
Blacha dachowa	1 m ²	29,56	29,34	28,72	100,0	97,9	97,2	43,79	6,23
Tynk „Atlas”	25 kg	51,46	52,71	51,82	100,3	98,3	100,7	79,02	11,24
Cegła pełna kl. 15	1 szt.	1,18	1,18	1,15	100,0	97,5	97,5	1,75	0,25
Okno z PCV 2 skrzydłowe szklone	1 szt.	698,95	699,86	691,93	100,0	98,9	99,0	1055,09	150,09
Tarcica iglasta, obrzynana	1 m ³	721,73	722,33	732,14	100,1	101,4	101,4	1116,41	158,82
Płyta OSB3 18mm 1,25x1,5m	1 szt.	81,71	79,87	72,81	99,2	91,2	89,1	111,02	15,79
Okno drewniane szklone	1 szt.	1762,87	1773,70	1780,62	100,6	100,4	101,0	2715,19	386,25
Drzwi płytowe 2000x800 mmzew.	1 szt.	1638,98	1630,59	1644,55	100,1	100,9	100,3	2507,70	356,74

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

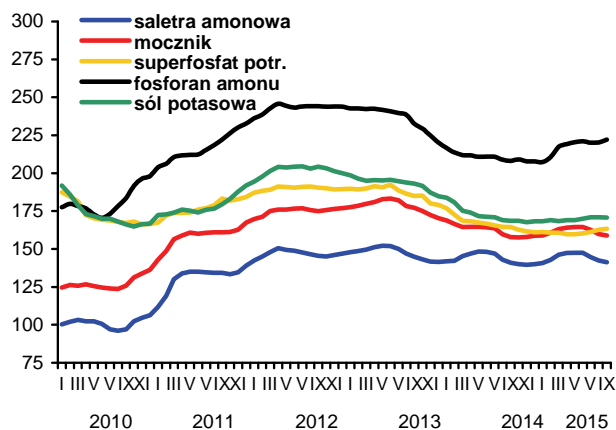
Tab. 5. Ceny jednostkowe maszyn i narzędzi rolniczych oraz ich relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje środków mech. do:	
	IX 2014	XII 2014	IX 2015	IX 2015 VIII 2015	IX 2015 XII 2014	IX 2015 IX 2014	pszenicy dt	zyw. wiep. dt
Kombajn zbożowy TC-5.80	507681,4	521225,9	552420,5	100,1	106,0	108,8	8423,61	1198,31
Kombajn do ziemniaków	79959,5	80285,3	83001,4	100,0	103,4	103,8	1265,65	180,05
Samochód dostawczy	102546,3	101943,9	100785,8	99,0	98,9	98,3	1536,84	218,62
Rozrzutnik obornika 2-osiowy	48883,9	49031,7	49613,2	100,1	101,2	101,5	756,53	107,62
Siewnik zbożowy 27 redlic	22009,1	21899,2	22206,1	100,0	101,4	100,9	338,61	48,17
Ciągnik 90 kW	198335,4	202027,4	209535,2	99,7	103,7	105,6	3195,11	454,52
Przyczepa do ciągnika samowładowcza	36320,4	36177,9	37758,2	100,0	104,4	104,0	575,76	81,90
Kopaczka elewatorowa	14906,0	15003,5	15513,2	100,0	103,4	104,1	575,76	81,90
Zestaw uprawowo-siewny	48008,6	47107,8	52819,5	97,8	112,1	110,0	236,55	33,65
Kosiarka rotacyjna 1650 mm	7167,1	7100,1	7444,5	101,6	104,9	103,9	805,42	114,58
Glebogryzarka „Freza 1,6”	5913,7	5914,9	5946,1	100,6	100,5	100,5	113,52	16,15
Prasa zbierająca wysokiego zgniotu	47259,9	47044,5	48829,9	100,0	103,8	103,3	90,67	12,90
Opryskiwacz 400 l	4975,8	4974,6	5191,5	100,0	104,4	104,3	744,59	105,92
Agregat uprawowy (kultywator i wał strun.)	8091,2	8173,8	8559,0	100,0	104,7	105,8	79,16	11,26
Rozsiewacz nawozów	1924,0	1920,6	2034,8	102,3	105,9	105,8	130,51	18,57
Sadzarka 2 rzędowa „Kora-2”	14071,5	14119,9	14629,9	100,0	103,6	104,0	31,03	4,41
Plug 4-skibowy	11767,5	11876,9	12478,6	100,1	105,1	106,0	223,08	31,74
Kultywator 2,1-2,8 m	3737,1	3941,8	4239,8	100,0	107,6	113,5	190,28	27,07
Dojarka 2 konwie ^a	8134,2	8135,1	8093,8	100,7	99,5	99,5	64,65	38,97
Dojarka z rurociągiem ^a	43457,5	43540,8	43217,3	100,0	99,3	99,4	123,42	74,40
Schładzarka do mleka 500 l ^a	17869,6	18070,0	18345,7	100,1	101,5	102,7	659,00	397,25

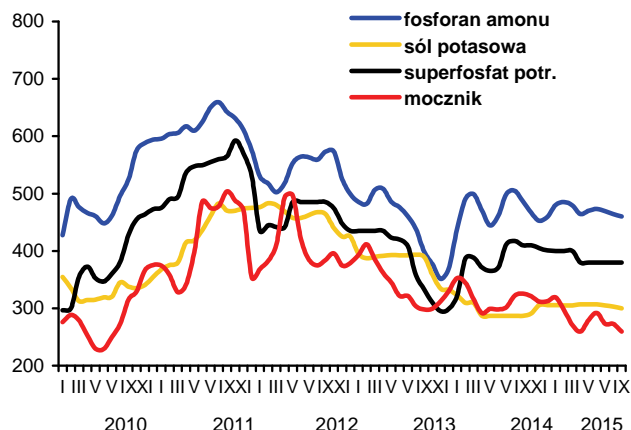
^a zamiast żywca wieprzowego przyjęto mleko w hl.

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

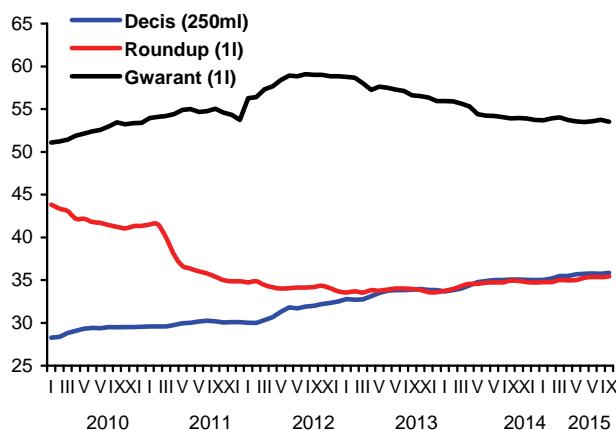
Rys. 1. Ceny wybranych nawozów mineralnych (zł/dt)

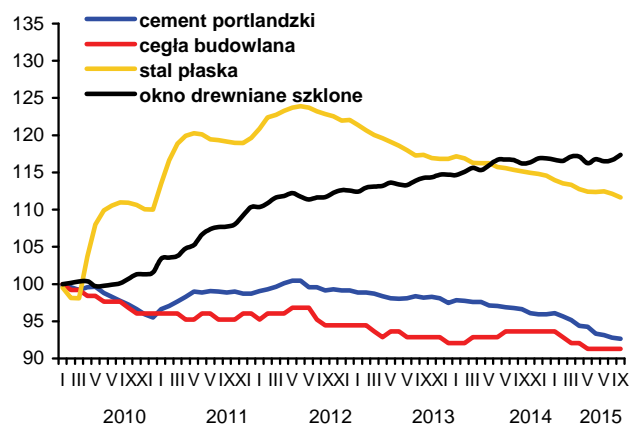
Rys. 2. Ceny nawozów mineralnych na światowych rynkach (USD/t) według danych Banku Światowego

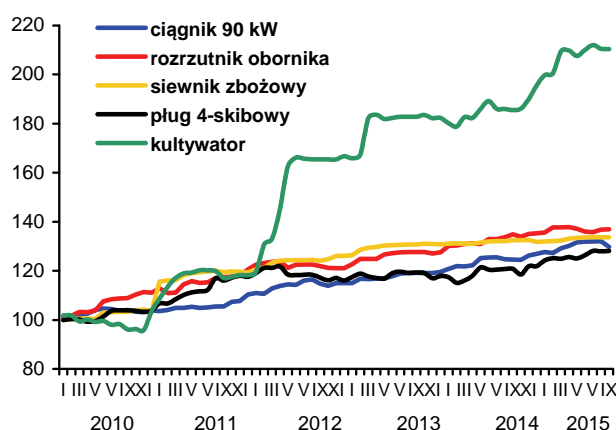
Rys. 3. Ceny wybranych środków ochrony roślin (zł)

Rys. 4. Dynamika cen wybranych materiałów budowlanych (XII 2009=100)

Rys. 5. Dynamika cen wybranych maszyn rolniczych (XII 2009=100)

Rys. 6. Ceny oleju napędowego i benzyny E95 w Polsce oraz światowe ceny ropy naftowej

